

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 66/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r.

RAPORT SAMOOCENY¹

OCENA PROGRAMOWA (PROFIL OGÓLNOAKADEMICKI)

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek:

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Pl. Marii Curie-Skłodowskiej 4, 20-031 Lublin

Nazwa ocenianego kierunku studiów:

Kulturoznawstwo

Poziom/y studiów: studia I i II stopnia

Forma/y studiów: studia stacjonarne

1. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{2,3}

Studia I stopnia – nauki o kulturze i religii (90%), nauki o sztuce (10%)

Studia II stopnia – nauki o kulturze i religii (100%)

Studia I stopnia

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny (dotyczy studiów I stopnia):

a) nauki o kulturze i religii

Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

---

¹ Wykaz dokumentów, które należy dołączyć do raportu samooceny oraz tych, które należy przygotować do wglądu w czasie wizytacji zawiera Załącznik nr 2.

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, Dz.U. 2018poz. 1818.

³ W okresie przejściowym do dnia 30 września 2019 uczelnie, które nie dokonały przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych lub artystycznych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy, podają dane dotyczące dotychczasowego przyporządkowania kierunku do obszaru kształcenia oraz wskazania dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	Liczba	%
Nauki o kulturze i religii	162	90

b) nauki o sztuce

Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		Liczba	%
1.	Nauki o sztuce	18	10

Studia II stopnia

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		Liczba	%
1.	Nauki o kulturze i religii	120	100

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Poniżej przedstawiono efekty kształcenia obowiązujące dla cykli kształcenia rozpoczętych przed 1.X.2019 r. oraz efekty uczenia się dla naboru rozpoczynającego kształcenie począwszy od 1.X.2019 r. (zał. 3-6).

Efekty kształcenia dla kierunku studiów KULTUROZNAWSTWO studia pierwszego stopnia – profil ogólnoakademicki obowiązujące dla cykli kształcenia rozpoczętych przed 1.X.2019 r.

Podstawa prawna: załączniki nr 26 do uchwały Senatu UMCS nr XXII-39.11/12 z dnia 25 kwietnia 2012 roku w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich na Wydziale Humanistycznym.

Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia

Kierunek studiów *kulturoznawstwo* należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk humanistycznych.

Objaśnienie oznaczeń w symbolach:

K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia

W – kategoria wiedzy

U – kategoria umiejętności

K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych

H1A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów pierwszego stopnia

01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Symbol	Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia na kierunku studiów <i>kulturoznawstwo</i> absolwent:	Odniesienie do efektów kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
WIEDZA		
K_W01	ma podstawową wiedzę dotyczącą miejsca i znaczenia kulturoznawstwa w systemie nauk humanistycznych oraz przedmiocie i metodologii kulturoznawstwa	H1A_W01
K_W02	zna podstawowe pojęcia, terminy z zakresu dyscyplin komplementarnych dla kulturoznawstwa, takich jak: filozofia, socjologia, antropologia	H1A_W02
K_W03	ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju kulturoznawstwa i najważniejszych najnowszych kierunkach rozwoju tej dyscypliny	H1A_W06
K_W04	ma uporządkowaną wiedzę teoretyczną dotyczącą takich dyscyplin szczegółowych jak: antropologia i socjologia kultury, religioznawstwo, historia i teoria kultury oraz historia sztuki	H1A_W04 H1A_W03
K_W05	ma wiedzę dotyczącą głównych metod analizy i interpretacji zjawisk kulturowych w zależności od wybranych szkół badawczych z zakresu kulturoznawstwa	H1A_W07
K_W06	ma podstawową wiedzę dotyczącą zasad i zakresu ochrony własności intelektualnej	H1A_W08
K_W07	ma wiedzę dotyczącą natury języka, jego złożoności i zmienności oraz związków pomiędzy kulturą a językiem	H1A_W09
K_W08	ma wiedzę o funkcjonowaniu instytucji kultury	H1A_W10
K_W09	ma orientację na temat współczesnego życia kulturalnego	H1A_W10
K_W10	ma podstawową wiedzę dotyczącą współczesnych przemian społecznych i kulturowych, funkcjonowania społeczeństwa wiedzy i społeczeństwa cyfrowego	H1A_W06
K_W11	ma wiedzę konieczną przy wykonywaniu zawodów związanych z działalnością instytucji kultury	H1A_W10
K_W12	ma wiedzę dotyczącą ustawodawstwa dotyczącego	H1A_W08

	działalności instytucji kultury, ochrony własności intelektualnej oraz polityki kulturalnej Polski i poszczególnych regionów	
K_W13	ma podstawową wiedzę dotyczącą technologii informacyjnych i zastosowania internetu w badaniach kulturoznawczych	H1A_W04
K_W14	ma wiedzę dotyczącą różnych szczegółowych aspektów funkcjonowania placówek kulturalnych w Polsce i za granicą	H1A_W10
K_W15	ma wiedzę dotyczącą poszczególnych dziedzin kultury i jej szczegółowych obszarów	H1A_W05
K_W16	ma podstawową wiedzę dotyczącą komunikacji międzykulturowej, pojęć i teorii dotyczących tej dziedziny. Ma także podstawową wiedzę dotyczącą funkcjonowania mniejszości narodowych w Polsce, ich historii, życia kulturalnego i wpływu na kulturę narodową	H1A_W04
K_W17	zna i rozumie podstawowe pojęcia i teorie dotyczące szczegółowego obszaru badań określanego jako kultura audiowizualna	H1A_W04
UMIEJĘTNOŚCI		
K_U01	umie samodzielnie wyszukiwać i selekcjonować informację, wykorzystując w tym celu różnorodne źródła, metody i narzędzia	H1A_U01
K_U02	samodzielnie formułuje i analizuje problemy badawcze dotyczące dyscypliny kulturoznawstwa	H1A_U02
K_U03	ma umiejętność samodzielnego zdobywania wiedzy i rozwijania własnych umiejętności badawczych kierując się wskazówkami opiekuna naukowego	H1A_U03
K_U04	potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla kulturoznawstwa	H1A_U04
K_U05	potrafi rozpoznawać różne rodzaje wytworów kultury, przeprowadzać ich krytyczną analizę i interpretację z uwzględnieniem kontekstu społeczno-kulturowego	H1A_U05
K_U06	posiada umiejętność formułowania i wyrażania własnych poglądów z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułuje logiczne wnioski	H1A_U06
K_U07	potrafi porozumiewać się przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych w zakresie kulturoznawstwa, zarówno w języku rodzimym, jak i obcym	H1A_U07
K_U08	posiada umiejętność tworzenia prac pisemnych	H1A_U08

	zarówno w języku polskim, jak i języku obcym przy wykorzystaniu właściwego warsztatu badawczego	
K_U09	ma umiejętności językowe pozwalające na swobodne posługiwanie się słownictwem specjalistycznym w dziedzinie kulturoznawstwa, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H1A_U10
K_U10	posiada umiejętność poruszania się w dostępnych w sieci zasobach wiedzy i informacji dotyczących różnych sfer życia społecznego i kulturalnego	H1A_U02 H1A_U01
K_U11	ma umiejętność wykorzystania dokumentacji dotyczącej instytucji kulturalnych	H1A_U02
K_U12	potrafi samodzielnie funkcjonować w przestrzeni publicznej	H1A_U07
K_U13	potrafi samodzielnie zarządzać cyfrowymi zasobami informacji i wiedzy	H1A_U01
K_U14	ma umiejętność dostrzegania problematyki wykluczenia cyfrowego	H1A_U02
K_U15	umie analizować informację, wykorzystując w tym celu różnorodne źródła, metody i narzędzia	H1A_U01
K_U16	jest w stanie właściwie dobierać metody i narzędzia badawcze dotyczące dziedziny kulturoznawstwa	H1A_U02
K_U17	jest w stanie opracować i prezentować wyniki badań dotyczące dziedziny kulturoznawstwa	H1A_U02
K_U18	potrafi przeprowadzać krytyczną analizę i interpretację wytworów kultury z uwzględnieniem kontekstu społeczno-kulturowego	H1A_U05
K_U19	posiada umiejętność przygotowywania wystąpień ustnych i prezentacji multimedialnych zarówno w języku polskim, jak i języku obcym dotyczących zagadnień związanych z obszarem przedmiotowym kulturoznawstwa	H1A_U09
K_U20	potrafi współpracować z mediami	H1A_U07
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01	wykazuje gotowość do uczenia się permanentnego	H1A_K01
K_K02	potrafi współdziałać w grupie przy realizacji projektów na zajęcia	H1A_K02
K_K03	jest w stanie we właściwy sposób określić priorytety służące realizacji określonego zadania	H1A_K03
K_K04	właściwie identyfikuje kwestie etyczne związane z wykonywaniem zawodu kulturoznawcy, a także zasadami ochrony własności intelektualnej	H1A_K04
K_K05	ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie	H1A_K05

	dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i Europy	
K_K06	uczestniczy w życiu kulturalnym regionu i kraju, wykorzystując dostępne media	H1A_K06
K_K07	ma świadomość różnorodnych ludzkich postaw i sposobów ich wyrażania	H1A_K02
K_K08	dostrzega relacje między światem człowieka i światem kultury	H1A_K04
K_K09	rozumie wagę wielokulturowości w budowaniu tożsamości jednostki, społeczności i narodu	H1A_K01
K_K10	otwarty jest na kulturę mniejszości narodowych i etnicznych w duchu tolerancji i pluralizmu	H1A_K04 H1A_K05

Efekty kształcenia
dla kierunku studiów KULTUROZNAWSTWO
studia drugiego stopnia – profil ogólnoakademicki
obowiązujące dla cykli kształcenia rozpoczętych przed 1.X.2019 r.

Podstawa prawna: załączniki nr 26 do uchwały Senatu UMCS nr XXII-39.11/12 z dnia 25 kwietnia 2012 roku w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich na Wydziale Humanistycznym.

Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia

Kierunek studiów *kulturoznawstwo* należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk humanistycznych.

Objaśnienie oznaczeń w symbolach:

K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia

W – kategoria wiedzy

U – kategoria umiejętności

K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych

H2A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów drugiego stopnia

01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Symbol	Po ukończeniu studiów drugiego stopnia na kierunku studiów <i>kulturoznawstwo</i> absolwent:	Odniesienie do efektów kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych
WIEDZA		
K_W01	Ma pogłębioną wiedzę w zakresie teorii i metodologii badań kulturoznawczych, zna specyfikę przedmiotową i metodologiczną nauk kulturoznawczych, którą jest w stanie twórczo rozwijać i wykorzystywać we własnej pracy. Zna i rozumie terminologię w zakresie nauk	H2A_W01 H2A_W02

	kulturoznawczych na poziomie podstawowym i rozszerzonym.	
K_W02	Ma uporządkowaną, pogłębioną i szczegółową wiedzę dotyczącą problematyki tradycji w kulturze współczesnej.	H2A_W04
K_W03	Ma pogłębioną, szczegółową wiedzę dotyczącą współczesnych mediów oraz ich wpływu na życie społeczne i kulturę. Zna i rozumie specyfikę powiązań pomiędzy nauką o nowych mediach a innymi dyscyplinami nauki i odnoszącymi się do badań nad kulturą, dostrzega interdyscyplinarny charakter badań nad problematyką mediów współczesnych. Ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą roli i znaczenia filmu w kulturze współczesnej, a także o wykorzystywaniu różnego rodzaju mediów współczesnych w działaniach na polu sztuki. Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej w kontekście rozwoju i społecznego funkcjonowania nowych mediów.	H2A_W04 H2A_W05
K_W04	Ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę w zakresie problematyki gender studies, zna terminologię w zakresie tej dziedziny wiedzy, rozumie powiązania pomiędzy gender studies a innymi dziedzinami wiedzy w zakresie nauk humanistycznych i społecznych, zna metody interpretowania wytworów kultury w kontekście teorii gender studies.	H2A_W05 H2A_W06
K_W05	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej w kontekście prowadzenia własnej pracy naukowej.	H2A_W03 H2A_W08
K_W06	Zna i rozumie terminologię w obszarze estetyki, w zakresie podstawowym i rozszerzonym, ma pogłębioną wiedzę w zakresie specyfiki przedmiotowej tego obszaru wiedzy, ma szczegółową wiedzę o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych właściwych dla tego obszaru wiedzy.	H2A_W01 H2A_W06
K_W07	Ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę w zakresie specyfiki przedmiotowej filozofii kultury, ma szczegółową wiedzę o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych zajmujących się filozofią kultury.	H2A_W02 H2A_W06
K_W08	Zna i rozumie terminologię w obszarze problematyki	H2A_W01

	języka w zachowaniach społecznych (w zakresie podstawowym i rozszerzonym). Ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach tej dziedziny wiedzy z innymi dyscyplinami nauki w zakresie nauk humanistycznych i społecznych, ma pogłębioną wiedzę w zakresie kompleksowej natury języka i historycznej zmienności jego znaczeń.	H2A_W09
K_W09	Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą komunikacji wizualnej oraz jej znaczenia we współczesnym życiu społecznym i kulturze; zna i rozumie specyfikę powiązań pomiędzy problematyką komunikacji wizualnej, a innymi dyscyplinami odnoszącymi się do badań nad kulturą i życiem społecznym. Ma wiedzę dotyczącą roli i znaczenia komunikacji wizualnej w kulturze współczesnej, a także o wykorzystywaniu różnego rodzaju form komunikacji wizualnej na polu sztuki, zna metody analizy i interpretacji wytworów kultury powstających na polu komunikacji wizualnej.	H2A_W04 H2A_W08
K_W10	Zna i rozumie podstawową terminologię w obszarze problematyki zabawy i gry jako zjawiska społecznego i problemu badawczego w naukach humanistycznych. Ma wiedzę o interdyscyplinarnym charakterze badań nad problematyką rozrywki i zabawy jako zjawisk społeczno-kulturowych.	H2A_W01 H2A_W05
K_W11	Zna i rozumie podstawową terminologię w obszarze szeroko rozumianej problematyki antropologicznej, ma pogłębioną wiedzę o teorii, metodologii i specyfice badań antropologicznych. Zna i rozumie zaawansowane metody interpretacji, wartościowania i problematyzowania wytworów kultury w kontekście współczesnych teorii antropologicznych.	H2A_W01 H2A_W06
K_W12	Posiada znajomość podstawowej terminologii w obszarze szeroko rozumianej turystyki, ma pogłębioną wiedzę o teorii, metodologii i specyfice badań nad turystyką jako zjawiskiem kulturowym i społecznym w perspektywie antropologicznej i socjologicznej.	H2A_W01 H2A_W03
K_W13	Ma pogłębioną wiedzę o teorii, metodologii i specyfice badań religioznawczych, dostrzega interdyscyplinarny charakter i specyfikę studiów religioznawczych, tj. szeroki kontekst społeczno-kulturowy tej problematyki.	H2A_W01 H2A_W05
K_W14	Zna terminologię w zakresie szeroko rozumianych badań nad sztuką i muzealnictwem, ma pogłębioną	H2A_W02 H2A_W07

	wiedzę o teorii, metodologii i specyfice badań nad sztuką. Zna i rozumie zaawansowane metody analizy, interpretacji, wartościowania i problematyzowania wytworów kultury właściwe dla nauk humanistycznych i społecznych (socjologia, psychologia).	
K_W15	Ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę w zakresie terminologii, a także teorii i metodologii szeroko rozumianych badań nad problematyką pamięci, zna i rozumie interdyscyplinarny charakter i specyfikę badań nad pamięcią.	H2A_W02 H2A_W03
UMIEJĘTNOŚCI		
K_U01	Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje dotyczące dziedziny kulturoznawstwa z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy.	H2A_U01
K_U02	Umie zdobywać i analizować informacje dotyczące tradycji w kulturze współczesnej, a odnosząc się do różnych źródeł, potrafi formułować na tej podstawie krytyczne sądy i samodzielnie wyciągać wnioski.	H2A_U01 H2A_U02
K_U03	Posiada pogłębione umiejętności w zakresie zdobywania i analizowania informacji z wykorzystaniem różnych źródeł, odnoszących się do szeroko rozumianej problematyki kulturowej w odniesieniu do wytworów współczesnych mediów. Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych rodzajów wytworów kultury (film, sztuki intermedialne, teksty kultury popularnej). Posiada umiejętność formułowania opinii krytycznych o wytworach kultury na podstawie posiadanej wiedzy zdobytej w toku studiów oraz umiejętność prezentacji opracowań krytycznych (np. recenzje) w różnych formach i w różnych mediach.	H2A_U06 H2A_U07
K_U04	Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem własnych poglądów i poglądów innych autorów oraz tworzenia syntetycznych podsumowań.	H2A_U06
K_U05	Umie opracowywać wyniki pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie badań kulturoznawczych. Umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze, potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację	H2A_U09 H2A_U10

	różnych rodzajów wytworów kultury w odniesieniu do metodologii poszczególnych dyscyplin w ramach badań kulturoznawczych. Potrafi konstruować narzędzia badawcze, opracowywać i prezentować wyniki własnych badań. Posiada pogłębioną umiejętność przygotowywania różnych prac pisemnych i wystąpień ustnych.	
K_U06	Posiada pogłębione umiejętności obejmujące analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych.	H2A_U02 H2A_U03
K_U07	Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę różnych wytworów kultury w odniesieniu do posiadanej wiedzy w zakresie teorii i metodologii filozofii kultury.	H2A_U05
K_U08	Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych wypowiedzi ustnych, pisemnych i obrazowych, w kontekście ich oddziaływania społecznego i kulturowego, w celu określenia ich znaczeń i odniesień.	H2A_U05
K_U09	Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych komunikatów wizualnych w kontekście ich oddziaływania społecznego i kulturowego w celu określenia ich znaczeń i odniesień. Potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych, a także popularyzować wiedzę o komunikowaniu się za pomocą środków i kanałów wizualnych.	H2A_U05 H2A_U08
K_U10	Posiada pogłębione umiejętności badawcze obejmujące analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych, pozwalające na zgłębianie problematyki czasu wolnego jako zjawiska społeczno-kulturowego. Potrafi integrować wiedzę z różnych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych i wykorzystywać ją w sytuacjach profesjonalnych.	H2A_U02 H2A_U04
K_U11	Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł, w kontekście posiadanej wiedzy z zakresu antropologii. Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych rodzajów wytworów kultury, właściwych dla badań nad kulturą stosując oryginalne podejścia, uwzględniające nowe osiągnięcia studiów antropologicznych.	H2A_U01 H2A_U07

K_U12	Posiada umiejętność wyszukiwania i analizowania informacji z wykorzystaniem różnych źródeł, w kontekście posiadanej wiedzy teoretycznej. Umie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze, podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania karierą zawodową.	H2A_U01 H2A_U04
K_U13	Umie wyszukiwać i analizować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł, w kontekście posiadanej wiedzy teoretycznej. Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych rodzajów wytworów kultury, stosując oryginalne podejścia, uwzględniające nowe osiągnięcia studiów religioznawczych, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego oraz miejsca w procesie rozwoju historycznym i kulturowym.	H2A_U01 H2A_U05
K_U14	Umie wyszukiwać i analizować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł, w kontekście posiadanej wiedzy teoretycznej w zakresie teorii i historii sztuki, a także psychologii i socjologii sztuki. Posiada umiejętność integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych i społecznych i jej zastosowania w nietypowych sytuacjach profesjonalnych.	H2A_U01 H2A_U04
K_U15	Posiada pogłębione umiejętności badawcze obejmujące analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych, pozwalające na zgłębianie problematyki pamięci społecznej i kulturowej w kontekście teorii i metodologii badań kulturoznawczych i społecznych. Umie integrować wiedzę w obszarze problematyki pamięci społecznej i kulturowej.	H2A_U02 H2A_U04
K_U16	Ma pogłębione umiejętności badawcze obejmujące analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych, pozwalające na zgłębianie zagadnień wchodzących w obszar posthumanizmu i ekokrytyki. Umie integrować wiedzę w sferze współczesnej problematyki społecznej i kulturowej.	H2A_U02 H2A_U04
K_U17	Posiada pogłębione umiejętności badawcze obejmujące analizę i syntezę prac innych autorów, ich idei i poglądów. Potrafi integrować wiedzę z różnych dyscyplin oraz stosować ją w nietypowych sytuacjach	H2A_U02 H2A_U04

	profesjonalnych.	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01	Ma świadomość ważności i rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie.	H2A_K01
K_K02	Potrafi współdziałać i pracować w grupie, zarówno w czasie zajęć jak i poza nimi podczas przygotowywania projektów, przyjmując w niej różne role.	H2A_K02
K_K03	Jest otwarty na dziedzictwo kulturowe i docenia odrębność innych kultur, mniejszości narodowych, religijnych i etnicznych.	H2A_K04 H2A_K05
K_K04	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu kulturoznawcy.	H2A_K04 H2A_K06
K_K05	Systematycznie uczestniczy w życiu kulturalnym, interesuje się aktualnymi wydarzeniami kulturalnymi, nowatorskimi formami wyrazu artystycznego i nowymi zjawiskami w sztuce i kulturze.	H2A_K03 H2A_K06
K_K06	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji zadania, określonego przez siebie lub innych.	H2A_K03
K_K07	Posiada świadomość występowania różnorodnych postaw ludzkich i licznych sposobów ich wyrażania.	H2A_K02
K_K08	Interesuje się aktualnymi wydarzeniami kulturalnymi, nowatorskimi formami wyrazu artystycznego i nowymi zjawiskami w sztuce i kulturze. Dostrzega relacje między światem człowieka i światem kultury.	H2A_K04 H2A_K06

**Kierunkowe efekty uczenia się dla kierunku Kulturoznawstwo
studia I stopnia – profil ogólnoakademicki**

dla naboru rozpoczynającego kształcenie począwszy od 1.X.2019 r.

Podstawa prawna: UCHWAŁA Nr XXIV – 28.29/19 Senatu Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 26 czerwca 2019 r. w sprawie dostosowania programów studiów do wymagań ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz przyporządkowania do dyscyplin naukowych kierunków prowadzonych na Wydziale Humanistycznym rozpoczynających się od roku akademickiego 2019/2020, zał. nr 27 do Uchwały)

Nazwa kierunku: Kulturoznawstwo

Profil – ogólnoakademicki⁴

Poziom studiów: pierwszego stopnia⁵

**Dziedzina: nauki humanistyczne, dyscyplina naukowa: nauki o kulturze i religii – 90%,
nauki o sztuce – 10%⁶**

⁴ Wpisać właściwe: ogólnoakademicki lub praktyczny

⁵ Wpisać właściwe: pierwszego stopnia, drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie.

Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji - 6⁷

Symbole efektów kierunkowych	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do uniwersalnych charakterystyk PRK⁸	Odniesienie do charakterystyki drugiego stopnia PRK dla właściwego poziomu⁹
1	2	3	4
	WIEDZA: ABSOLWENT ZNA I ROZUMIE	Kod składowika opisu	Kod składowika opisu
K_W01	w stopniu zaawansowanym zjawiska, teorie i metody oraz zależności w obrębie systemu wiedzy z zakresu nauk o kulturze i religii	P6U_W	P6S_WG
K_W02	ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą miejsca i znaczenia nauk o kulturze i religii w systemie nauk humanistycznych	P6U_W	P6S_WG
K_W03	podstawowe pojęcia, terminy z zakresu dyscyplin komplementarnych dla kulturoznawstwa, takich jak: historia, filozofia, socjologia, antropologia kultury i historia sztuki	P6U_W	P6S_WG
K_W04	właściwie identyfikuje kwestie etyczne związane z wykonywaniem zawodu kulturoznawcy; zna zakres i zasady ochrony własności intelektualnej oraz przemysłowej	P6U_W	P6S_WK
K_W05	ma podstawową wiedzę dotyczącą fundamentalnych dylematów współczesnej kultury, funkcjonowania społeczeństwa wiedzy i społeczeństwa cyfrowego	P6U_W	P6S_WK
K_W06	ekonomiczne, prawne i etyczne zasady	P6U_W	P6S_WK

⁶ Wpisać zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych. Kierunek należy przyporządkować do co najmniej 1 dyscypliny. W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny wskazuje się dyscyplinę wiodącą, w ramach której będzie uzyskiwana ponad połowa efektów uczenia (liczona wg. punktów ECTS). Należy wskazać % udział poszczególnych dziedzin i dyscyplin.

⁷ Wpisać właściwe: studia pierwszego stopnia – poziom 6, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie – poziom 7.

⁸ Należy odnieść się do właściwego poziomu PRK 6-8 zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji

⁹ Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji. W przypadku studiów inżynierskich powinny uwzględniać również możliwość uzyskania wszystkich kompetencji inżynierskich, o których mowa w cz. III rozporządzenia. Efekty uczenia się dla kierunków z dziedziny sztuki powinny zawierać odniesienia również do cz. II rozporządzenia.

	funkcjonowania instytucji kultury oraz sektora pozarządowego		
K_W07	podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości, w szczególności dotyczące instytucji kultury	P6U_W	P6U_WK
	UMIEJĘTNOŚCI: ABSOLWENT POTRAFI	Kod składnika opisu	Kod składnik opisu
K_U01	formułować i rozwiązywać w sposób nowatorski złożone problemy dotyczące nauk o kulturze i religii oraz nauk o sztuce	P6U_U	P6S_UW
K_U02	zastosować poznane teorie do interpretacji zjawisk kulturowych	P6U_U	P6S_UW
K_U03	samodzielnie wyszukiwać, selekcjonować, analizować i krytycznie oceniać informacje, wykorzystując w tym celu różnorodne źródła, metody i teorie z zakresu nauk o kulturze i religii	P6U_U	P6S_UW
K_U04	porozumiewać się przy użyciu różnych zaawansowanych technik komunikacyjnych w zakresie nauk o kulturze i religii, jak i nauk o sztuce, zarówno w języku rodzimym, jak i obcym	P6U_U	P6S_UW
K_U05	dostrzega i samodzielnie analizuje problemy badawcze związane z analizą kultury	P6U_U	P6S_UW
K_U06	posiada umiejętność komunikowania się z otoczeniem poprzez formułowanie i wyrażanie własnych poglądów z wykorzystaniem specjalistycznej terminologii kulturoznawczej	P6U_U	P6S_UK
K_U07	brać udział w debacie i uzasadniać swoje przekonania	P6U_U	P6S_UK
K_U08	posługiwać się językiem obcym przynajmniej na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P6U_U	P6S_UK
K_U09	planować i organizować pracę własną i pracę zespołową, a także współpracować w ramach zespołów o charakterze interdyscyplinarnym	P6U_U	P6S_UO
K_U10	planować rozwój osobisty i uczenie się przez całe życie; samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać własne umiejętności badawcze	P6U_U	P6S_UU
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE: ABSOLWENT JEST GOTÓW DO	Kod składnika opisu	Kod składnik opisu
K_K01	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i praktycznego stosowania poznanych teorii z poszanowaniem dorobku innych osób	P6U_K	PS6_KK
K_K02	odpowiedzialnego i etycznego wykonywania zadań związanych z rolą zawodową kulturoznawcy	P6U_K	P6S_KR
K_K03	krytycznej oceny własnych działań, jak i zespołów, w których współpracuje; zna ograniczenia własnych kompetencji i zasięga opinii ekspertów w przypadku	P6U_K	PS6_KK

	trudności		
K_K04	dbania o dorobek i tradycje zawodu kulturoznawcy; przyjmuje odpowiedzialność za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i świata	P6U_K	PS6_KR
K_K05	zaangażowania w działania na rzecz środowiska społeczno-kulturowego, szczególnie w regionie oraz inicjowania działań społeczno-kulturowych na rzecz interesu publicznego	P6U_K	PS6_KO
K_K06	jest gotów do działania w sposób przedsiębiorczy, szczególnie w obszarze kultury	P6U_K	PS6_KO

**Kierunkowe efekty uczenia się dla kierunku Kulturoznawstwo
studia II stopnia – profil ogólnoakademicki**

dla naboru rozpoczynającego kształcenie począwszy od 1.X.2019 r.

Podstawa prawna: UCHWAŁA Nr XXIV – 28.29/19 Senatu Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 26 czerwca 2019 r. w sprawie dostosowania programów studiów do wymagań ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz przyporządkowania do dyscyplin naukowych kierunków prowadzonych na Wydziale Humanistycznym rozpoczynających się od roku akademickiego 2019/2020, zał. nr 28 do Uchwały)

Nazwa kierunku: Kulturoznawstwo

Profil – ogólnoakademicki¹⁰

Poziom studiów: drugiego stopnia¹¹

Dziedzina: nauki humanistyczne, dyscyplina naukowa: nauki o kulturze i religii – 100%¹²

Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji -7¹³

Symbole efektów kierunkowych	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do uniwersalnych charakterystyk PRK¹⁴	Odniesienie do charakterystyki drugiego stopnia PRK dla

¹⁰ Wpisać właściwe: ogólnoakademicki lub praktyczny

¹¹ Wpisać właściwe: pierwszego stopnia, drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie.

¹² Wpisać zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych. Kierunek należy przyporządkować do co najmniej 1 dyscypliny. W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny wskazuje się dyscyplinę wiodącą, w ramach której będzie uzyskiwana ponad połowa efektów uczenia (liczona wg. punktów ECTS). Należy wskazać % udział poszczególnych dziedzin i dyscyplin.

¹³ Wpisać właściwe: studia pierwszego stopnia – poziom 6, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie – poziom 7.

			właściwego poziomu ¹⁵
1	2	3	4
	WIEDZA: ABSOLWENT ZNA I ROZUMIE	Kod składnika opisu	Kod składnik opisu
K_W01	w pogłębionym stopniu specyfikę przedmiotową, teorie i metodologię badań kulturoznawczych; główne kategorie pojęciowe dotyczące współczesnych nauk o kulturze; interdyscyplinarny charakter i specyfikę studiów kulturoznawczych oraz złożone zależności w obrębie systemu wiedzy	P7U_W	P7S_WG
K_W02	zaawansowane metody analizy i interpretacji oraz problematyzowania wytworów kultury; współczesne dokonania, ośrodki i szkoły badawcze zajmujące się badaniami nad kulturą i religią	P7U_W	P7S_WG
K_W03	ma uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę szczegółową dotyczącą poszczególnych dziedzin kultury (w tym kultury wizualnej), zarówno w ujęciu historycznym, jaki współczesnym	P7U_W	P7S_WG
K_W04	terminologię i metody badawcze z zakresu szczegółowych obszarów badań nad kulturą i religią (w tym badań nad wielokulturowością)	P7U_W	P7S_WG
K_W05	problematykę związaną z filozofią i antropologią kultury, estetyką oraz badaniami nad sztuką, muzealnictwem i turystyką kulturową	P7U_W	P7S_WG
K_W06	zasady funkcjonowania współczesnych instytucji kultury oraz wybrane zagadnienia związane z działalnością edukacyjną i animacyjną prowadzoną w takich instytucjach	P7U_W	P7S_WG
K_W07	podstawy zarządzania zasobami ludzkimi, marketingu	P7U_W	P7S_WG

¹⁴ Należy odnieść się do właściwego poziom PRK 6-8 zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o *Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji*

¹⁵ Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie *charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji*. W przypadku studiów inżynierskich powinny uwzględniać również możliwość uzyskania wszystkich kompetencji inżynierskich, o których mowa w cz. III rozporządzenia. Efekty uczenia się dla kierunków z dziedziny sztuki powinny zawierać odniesienia również do cz. II rozporządzenia.

	i reklamy prowadzonych w instytucjach kultury		
K_W08	pojęcia i zasady z zakresu prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej w kontekście prowadzenia własnej pracy naukowej oraz szeroko rozumianych badań nad kulturą	P7U_W	P7S_WK
K_W09	uwarunkowania prawne i ekonomiczne związane z wykonywaniem zawodu kulturoznawcy (w tym praktyczne zasady organizacji imprez kulturalnych) oraz podstawowe zasady tworzenia różnych form przedsiębiorczości w obszarze kultury	P7U_W	P7S_WK
K_W10	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji, w tym dotyczące świata kultury i związanych z nim problemów	P7U_W	P7S_WK
	UMIEJĘTNOŚCI: ABSOLWENT POTRAFI	Kod składnika opisu	Kod składnik opisu
K_U01	wykorzystywać posiadaną wiedzę z dyscypliny nauk o kulturze i religii poprzez formułowanie i rozwiązywanie złożonych i nietypowych problemów	P7U_U	P7S_UW
K_U02	dokonywać właściwego wyboru i selekcji różnych źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywać krytycznej analizy i syntezy oraz twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji poprzez dobór i stosowanie, bądź tworzenie nowych odpowiednich metod i narzędzi badawczych, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych	P7U_U	P7S_UW
K_U03	formułować i testować hipotezy związane z problemami badawczymi w ramach nauk o kulturze i religii oraz nauk o sztuce, a także integrować wiedzę pochodzącą z tych dyscyplin i stosować ją w nietypowych sytuacjach profesjonalnych	P7U_U	P7S_UW
K_U04	opracowywać i prezentować wyniki własnych badań oraz komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych, a także popularyzować wiedzę kulturoznawczą za pomocą środków i kanałów wizualnych	P7U_U	P7S_UK
K_U05	przygotowywać prace pisemne i wystąpienia ustne w różnych formach i różnych mediach, w tym prowadzić debatę z zastosowaniem merytorycznej argumentacji opierającej się na własnej wiedzy i poglądach oraz wiedzy i poglądach innych autorów lub uczestników	P7U_U	P7S_UK

	debaty		
K_U06	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią z zakresu szeroko rozumianego kulturoznawstwa	P7U_U	P7S_UK
K_U07	kierować pracą zespołu, współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych oraz podejmować wiodącą rolę w tych zespołach	P7U_U	P7S_UO
K_U08	samodzielnie planować i zdobywać wiedzę, poszerzać umiejętności badawcze przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie; podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania karierą zawodową	P7U_U	P7S_UU
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE: ABSOLWENT JEST GOTÓW DO	Kod składnika opisu	Kod składnik opisu
K_K01	krytycznej oceny posiadanych oraz nowo zdobywanych informacji, systematycznego poszerzania wiedzy na temat różnorodnych zjawisk współczesnej kultury, nowatorskich form wyrazu artystycznego i ich oddziaływania na społeczeństwo	P7U_K	P7S_KK
K_K02	rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych, związanych z organizacją wydarzeń kulturalnych, zarządzaniem instytucjami kulturalnymi i funkcjonowaniem na rynku mediów tradycyjnych i elektronicznych, kierowaniem grupą i ponoszeniem za nią odpowiedzialności; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemów naukowych i praktycznych	P7U_K	P7S_KK
K_K03	aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym, wszechstronnego i rozumiejącego zainteresowania aktualnymi wydarzeniami i nowymi zjawiskami w kulturze i sztuce oraz inspirowania działań społeczno-kulturalnych na rzecz interesu publicznego; myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy w obszarze kultury	P7U_K	P7S_KO
K_K04	profesjonalnej oceny wspólnego dziedzictwa kulturowego i wchodzenia w relacje dialogu i otwartości wobec innych kultur, mniejszości narodowych, religijnych i etnicznych, okazywania świadomości występowania różnorodnych postaw ludzkich i licznych sposobów ich wyrażania	P7U_K	P7S_KO
K_K05	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych w sferze kultury, w tym rozwijania dorobku zawodowego i	P7U_K	P7S_KR

	podtrzymywania etosu zawodów artystycznych i upowszechniających kulturę, a także przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej i działań na rzecz przestrzegania tych zasad		

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Ewa Głazewska	Dr hab./prof. nadzw./dyrektor Instytutu Kulturoznawstwa UMCS
Magdalena Radzka	Mgr/starszy referent/asystentka dyrektora Instytutu Kulturoznawstwa UMCS
Marta Kubiszyn	Dr/adiunkt/członek Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia
Grzegorz Żuk	Dr hab./adiunkt ze stopniem dr hab./przewodniczący Instytutowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia
Marta Wójcicka	Dr hab./prof. nadzw./Instytut Kulturoznawstwa UMCS
Katarzyna Smyk	Dr hab./prof. nadzw./Instytut Kulturoznawstwa UMCS
Adam Kopciowski	Dr hab./adiunkt ze stopniem dr hab./kierownik studiów doktoranckich w dyscyplinie kulturoznawstwo
Agnieszka Kościuk-Jarosz	Dr/adiunkt/ Instytut Kulturoznawstwa UMCS

Spis treści

Efekty uczenia się ocenianego kierunku dla każdego poziomu i profilu studiów	2
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny.....	20
Wskazówki ogólne do raportu samooceny.....	22
Prezentacja uczelni	23
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	24
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	24
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	42
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie.....	52
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	57
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie.....	62
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku.....	68
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku.....	69
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	75
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	77
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	78
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	82
Część III. Załączniki.....	
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających.....	

Wskazówki ogólne do raportu samooceny

Raport samooceny przygotowywany przez uczelnię jest jednym z podstawowych źródeł informacji wykorzystywanych przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w procesie oceny programowej. Jego głównym celem jest prezentacja koncepcji i programu studiów, uwarunkowań jego realizacji oraz miejsca i roli kształcenia w otoczeniu społecznym i gospodarczym, w odniesieniu **do szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia** określonych w załączniku do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a także refleksja nad stopniem spełnienia tych kryteriów.

Istotnymi cechami raportu samooceny jest analityczne i autorefleksyjne podejście do prezentowanych w nim treści oraz poparcie przedstawianych w raporcie aspektów programu studiów i jego realizacji specyficznymi przykładami stosowanych rozwiązań, ze szczególnym uwzględnieniem wyróżniających je cech oraz dobrych praktyk. Raport powinien być zwięzły, w części I jego objętość nie powinna przekraczać 40 000 znaków.

We wzorze raportu samooceny zawarte zostały wskazówki mówiące o tym, co warto rozważyć i do czego odnieść się w raporcie. Zwrócono w nich uwagę na te elementy, odpowiadające szczegółowym kryteriom oceny programowej i przyjętym standardom jakości, do których odniesienie się umożliwi dokonanie pełnej samooceny, a następnie przeprowadzenie rzetelnej oceny przez zespół oceniający PKA.

Wskazówek tych nie należy traktować jako obligatoryjnych dla uczelni przygotowującej raport samooceny. Uczelnia w samoocenie każdego kryterium ma prawo w pełni autonomicznie przedstawiać kluczowe czynniki uwiarygadniające jego spełnienie. Wyłącznym celem wskazówek jest pomoc w zrozumieniu istoty każdego z kryteriów, wskazanie informacji najważniejszych dla procesu oceny oraz zainspirowanie do formułowania pytań, na które warto poszukiwać odpowiedzi w procesie samooceny i opracowywania raportu, a także w celu doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Należy pamiętać, że zgodnie ze statutem PKA, Uczelnia powinna upublicznić raport samooceny na swej stronie internetowej przed wizytacją zespołu oceniającego.

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie jest największą uczelnią publiczną po wschodniej stronie Wisły, głęboko zakorzenioną w regionie, gdzie od 75 lat pełni funkcję kulturotwórczą i opiniotwórczą; wnosi istotny wkład w budowanie gospodarki opartej na wiedzy. Głównymi naszymi atutami jest wszechstronna oferta edukacyjna oraz bogate doświadczenie (ponad 241 tys. absolwentów). UMCS prowadzi kształcenie na 11 Wydziałach w Lublinie oraz Wydziale Zamiejscowym w Puławach (80 kierunków, blisko 250 specjalności).

Sam Wydział Humanistyczny, w ramach którego prowadzony jest kierunek Kulturoznawstwo, oferuje ponad 20 kierunków pierwszego i drugiego stopnia, w tym kierunki przygotowujące do zawodu nauczyciela. Do zasadniczych atutów Wydziału należy: znakomita kadra, nowoczesna infrastruktura, oferta przedmiotów w językach obcych, program Erasmus umożliwiający realizację kształcenia w ośrodkach zagranicznych w ramach wymiany studenckiej (Wydział Humanistyczny ma porozumienia z ponad 50 uniwersytetami w całej Europie), bogata oferta staży (m.in. program Humanista-Stażysta), liczne i różnorodne wydarzenia naukowo-kulturalne.

UMCS utrzymuje także aktywne kontakty z zagranicznymi ośrodkami naukowymi. Współpracujemy również z wieloma instytucjami kultury, władzami samorządowymi i przedsiębiorcami.

W 2017 r. UMCS otrzymał Logo HR Excellence in Research przyznawane przez Komisję Europejską. Potwierdza ono, że stwarzamy naukowcom jak najlepsze warunki pracy oraz zapewniamy przejrzyste zasady rekrutacji i odpowiednią przestrzeń do rozwoju nauki, zgodnie z europejskimi standardami. Uczelnia zdobyła także wyróżnienia: „Uczelnia Liderów”, „Aurea Praxis”, „Dobra Uczelnia – Dobra Praca”, „Najbardziej innowacyjna i kreatywna uczelnia w Polsce w tworzeniu perspektyw zawodowych”. Według raportu „Studenci zagraniczni w Polsce 2017” Fundacji Edukacyjnej Perspektywy nasz UMCS znalazł się na 1. miejscu w Polsce w kategorii „umiędzynarodowienie uniwersytetów”, w tym 1. miejsce w kategorii uczelni publicznych kształcących studentów z Ukrainy.

UMCS spośród innych uczelni, nie tylko w regionie, ale i w Polsce, wyróżnia unikatowy, zlokalizowany w centrum miasta własny kampus studencki, na który składają się: budynki dydaktyczne, kluby, obiekty sportowe oraz kulturalne. Studenckie życie kulturalne toczy się wokół Akademickiego Centrum Kultury Chatka Żaka oraz Inkubatora Medialno-Artystycznego. Funkcjonują tam nowatorskie media uniwersyteckie o charakterze informacyjnym oraz edukacyjnym: Akademickie Radio Centrum oraz Telewizja Akademicka TV UMCS.

Instytut Kulturoznawstwa dysponuje wysokiej jakości kadrą badawczo-dydaktyczną i dobrym zapleczem naukowo-badawczym. Dzięki temu stale poszerzana jest oferta dydaktyczna, obejmująca aktualnie trzy kierunki studiów stacjonarnych I i II stopnia, studia podyplomowe oraz doktoranckie. Wydział Humanistyczny ma uprawnienia do nadawania stopnia doktora nauk humanistycznych w zakresie kulturoznawstwa.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Koncepcja kształcenia wpisuje się w misję UMCS i strategię Wydziału Humanistycznego, którą jest m.in. kształcenie na wysokim poziomie, działalność badawcza, promocja regionu i kraju, również za granicą. Ogólna wiedza kulturoznawcza dotycząca teorii i metodologii kultury, antropologii i socjologii kultury, a także historii kultury i sztuki gwarantuje absolwentom dobre przygotowanie do pracy w instytucjach kultury, zapewniając wiedzę o dylematach współczesnej kultury i społeczeństwa cyfrowego, w tym w kwestiach etycznych związanych z funkcjonowaniem zawodu kulturoznawcy i instytucji kultury. Wiedza, umiejętności i kompetencje nabyte (odzwierciedlone w efektach uczenia się) zapewniają kompetentne analizowanie zjawisk kultury tradycyjnej i współczesnej z przyjęciem odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i wrażliwość na różnorodność kulturową.

Misja naszego Uniwersytetu związana jest też z ideą kreowania postaw tolerancyjnych, otwartych, nastawionych na pluralizm kulturowy, co najwłaściwiej oddaje charakter nauki, jaką jest kulturoznawstwo (współcześnie funkcjonujące pod nazwą nauki o kulturze i religii, w skład których weszła również etnologia – nauka bardzo pokrewna kulturoznawstwu obecna w zainteresowaniach naukowych niektórych pracowników Instytutu).

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku kulturoznawstwo mieszczą się w dyscyplinie do której kierunek jest przyporządkowany, czyli nauk o kulturze i religii (a w przypadku studiów I stopnia, także w pewnej mierze nauk o sztuce). Ponadto są ściśle związane z działalnością naukowo-badawczą i dydaktyczną pracowników Instytutu Nauk o Kulturze. Ich zainteresowania na tym polu koncentrują się wokół następujących dziedzin:

- badania nad polską i powszechną kulturą tradycyjną i współczesną (regionalną, ludową, folklorem, wierzeniami, zwyczajami, obrzędowością, sacrum w kulturze, sztuka ludowa, etnografia wschodniego pogranicza kulturowego), badania nad niematerialnym i materialnym dziedzictwem kulturowym;
- badania nad kulturą i historią mniejszości narodowych, etnicznych i religijnych, przede wszystkim badania kultury i historii Żydów (m.in. obraz Holocaustu w historiografii, literaturze i filmie, prasa żydowska);
- badania nad kulturą audiowizualną i cyfrową (w tym problemy filmoznawstwa);
- badania nad komunikacją werbalną i niewerbalną (również w kontekście międzykulturowym);
- badania nad historią (w kontekście polskim i powszechnym) i metodologią kultury.

W związku ze zmianą struktury Uniwersytetu, będącą efektem wejściem w życie nowej Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, od 1. X. 2019 r., Instytut Kulturoznawstwa zmienia nazwę na Instytut Nauk o Kulturze. Zmianie uległa także klasyfikacja dyscyplinowa – kulturoznawstwo zostało zakwalifikowane jako nauki o kulturze i religii – w raporcie samooceny nazwy tych dyscyplin stosowane będą zamiennie.

Program studiów (zarówno I, jak i II stopnia) został skonstruowany w sposób odzwierciedlający kompetencje merytoryczne pracowników, a jednocześnie zapewniający zdobycie przez studentów wiedzy, kompetencji i umiejętności w zakresie kulturoznawstwa, w tym kompetencji miękkich (niewerbalnych), niezwykle ważnych i pożądanych na rynku pracy, niezbędnych do sprawnego funkcjonowania w instytucjach kultury.

Program kształcenia na kierunku Kulturoznawstwo (studia stacjonarne I stopnia) koncentruje się wokół następujących modułów tematycznych:

I. Blok przedmiotów obowiązkowych, ogólnohumanistycznych (w tym: filozofia, podstawy kultury języka, semiotyka, wprowadzenie do religioznawstwa, metodologia nauk humanistyczno-społecznych, technologia informacyjna, ochrona własności intelektualnej) oraz wychowanie fizyczne. Wymienione moduły gwarantują realizację efektów uczenia się odnoszących się m.in. do wiedzy o znaczeniu nauk o kulturze w systemie nauk humanistycznych oraz znajomości metodologii czy zasad ochrony intelektualnej.

II. Blok przedmiotów obowiązkowych kulturoznawczych (w tym m.in. wstęp do kulturoznawstwa, teoria kultury, antropologia kultury, socjologia kultury, historia kultury, historia sztuki, kultura mniejszości narodowych, komunikacja kulturowa, wiedza o literaturze, wiedza o muzyce, kultura audiowizualna, współczesne życie kulturalne, organizacja i zarządzanie w kulturze). Wymienione moduły umożliwiają realizację efektów uczenia się dotyczących specyfiki nauk o kulturze i religii oraz dyscyplin komplementarnych do kulturoznawstwa, takich jak socjologia czy antropologia kultury, bądź historia sztuki.

III. Blok modułów specjalnościowych. Na studiach I stopnia oferujemy kilka specjalności dających możliwie szeroki wybór dotyczący tak rozległej dyscypliny, jaką jest kulturoznawstwo. Są to:

III.A. Antropologia i socjologia kultury. W ramach tej specjalności oferujemy następujące moduły: wstęp do socjologii, metody badań społecznych, metodykę badań terenowych, antropologię wsi i miasta, obrzędy i rytuały, komunikację niewerbalną, komunikację symboliczną w kulturze tradycyjnej, antropologię płci, kulturę popularną, analizę i interpretację tekstów kultury, antropologię i socjologię codzienności oraz wierzenia i religijność.

III.B. Krytyka i animacja sztuki. W ramach tej specjalności proponujemy następujące moduły: muzyka współczesna, analiza dzieła muzycznego, główne nurty sztuki współczesnej, interpretacja dzieła teatralnego i filmowego, analiza i krytyka dzieła sztuki, sztuka użytkowa, moda i projektowanie, podstawy upowszechniania i animacji sztuki, style i nurty architektoniczne, multimedia – edytory obrazu.

III.C. Teatrologia i filmoznawstwo. Specjalność ta związana jest z następującą ofertą dydaktyczną: wprowadzeniem do wiedzy o filmie i teatrze, historią, teorią i kierunkami filmu, analizą dzieła teatralnego i filmowego, historią teatru polskiego w kontekście europejskim, a także estetyką teatru, oraz warsztatami teatralnymi i filmowymi. Zajęcia praktyczne prowadzą cenieni specjaliści - reżyserzy filmowi i teatralni, aktorzy.

III.D. Medialna. Program specjalności obejmuje następujące moduły: teorię komunikacji, tekstologię, gatunki medialne i język mediów oraz etykę mediów, a także współczesne środki komunikacji masowej, public relations, reklamę – język, dźwięk, obraz oraz warsztaty dziennikarza prasowego i edytorstwo, warsztaty dziennikarza radiowego i telewizyjnego.

III.E. Judaistyka. W ramach tej specjalności studenci poznają zagadnienia związane z następującymi modułami: podstawy judaizmu, historia Żydów w Polsce i na świecie, obrzędy i zwyczaje żydowskie, muzyka i literatura żydowska, język hebrajski i język jidysz. Specjalność ta jest prowadzona przez wybitnych specjalistów z Zakładu Kultury i Historii Żydów.

IV. Blok przedmiotów do wyboru: język obcy, seminarium licencjackie, bogata oferta zróżnicowanych tematycznie przedmiotów do wyboru, m.in. dziedzictwo kulturowe Lubelszczyzny, instytucje kultury i ich funkcje, fotografia i sztuka, orient w kulturze polskiej, arcydzieła filmu amerykańskiego, myśl żydowska – kluczowe teksty judaizmu, Holocaust – wybrane zagadnienia, czas i przestrzeń w kulturze, komunikacja niewerbalna w perspektywie międzykulturowej, kultura i praktyki magiczne, cmentarz jako tekst kultury, tożsamość kulturowa miejsca, reklama w kulturze współczesnej.

Program studiów I stopnia uwzględnia również praktyki w instytucjach kultury w wymiarze 90 godzin oraz wycieczki programowe (jednodniowe i czterodniowe), dodatkowo na specjalności antropologia i socjologia kultury jednodniowy objazd metodyczny oraz siedmiodniowy obóz terenowy. Właściwy nadzór merytoryczny sprawuje pracownik IK, będący absolwentem etnologii. Studenci mają także obowiązek uczestniczyć w zajęciach ogólnouniwersyteckich lub na innym kierunku studiów, oferowanych przez Wydział i Uniwersytet (szeroka oferta wykładów ogólnouniwersyteckich, również w języku angielskim, ogłaszana przed rozpoczęciem semestru).

Program kształcenia na kierunku kulturoznawstwo (studia stacjonarne II stopnia) obejmuje następujące moduły tematyczne:

I. Blok modułów ogólnohumanistycznych, w tym takie przedmioty jak: filozofia kultury, estetyka, język w zachowaniach społecznych i komunikacja wizualna.

II. Blok modułów kulturoznawczych, w tym: metody badań kulturoznawczych, film w kulturze, antropologia współczesności, tradycja w kulturze współczesnej, sztuki intermedialne, antropologia nowych mediów, wprowadzenie do gender studies.

III. Blok modułów specjalnościowych. W ramach studiów II stopnia proponujemy cztery specjalności:

III.A. Antropologia i etnologia. Program specjalności zakłada realizację następujących przedmiotów: wprowadzenie do etnologii i etnologię wybranych obszarów Polski i świata, metodykę badań antropologicznych, obrzędy-zwyczaje-rytuały, antropologiczną interpretację tradycyjnych tekstów kultury, magię w kulturze tradycyjnej i współczesnej, wschodnie pogranicze kulturowe, stereotypy i symbole w kulturze oraz ludologię i kulturę gier komputerowych.

III.B. Wielokulturowość w Polsce – tradycja i współczesność. Specjalność ta odwołuje się do wielokulturowych tradycji regionu i kraju, i obejmuje następujące moduły: mniejszości narodowe, etniczne i religijne w Polsce, również ich status i prawa, komunikację międzykulturową, tożsamość społeczną i kulturową, stereotypy w kulturze, Lubelszczyznę jako region wielokulturowy, problemy społeczne i kulturowe pogranicza, projekty społeczne na rzecz mniejszości narodowych w Polsce i na świecie, współczesne miasta – kształtowanie wielokulturowej przestrzeni, mediacje i negocjacje w komunikacji międzykulturowej oraz podstawy wybranego języka nowych mniejszości.

III.C. Media i kultura popularna. Specjalność ta zakłada realizację treści merytorycznych związanych z następującymi przedmiotami: media – historia i współczesność, estetyka obrazu audiowizualnego, wprowadzenie do kultury masowej i popularnej, widowisko w kulturze popularnej, blog i dziennikarstwo internetowe, laboratorium filmu dokumentalnego, wizerunek medialny – kreacja i manipulacja.

III.D. Zarządzanie w kulturze. W programie wymienionej specjalności znalazły się 4 moduły główne: podstawy komunikacji i zarządzania (podstawy zarządzania i marketingu w kulturze, komunikacja społeczna, analiza trendów kulturowych), polityka kulturalna (dyplomacja i polityka kulturalna, materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe i jego ochrona, kreowanie i promowanie marki w kulturze, instytucje kultury), podstawy public relations (wprowadzenie do PR, organizacja imprez kulturalnych, zasady pisania tekstów PR, sztuka wystąpień publicznych) i projektowanie społeczno-kulturowe (pisanie projektów społeczno-kulturalnych, zarządzanie projektami kulturalnymi, diagnozowanie potrzeb i uczestnictwo w kulturze).

IV. Blok modułów wybieralnych. Poza językiem obcym oraz seminarium magisterskim studenci mogą wybrać spośród bogatej oferty różnorodnych przedmiotów (m. in. rozrywki w kulturze średniowiecza, systemy religijne świata, kulturowe przemysły kreatywne, pamięć społeczna i kulturowa, współczesne nurty myśli antropologicznej, Horror Cinema (zajęcia prowadzone w języku angielskim), antropologia turystyki).

Program studiów II stopnia przewiduje również praktyki w wymiarze 45 godzin oraz zajęcia ogólnouniwersyteckie, bądź na innym kierunku, proponowane przed rozpoczęciem semestru.

W związku z modyfikacjami programów studiów związanych z przepisami prawnymi studenci I roku studiów (I i II stopnia) odbywają zajęcia zgodnie z planami obowiązującymi od roku akad. 2019/2020, natomiast studenci pozostałych roczników – zgodnie z planami obowiązującymi od roku akad. 2017/2018.

Niezwykle ważnym aspektem związanym z prowadzonym kierunkiem są badania naukowe. Pracownicy Instytutu Kulturoznawstwa są cenionymi specjalistami w zakresie badań nad kulturą tradycyjną, niematerialnym i materialnym dziedzictwem kulturowym regionu i kraju, kulturą i dziejami Żydów, kulturą audiowizualną (cyfrową), komunikacją międzykulturową.

Potwierdzeniem kompetencji merytorycznych w w/w dziedzinach są publikacje naukowe w prestiżowych czasopismach i wydawnictwach (w tym podręczniki akademickie szeroko wykorzystywane przez inne uniwersytety w kraju). Oto wybrane przykłady:

- Ewa Głazewska, *Kuwada. Egzotyczny zwyczaj w nowej odsłonie*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2014, ss. 320.
- Marta Wójcicka, *Pamięć zbiorowa a tekst ustny*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2014, ss. 366.
- Radosław Bomba, *Gry komputerowe w perspektywie antropologii codzienności*, Wyd. Adam Marszałek, Toruń 2014, ss. 425.
- Magdalena Długosz, *Oskar Kokoschka – błędny rycerz. Figury wyobraźni młodego artysty*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2014, ss. 154.
- Andrzej Radomski, *Nauka-Internet-Historia*, Wyd. E-naukowiec, 2014.

- Andrzej Radomski, *Humanistyka w świecie Informacjonalizmu*, Wyd. E-naukowiec, 2015.
  - Adam Kopciowski, *Was hert zich in der prowinc? Prasa żydowska na Lubelszczyźnie i jej największy dziennik „Lubliner Tugblat”*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2015, ss. 613.
  - Grzegorz Żuk, *Edukacja aksjologiczna. Zarys problematyki*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2016, ss. 322.
  - Andrzej Trzeciński, *Świadkiem jest ta stela. Stary cmentarz żydowski w Lublinie*, Lublin 2017, ss. 862.
  - Agata Rybińska, *Granice integracji. Religijność Żydów wrocławskich w drugiej połowie XIX wieku (1854-1890)*, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2017, ss. 261.
  - Anna Ziębińska-Witek, *Muzealizacja komunizmu w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2018, ss. 341.
  - Marta Kubiszyn, *Niepamięć – Postpamięć – Współpamięć. Zagłada lubelskich Żydów jako przedmiot kultury pamięci*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2019, ss. 240.
  - Mariola Tymochowicz, *Tradycyjne pożywienie w kulturze chłopskiej na Lubelszczyźnie*, Lublin 2019, ss. 483.
  - Jan Adamowski, *Współczesne funkcje kultury tradycyjnej*, [w:] *Antologia tekstów polskiego kulturoznawstwa*, pod red. Piotra J. Fereńskiego, Anny Gomóły i Krzysztofa Moraczewskiego, Gdańsk 2017.
- a) publikacje w językach obcych o zasięgu międzynarodowym (wybór):
- 1) Długosz Magdalena, Scholz Piotr O., *Von Biala nach Wien. Josef Strzygowski und die Kunstwissenschaften*, Wien 2015.
  - 2) Długosz Magdalena, *Sarmatism in Polish Applied Art and Architecture*, [w:] *Ödön Lechner in Context. Studies of the International Conference on the occasion of the 100th anniversary of Ödön Lechner's death*, red. Zsombor Jékely, Budapest, Museum of Applied Arts 2015.
  - 3) Grabias Magdalena, *What We Fear and What We Desire: The Nature of Fear and Terror in Vampire Oriented Cinema*, [in:] *Facing Our Darkness: Manifestations of Fear, Horror and Terror*, ed. Laura Colmenero-Chilberg and Ferenc Mújdricza, Oxford: Inter-Disciplinary Press, 2015, pp. 3-10.
  - 4) Lisowska Beata, *Cinema and Anthropology. Film as a Source of Knowledge* [w:] *Art, ethics, revocation*, eds. I. Penier, A. Suwalska-Kołecka, Peter Lang 2016.
  - 5) Grabias Magdalena, *Vampire Identities in Contemporary Youth-Oriented Cinema and Television*, [in:] *Visions of Identity. Global Film & Media*, ed. Phillip Drummond, London: The London Symposium, 2016, pp. 208-219.
  - 6) Wójcicka Marta, *The role of language in the study of collective memory (based on examples of the accounts of the regaining of independence in 1918, as given by Lublin residents)*, „Ethnologia Europae Centralis”, 2018, t. 15, s. 54-71.
  - 7) Grabias Magdalena, *Gothic and Horror in Contemporary Cinema and Television: Aesthetic Experience and Emotional Impact*, [in:] *Dracula: An International*

Perspective, ed. Marius-Mircea Crisan, United Kingdom: Palgrave Macmillan, 2017, pp. 227-242.

- 8) Weismann Stephanie, *Das Potenzial der Peripherie. Leopold von Sacher-Masoch (1836 - 1895) und Galizien*, Viena 2017, ss. 304.
- 9) Długosz Magdalena, *Art Nouveau Designs and Weaving Work of Wanda Bibrowicz-Wislicenus*, [w:] *Proceedings of the II coupDefouet International Congress "Breaking the Art Nouveau Glass Ceiling"*, red. Lluís Bosch Pascual, Mirella Freixa, Barcelona 2018.
- 10) Bobrowski, Michał, *Subversive Machinery: DIY Method in the Work of Julian Antonisz*, [w:] *Global Animation Theory. International Perspectives at Animafest Zagreb*, red. Franziska Bruckner, Holger Lang, Nikica Gilić, Daniel Šuljić, Hrvoje Turković, Bloomsbury Academic: London, New York, Sydney, Dehli 2019, s. 213-232.
- 11) Andrzej Trzciński, *This Very Stone Shall Be a Witness. The Jewish Cemetery in Wielkie Oczy*, trans. Marcin Garbowski, Wielkie Oczy Foundation Publishing, White Plains NY 2019, ss. 370.

Lubelscy kulturoznawcy z UMCS są współredaktorami dwóch, liczących po kilka lub kilkanaście (12) tomów, serii wydawniczych:

- „Tradycja dla współczesności. Ciągłość i zmiana” – redaktorzy serii z ramienia IK: Jan Adamowski, Marta Wójcicka (oraz Józef Styk, Małgorzata Dziekanowska z Instytutu Socjologii UMCS); w latach 2015-2019 ukazało się 5 tomów (w sumie seria liczy 12 tomów): t. 8: *Wartości w języku i kulturze*, red. Jan Adamowski, Marta Wójcicka, Lublin 2015, ss. 284; t. 9: *Tożsamości społeczno-kulturowe - kreacja i komunikacja*, red. Małgorzata Dziekanowska, Marta Wójcicka, Lublin 2016, ss. 195; t. 10: *Współczesne konteksty tożsamości społeczno-kulturowych*, red. Małgorzata Dziekanowska, Marta Wójcicka, Lublin 2017, ss. 150; t. 11: *Tożsamości w procesach społeczno-kulturowych*, red. Małgorzata Dziekanowska, Marta Wójcicka, Lublin 2017, ss. 249; t. 12: *Kultura jako komunikacja*, red. Małgorzata Dziekanowska, Marta Wójcicka, Lublin 2018, ss. 177;
- „Niematerialne dziedzictwo kulturowe w Polsce i jego ochrona” – redaktorzy serii: Jan Adamowski, Katarzyna Smyk; w latach 2013-2019 ukazały się 3 tomy: *Niematerialne dziedzictwo kulturowe: źródła – wartości – ochrona*, red. Jan Adamowski, Katarzyna Smyk, Lublin-Warszawa 2013; *Niematerialne dziedzictwo kulturowe: zakresy – identyfikacja – zagrożenia*, red. Jan Adamowski, Katarzyna Smyk, Lublin-Warszawa 2015; *Narracja, obyczaj, wiedza... O zachowaniu niematerialnego dziedzictwa kulturowego*, red. Agnieszka Przybyła-Dumin, Chorzów-Lublin-Warszawa 2016.

Pracownicy Instytutu Nauk o Kulturze pełnią ważne funkcje i są członkami licznych towarzystw naukowych i lokalnych oraz centralnych instytucji kultury. Uczestniczą w stażach i innych formach współpracy międzynarodowej (szczegółowa charakterystyka w punkcie Kryterium 4.4).

Warto dodać, że pracownicy badawczo-dydaktyczni są kierownikami bądź wykonawcami grantów badawczych:

- 2012-2015 – projekt badawczy Narodowego Centrum Nauki (OPUS 2) – *Prasa żydowska na Lubelszczyźnie* (grant NCN nr UMO-2011/03/B/HS2/05191) – kierownik: Adam Kopciowski;
- 2015-2018 – grant Narodowego Centrum Nauki (OPUS 7, HS3 – *Muzea historyczne jako miejsca pamięci: reprezentacje komunizmu w Polsce i wybranych krajach Europy Środkowo-Wschodniej* (ID: 253783, nr rej.: 2014/13/B/HS3/04886) – kierownik: Anna Ziębińska-Witek;
- 2018-2020 – grant Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego NPRH (Uniwersalia 2.1) - *Przekład monografii Pamięć zbiorowa a tekst ustny* (nr rej. 21H 17 0262 85) – kierownik: Marta Wójcicka.

Ponadto, w ocenianym okresie pracownicy IK byli lub są wykonawcami w grantach badawczych, realizowanych poza macierzystą uczelnią. Świadczy to o kompetencji oraz docenieniu ich działalności naukowej w środowisku krajowym lub zagranicznym (szczegółowy wykaz w zał. 7).

Pracownicy Instytutu Nauk o Kulturze dbają o intensywny rozwój naukowy, czego potwierdzeniem są:

1) uzyskiwane stopnie i tytuły naukowe, a także awanse na wyższe stanowiska uczelniane. W ocenianym okresie 1 osoba uzyskała tytuł profesora, 5 pracowników uzyskało stopień doktora habilitowanego, natomiast stopień doktora uzyskało 6 uczestników studiów doktoranckich.

2) otrzymane nagrody:

a) ministerialne:

- 2015 – Nagroda indywidualna I stopnia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za osiągnięcia naukowe, w tym rozprawę habilitacyjną *Pamięć zbiorowa a tekst ustny* (Marta Wójcicka);
- 2016 – Nagroda indywidualna I stopnia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za osiągnięcia naukowe, w tym rozprawę habilitacyjną *Was hert zich in der prowinc? Prasa żydowska na Lubelszczyźnie i jej największy dziennik „Lubliner Tuglat”* (Adam Kopciowski);
- w ocenianym okresie pracownicy Instytutu otrzymali dwa medale Komisji Edukacji Narodowej (Ewa Głazewska, Radosław Bomba, 2016), nagrodę Rektora Uniwersytetu Warszawskiego (Adam Kopciowski, 2015);

b) uczelniane:

- trzy nagrody Rektora UMCS za działalność naukową, były to często nagrody najwyższego stopnia (Grzegorz Żuk, 2014; Ewa Głazewska, 2015; Radosław Bomba, 2016) oraz nagroda zespołowa III stopnia za działalność organizacyjną, mającą wpływ na rozwój Uczelni;

c) nagrody przyznawane przez instytucje kultury oraz jednostki samorządowe za działalność kulturalną:

- m. in. Helion International Award za krzewienie nauki i kultury (przyznawana przez Stowarzyszenie Kultury Helion w Timisoarze w Rumunii, Magdalena Grabias, 2019) oraz Medal Prezydenta Miasta Lublin (Katarzyna Smyk, 2018), Nagroda Kulturalna Województwa Lubelskiego za pielęgnowanie tradycji regionu (Katarzyna Smyk, 2018).

Instytut organizuje także konferencje naukowe o zasięgu krajowym i międzynarodowym w ramach szeroko rozumianej problematyki etnologiczno-kulturoznawczej, również związane z problematyką cyfrową w kulturze współczesnej: m.in. „Tradycja dla współczesności” cyklicznie, co 2 lata, od 2007 roku; „Sacrum w kulturze tradycyjnej i współczesnej”, „Męskość w kulturze współczesnej”, „Historia i pamięć o zagładzie Żydów na Lubelszczyźnie”, „Wokół zagłady – nowe perspektywy badawcze”, „Kultura tradycyjna w perspektywie ochrony dziedzictwa i regionalnych tożsamości”, „Tradycyjne pożywienie od codzienności do sacrum po produkt regionalny”, „Postacie demoniczne w kulturze”.

Pracownicy wykładający na studiach kulturoznawczych redagują też lub współredagują wydawnictwa zwarte i ciągle poświęcone kulturze tradycyjnej, jak: ogólnopolska seria „Atlas Polskich Strojów Ludowych” (Wrocław), „Etnolingwistyka. Problemy Języka i Kultury”, „Twórczość Ludowa. Kwartalnik Stowarzyszenia Twórców Ludowych” (Lublin), „Literatura Ludowa” (Wrocław), „Dziedzictwo Kulturowe Wsi” (Szreniawa), seria „Archiwum Etnograficzne Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego” (Wrocław), *Tam na Podlasiu* (cz. 1-5), *Tradycja dla współczesności. Ciągłość i zmiana* (t. 1-12) itd. W ramach współpracy z Radą ds. Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego wydawana jest ogólnopolska seria „Niematerialne dziedzictwo kulturowe w Polsce i jego ochrona”. Niektórzy pracownicy naukowo-dydaktyczni Instytutu Kulturoznawstwa pracowali również jako recenzenci dziedzinowi Wydawnictwa Naukowego PWN w zakresie antropologii społeczno-kulturowej odnośnie do przydatności dydaktycznej książek wydawanych przez tę oficynę.

Pracownicy Instytutu biorą udział w organizowaniu wydarzeń naukowych, upowszechnieniowych i artystycznych o charakterze ogólnopolskim, promujących niematerialne dziedzictwo kulturowe, jak: Ogólnopolska Konferencja Kultury realizowana przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Rada ds. Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Festiwal Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu; Kapituła Ogólnopolskiej Nagrody im. Oskara Kolberga za Zasługi dla Kultury Ludowej; Ogólnopolski Sejmik Teatrów Wsi Polskiej; Ogólnopolski Konkurs Literacki im. J. Pocka i inne.

Nauczyciele akademicki realizujący program tworzą ekspertyzy i raporty badawcze z obszaru nowych technologii w kulturze, narzędzi do analiz i wizualizacji zjawisk kulturowych, redagują też lub współredagują wydawnictwa zwarte i ciągle poświęcone kulturze współczesnej i cyberkulturze, jak: najstarsze w Polsce kulturoznawcze czasopismo naukowe (recenzowane) elektroniczne wydawane nieprzerwanie od 2001 r.: „Kultura i Historia” (www.kulturaihistoria.umcs.lublin.pl), od 2015 roku wydającego także artykuły multimedialne (jako jedyne w Polsce), „Kultura Współczesna”, wydawnictwo: e-naukowiec (www.e-naukowiec.eu), realizujące pionierski w Polsce program publikowania naukowych e-booków na licencji CC (Creative Commons), a także redagują portal „Wiedza i Edukacja” (www.wiedzaiedukacja.eu), poświęcony promowaniu nauki i edukacji w szerokich kręgach społeczeństwa. Na uwagę zasługuje też fakt włączenia się pracowników Instytutu w redagowanie pierwszej w Polsce encyklopedii poświęconej kulturze (koordynowanej przez KUL) – w wersji drukowanej i elektronicznej.

Lubelscy kulturoznawcy funkcjonują w Lublinie i regionie jako cenieni specjaliści, popularyzatorzy wiedzy o historii i kulturze miasta i regionu. Ponadto są często obecni w mediach lokalnych, krajowych i zagranicznych.

Poszczególne przedmioty w programie studiów prowadzone są zgodnie z kompetencjami (zob. wykaz publikacji), w dużej części przez samodzielnych pracowników naukowych, a w uzasadnionych przypadkach przy wsparciu specjalistów zewnętrznych. Dla przykładu przedmioty związane z badaniami nad niematerialnym dziedzictwem kulturowym prowadzi dr hab. Katarzyna Smyk prof. nadzw., która jest Przewodniczącą Rady ds. Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego; przedmioty związane z komunikacją niewerbalną, również w perspektywie międzykulturowej prowadzi dr hab. Ewa Głazewska prof. nadzw., która jest współautorką podręcznika akademickiego pt. *Komunikacja niewerbalna – pleć i kultura* oraz autorką koncepcji niewerbalnych kompetencji międzykulturowych; przedmioty związane z kulturą tradycyjną prowadzi niekwestionowany autorytet w dziedzinie badań nad kulturą ludową prof. dr hab. Jan Adamowski, autor kilkunastu książek i kilkuset artykułów naukowych poświęconych tej tematyce.

Jak wspomniano, ważnym kierunkiem badań kulturoznawczych prowadzonych w UMCS jest ich powiązanie z kulturą niematerialną i materialną regionu oraz ścisła współpraca i zaangażowanie w działalność regionalnych instytucji kultury (w tym etnografia pogranicza i badania nad kulturą i historią lubelskich Żydów).

Koncepcja i cele kształcenia zorientowane są na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, wynikają z wieloletniej współpracy z instytucjami i organizacjami z tego otoczenia, dzięki czemu przygotowują absolwentów do satysfakcjonującego funkcjonowania na rynku pracy. Zorientowanie na potrzeby tego rynku zapewniają działania na kilku poziomach.

Kadra badawczo-dydaktyczna, prowadząca zajęcia na kierunku kulturoznawstwo, współdziała z wieloma instytucjami i agendami zajmującymi się kulturą współczesną, ale również dziedzictwem kulturowym utrwalanym cyfrowo. Stale, od lat współpracuje naukowo, badawczo i organizacyjnie z takimi instytucjami, jak m.in.: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Departament Ochrony Zabytków, Departament Mecenatu Państwa), Polski Komitet ds. UNESCO, Polskie Towarzystwo Kulturoznawcze (Kraków), Medialaby w Gdańsku i Katowicach, Centrum Spotkania Kultur w Lublinie, Centrum Kultury w Lublinie, Academia Electronica (Second Life), Fundacja Nowoczesna Polska (Warszawa), Koalicja Otwartej Edukacji (KOED) w Warszawie, Centrum Cyfrowe Projekt: Polska w Warszawie, Ośrodek Brama Grodzka – Teatr NN (Lublin); Ośrodek Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża” w Lublinie; Warsztaty Kultury (Lublin). Na uwagę zasługuje też fakt włączenia się pracowników Instytutu w organizowanie i działalność największego w Polsce konsorcjum humanistycznego, jakim jest DARIAH.PL – promującego idee humanistyki cyfrowej. Pracownicy Instytutu jako pierwsi w Polsce zainicjowali cykl konferencji poświęconych humanistyce i kulturoznawstwu cyfrowemu (II Zjazd Polskiego Towarzystwa Kulturoznawczego w Krakowie).

Instytut Kulturoznawstwa współdziała z wieloma placówkami kultury i urzędami gminnymi, powiatowymi, wojewódzkimi i centralnymi, zajmującymi się kulturą tradycyjną i typu tradycyjnego. Stale, od lat współpracuje naukowo, badawczo i organizacyjnie z takimi instytucjami, jak m.in.: Polskie Towarzystwo Ludoznawcze (Wrocław); IOV – Międzynarodowa Organizacja Sztuki Ludowej; Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie; Państwowe Muzeum Etnograficzne w Krakowie; Muzeum Wsi Lubelskiej w Lublinie; Stowarzyszenie Twórców Ludowych; Muzeum Lubelskie na Zamku; Wojewódzki Ośrodek Kultury w Lublinie; Muzeum Sztuki Ludowej w Radomiu; Muzeum im. Oskara

Kolberga w Przysusze; Towarzystwo Kultury Teatralnej w Warszawie; Fundacja Kresy 2000 w Nadrzeczcu; Ośrodek Brama Grodzka – Teatr NN, Lublin; Muzeum Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego we Włodawie; Departament Kultury Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie, Departament Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Radomiu; Ośrodek Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża” w Lublinie; Warsztaty Kultury, wiele domów kultury, urzędów gminy, starostw powiatowych, w których działalności kultura tradycyjna stanowi ważny element, jak: Janów Lubelski, Ryki, Hańsk, Krzczonów, Biała Podlaska, Wola Osowińska, Wojcieszków, Bychawa, Radzyń, Parczew, Tarnogród, Biłgoraj, Włodawa; Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej; Muzeum Regionalne w Janowie Lubelskim, Narodowy Instytut Dziedzictwa w Warszawie i inne.

Dzięki tej współpracy Instytut ma orientację w bieżących potrzebach kadrowych oraz pracach merytorycznych wspomnianych instytucji, co przekłada się na stałe uaktualnianie problematyki zajęć na kierunku kulturoznawstwo, możliwość zatrudniania czy zapraszania na zajęcia praktyków oraz umożliwianie studentom odbywania praktyk (zob. szerszy opis Kryterium 2.7) i staży w placówkach najbardziej do tego predestynowanych, bądź wyjścia w ramach zajęć do placówek kultury naszego regionu (zob. szerszy opis Kryterium 5.2.). Służą temu przede wszystkim spotkania organizowane z pracodawcami powołanymi do Rady Pracodawców, tj. z Mirosławem Korbutem – dyrektorem Muzeum Wsi Lubelskiej (do 13 III 2019; trwa procedura powołania nowej osoby na wakujące miejsce, odkąd M. Korbut przestał być dyrektorem), Grzegorzem Rzepeckim – dyrektorem Warsztatów Kultury w Lublinie oraz Tomaszem Pietrasiewiczem – dyrektorem Ośrodka „Brama Grodzka – Teatr NN”. Wymiana informacji na temat potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy następuje również w drodze służbowych spotkań i posiedzeń rad naukowych instytucji kultury, do których powołani są pracownicy IK, jak np. Muzeum Wsi Lubelskiej, Stowarzyszenia Twórców Ludowych, Ośrodka Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża”; Muzeum Regionalnego w Zwoleniu, Samorządowego Muzeum Ziemi Strzyżowskiej w Strzyżowie, Wojewódzkiej Rady Rozwoju Kultury w Lublinie itp. Ważnym narzędziem pozwalającym na utrzymywanie ścisłego związku koncepcji kształcenia z potrzebami interesariuszy zewnętrznych są oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia przez studentów podczas praktyk – dane te są każdorazowo analizowane, pozwalają na sformułowanie rekomendacji oraz wprowadzanie zmian w programach studiów, w treściach zajęć studiów i programach praktyk. Wobec tego głos zarówno interesariuszy zewnętrznych (tj. wymienionych w dalszej części raportu przedstawicieli instytucji kultury), jak i wewnętrznych (pracowników Instytutu oraz osób z zewnątrz prowadzących zajęcia oraz przede wszystkim studentów), jest z całą powagą brany pod uwagę i skutecznie wcielany w życie przy wprowadzeniu nowej oferty dydaktycznej, bądź aktualizowaniu istniejącej.

Absolwent kulturoznawstwa UMCS w procesie kształcenia otrzymuje:

- ogólne przygotowanie humanistyczne;
- wiedzę teoretyczną dotyczącą historii kultury i sztuki, ale również z zakresu wybranych dziedzin kultury i sztuki, procesów społeczno-kulturowych (ze szczególnym uwzględnieniem współczesności);
- wiedzę dotyczącą kulturowych tradycji regionu, kraju i wybranych obszarów świata
- umiejętność analizy i interpretacji tekstów i zjawisk kulturowych, umiejętność badania i diagnozowania stanu dzisiejszej kultury.

Możliwości zatrudnienia:

Absolwent tego kierunku będzie mógł podejmować pracę m.in. jako:

- krytyk, menadżer oraz animator działań artystycznych;
- animator działań kulturalno-społecznych w samorządach lokalnych, stowarzyszeniach, fundacjach;
- specjalista w zakresie organizowania i oddziaływania kultury medialnej;
- instruktor w placówce kulturalno-oświatowej;
- merytoryczny pracownik muzeum i ruchu regionalnego;
- przewodnik turystyczny i pracownik przemysłu turystycznego (po kursie uzupełniającym);
- badacz współczesnych i tradycyjnych zjawisk kultury.

Sylwetka absolwenta i przewidywane miejsca zatrudnienia:

Po ukończeniu następujących specjalności na kierunku kulturoznawstwo (studia I stopnia):

1. **Medialna:** student posiada wiedzę i umiejętności dotyczące specyfiki mediów: prasy, radia, telewizji, Internetu oraz w zakresie public relations, zaś po ukończeniu studiów może zostać m.in. specjalistą do spraw organizowania oraz upowszechniania wiedzy i kultury medialnej.
2. **Antropologia i socjologia kultury:** student posiada umiejętności merytorycznego przygotowania i prowadzenia badań terenowych, analizy socjologicznej i antropologicznej tradycyjnych i współczesnych zjawisk kulturowych. Student przygotowany jest do pracy w charakterze animatora działań kulturalnych i etatowego pracownika różnorodnych instytucji upowszechniania kultury, w tym także instytucji samorządowych, stowarzyszeń, instytucji zajmujących się dokumentowaniem i upowszechnianiem tradycji oraz interpretacji współczesnych zjawisk kulturowych itp.
3. **Krytyka i animacja sztuki:** student nabywa wiedzę o problemach współczesnej kultury, umiejętności w zakresie analizy głównych dziedzin sztuki: filmu, teatru, muzyki, sztuk plastycznych i multimediiów. Absolwent studiów o tej specjalności może zostać krytykiem i menadżerem działań artystycznych, zwłaszcza w zakresie sztuk plastycznych, pracownikiem ośrodków kultury, animatorem działań artystycznych oraz organizatorem akcji szerzących kulturę, a także specjalistą do spraw popularyzacji kultury w ośrodkach społeczno-oświatowych.
4. **Teatrologia i filmoznawstwo:** student nabywa umiejętności analizy i krytyki dzieła filmowego i teatralnego. Absolwent tej specjalności może zostać animatorem i instruktorem amatorskiego ruchu teatralnego, a także specjalistą w zakresie krytyki i upowszechniania problematyki teatrologicznej i filmoznawczej.
5. **Judaistyka:** w ramach tej specjalności międzykierunkowej student ma możliwość zdobycia wiedzy teoretycznej z zakresu podstaw judaizmu, historii oraz kultury Żydów (zwyczaje, literatura, sztuki plastyczne, muzyka), a także opanowania w stopniu przynajmniej podstawowym języków hebrajskiego i jidysz. Na rynku pracy rośnie zapotrzebowanie na absolwentów uczelni zaznajomionych z tematyką żydowską, w związku z tym istnieje możliwość zatrudnienia absolwentów tej specjalności w specjalistycznych instytucjach ogólnopolskich (np. Muzeum Żydów Polskich, Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego) lub regionalnych (muzea o profilu judaistycznym bądź z działami judaików) w charakterze pracownika merytorycznego albo animatora upowszechniania kultury; ponadto absolwent tej specjalności może znaleźć zatrudnienie w wydawnictwach (np. czasopisma żydowskie) czy nawet w placówkach dyplomatycznych.

Kulturoznawstwo II stopnia jest kierunkiem studiów, którego głównym celem jest pogłębienie wiedzy o kulturze współczesnej i dawnej oraz o wybranych dziedzinach kultury i sztuki, takich jak film czy nowe media. W zależności od wyboru specjalności student nabywa wiedzę, umiejętności i kompetencje, dotyczące takich obszarów jak: wielokulturowość w Polsce, zarządzanie w kulturze, antropologia i etnologia bądź media i kultura popularna.

Sylwetka absolwenta i przewidywane miejsca zatrudnienia:

Po ukończeniu studiów absolwent:

- otrzymuje pogłębione przygotowanie humanistyczne,
- poszerzoną wiedzę teoretyczną z zakresu wybranych dziedzin i obszarów kultury, ze szczególnym uwzględnieniem współczesności,
- umiejętność analizy i interpretacji teksów i zjawisk kulturowych, a w zależności od ukończenia konkretnej specjalności – szczegółową znajomość wybranych dziedzin kultury.

Po ukończeniu następujących specjalności na kierunku kulturoznawstwo (studia II stopnia):

1. **Wielokulturowość w Polsce – tradycja i współczesność:** student nabywa wiedzę z zakresu wielokulturowego zróżnicowania Polski, tj. mniejszości narodowych, etnicznych i religijnych naszego kraju, problemów społecznych i kulturowych pogranicza; ma też wiedzę z zakresu komunikacji międzykulturowej oraz podstawy wybranego języka mniejszości.
2. **Zarządzanie w kulturze:** student ma wiedzę z zakresu komunikacji społecznej, zarządzania kulturą, polityki kulturalnej (w tym dotyczącą instytucji kultury, kreowania i promowania marki w kulturze); posiada podstawy wiedzy i umiejętności w zakresie public relations (dotyczące organizacji imprez kulturalnych, pisania tekstów PR oraz wystąpień publicznych) oraz dysponuje umiejętnościami zarządzania projektami kulturalnymi, a także pisania projektów społeczno-kulturalnych.
3. **Antropologia i etnologia:** student nabywa wiedzę z zakresu antropologii społeczno-kulturowej i etnologii, kultury regionalnej, analizy tradycyjnych i współczesnych fenomenów kulturowych, w tym obrzędów i tekstów folkloru; absolwent może zostać merytorycznym pracownikiem muzeów i ruchu regionalnego, a także animatorem i etatowym pracownikiem różnorodnych instytucji upowszechniania kultury oraz instytucji zajmujących się dokumentowaniem i analizą zjawisk współczesnej kultury, ochroną i upowszechnianiem tradycji itp., etatowym pracownikiem instytucji rządowych i pozarządowych, organizacji i stowarzyszeń, zajmujących się kreowaniem wizerunku regionu i promocją obiektu kultury;
4. **Media i kultura popularna:** student zyskuje wiedzę i umiejętności związane z dziennikarstwem, w tym – dziennikarstwem internetowym, kulturalnym oraz modowym. Jest praktycznie przygotowany do redakcji scenariusza filmu, programu telewizyjnego oraz filmu dokumentalnego. Ma także podstawową wiedzę na temat kreacji wizerunku medialnego. W zakresie teorii – zyskuje wiedzę na temat kultury popularnej, a dokładniej – jej związków ze sztuką, widowiskiem oraz ciałem.

Możliwości zatrudnienia

Absolwent tego kierunku będzie mógł podejmować pracę m.in. jako:

- krytyk, menadżer oraz animator działań artystycznych,

- animator działań społeczno-kulturalnych w instytucjach samorządu terytorialnego,
- merytoryczny pracownik w muzeach,
- specjalista w zakresie organizowania i oddziaływania kultury medialnej,
- instruktor w placówce kulturalno-oświatowej,
- przewodnik turystyczny i pracownik przemysłu turystycznego (po kursie uzupełniającym).

Program studiów kulturoznawczych zakładał wybór następujących specjalności: sztuka i turystyka, folklorystyka i etnologia, krytyka i promocja sztuk plastycznych, historia i kultura regionalna, jednak w wyniku analiz zainteresowania studentów i potrzeb rynku pracy, obecnie funkcjonują specjalności: zarządzanie w kulturze, media i kultura popularna, wielokulturowość w Polsce – tradycja i współczesność oraz antropologia i etnologia.

Kierunek kulturoznawstwo jest unikalny w skali kraju, ponieważ stanowi odpowiedź na wyzwania rynku pracy preferującego osoby posiadające szerokie kompetencje w zakresie znajomości różnych obszarów kultury i sztuki, a z drugiej zaawansowane kompetencje międzykulturowe. Proponowane studia stanowią ciekawą propozycję edukacyjną w związku z dziedzictwem wielokulturowym Polski, Lublina i Lubelszczyzny dostarczając wiedzy o mniejszościach narodowych i etnicznych istniejących historycznie i współcześnie nie tylko w naszym regionie, ale i w Polsce. Obecnie oferujemy 2 specjalności: 1) wielokulturowość w Polsce oraz 2) zarządzanie w kulturze, która była realizowana pierwotnie w ramach projektu „UMCS dla rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy” (POKL.04.01.01-00-362/10) współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej (w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013, Priorytet IV, Poddziałanie 4.1.1 „Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni”). Poszerzeniem oferty w tym zakresie jest uruchomienie kierunku studiów anglojęzycznych II stopnia Intercultural Communication in Education and the Workplace.

Refleksja nad kulturą, ale i umiejętność opisu kultury własnego regionu jest niezwykle przydatna dla praktyki i społeczno-gospodarczego rozwoju regionalnego, w szczególności związanego ze wschodnim pograniczem kulturowym.

Studia kulturoznawcze odpowiadają na aktualne potrzeby rynku pracy, szczególnie w odniesieniu do instytucji kultury wykorzystujących wiedzę o obrzędowości tradycyjnej i współczesnej, ale także dotyczącą ochrony dziedzictwa kulturowego. Uczą też wykorzystywania nowych technologii w pracy i promocji instytucji kultury, instytucji samorządowych i instytucji pozarządowych (non-profit).

Kulturoznawstwo UMCS wyróżnia się w skali Lubelszczyzny i kraju także tym, że skupia się m.in. na badaniach wschodniego pogranicza kulturowego. Docenieniem tego jest fakt zgłaszania się kandydatów na studia oraz doktorantów zainteresowanych takim zakresem z innych ośrodków z kraju i ze Wschodu (Ukraina, Rosja). Są oni włączani – już na poziomie licencjatu – do prac badawczych, umożliwia się im publikację fragmentów prac w czasopiśmie naukowych oraz wydawnictwach zwartych, redagowanych z udziałem pracowników Instytutu (zał. 9. Wykaz publikacji studentów i doktorantów)

Duże znaczenie dla jakości prowadzonych studiów ma interdyscyplinarność kadry: proces kształcenia prowadzą specjaliści z dziedziny etnologii, historii, socjologii kultury, antropologii języka, mediów, kulturoznawcy zajmujący się także ludologią, cyberkulturą itd.

W sumie zyskujemy obraz programu i kształcenia wyspecjalizowanego w stronę nauk o kulturze jako kierunku ogólnohumanistycznego z wyraźną jednak dominantą badań regionalnych, w tym badań nad mniejszościami narodowymi i etnicznymi. Jednocześnie prowadzimy badania kultury cyfrowej.

Studia kulturoznawcze stanowią także nowatorską propozycję dydaktyczną, gdyż z jednej strony dostarczają wiedzy dotyczącej kultury tradycyjnej, niematerialnego i materialnego

dziedzictwa kulturowego zakotwiczonej w szerszym kontekście kulturoznawczym, z drugiej zaś zorientowane są na badania kultury cyfrowej i kultury wizualnej. Specyfika lubelskich studiów kulturoznawczych, prowadzonych przez UMCS, polega też na krzewieniu wiedzy na temat wielokulturowości regionu i kraju, w szczególności dziejów mniejszości żydowskiej. Dorobek pracowników dotyczący w/w obszarów badań potwierdzony jest licznymi publikacjami, grantami, konferencjami naukowymi.

Istotną wartością propozycji studiów kulturoznawczych na UMCS jest to, że pracownicy korzystają z własnych archiwów, zbudowanych przez lata badawczych prac terenowych i przejętych z darów. Blisko współdziałają też z instytucjami związanymi z kulturą tradycyjną, w szczególności w zakresie korzystania z ich zbiorów przy pisaniu prac przez studentów, ale także do realizacji przedmiotów praktycznych.

Absolwenci, dzięki kompetencjom dotyczącym zagadnień wielokulturowości, ale także wiedzy o zróżnicowaniu etnicznym i narodowym regionu, kraju i świata, mogą służyć pomocą instytucjom wykorzystującym tego rodzaju kompetencje, wzmacniane tzw. kompetencjami miękkimi dotyczącymi komunikacji niewerbalnej w kontekście międzykulturowym, do których przykłada się coraz większą wagę.

Projektując studia kulturoznawcze w UMCS nawiązaliśmy do dwóch tradycji uprawiania tych dyscyplin, a mianowicie: 1. niemieckich *kulturwissenschaft*, traktujących nauki o kulturze jako integrujące wiedzę ze wszystkich dyscyplin humanistycznych. Kultura jest tutaj konceptualizowana jako regulująca działania ludzkie w poszczególnych praktykach społecznych, a naczelną kategorią poznawczą jest rozumienie, 2. tradycji brytyjskich studiów kulturowych (*culture studies*), w ramach których kładzie się duży nacisk na poznawanie najróżniejszych form kultury, takich jak elitarna, masowa, popularna, robotnicza, medialna czy cyfrowa. Studia kulturowe służą tu także celom emancypacyjnym, a podstawowymi kategoriami są: ideologia, opór, gender, dekolonizacja czy komunikacja kulturowa. W rezultacie studenci tak zaprogramowanego kulturoznawstwa otrzymują szeroką wiedzę z różnych dziedzin i sfer kultury – zarówno współczesnej, jak i w ujęciu historycznym, a także poznają ustalenia dyscyplin pokrewnych, co czyni studia kulturoznawcze multi- i transdyscyplinarnymi.

Absolwenci studiów kulturoznawczych mogli kontynuować edukację na studiach kulturoznawczych III stopnia. Zgodnie z nowymi regulacjami prawnymi nauki o kulturze są reprezentowane jako dyscyplina naukowa w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych utworzonej w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej i działającej od roku akademickiego 2019/2020. Kontynuacja badań naukowych na etapie studiów doktorskich stanowi wartościową ścieżkę kariery naukowej dla wszystkich, którzy interesują się kulturą w najszerszym i najgłębszym rozumieniu tego terminu.

Aktywne starania w zakresie rozwoju oferty dydaktycznej Instytutu dotyczą interesujących propozycji dalszego kształcenia dla absolwentów studiów I stopnia, w tym:

- uruchomienia kierunku technologie cyfrowe w animacji kultury (studia I i II stopnia), stanowiących ofertę dla osób zainteresowanych badaniami kultury cyfrowej;
- uruchomienia anglojęzycznego kierunku studiów II stopnia Intercultural Communication in Education and the Workplace, stanowiącego nie tylko ciekawą ofertę dla absolwentów kulturoznawstwa I st., ale również możliwość integracji międzykulturowej zważywszy na pochodzenie studentów tego kierunku z kilkunastu państw świata (m.in. Chin, Indii, Iraku, Gruzji, Rosji, Ukrainy, Zimbabwe, Tanzanii, Kirgistanu).

Efekty uczenia się przewidziane dla kierunku kulturoznawstwo są w pełni zgodne z koncepcją kształcenia zakładającą wyposażenie absolwenta kulturoznawstwa w wiedzę na temat dyscypliny, jaką jest kulturoznawstwo (teorii, metodologii, zaplecza pojęciowego), dziedzin kultury, a także na temat sposobów analizy wytworów kultury w środowisku społeczno-kulturowym, podlegającym nieustannym zmianom, przy wykorzystaniu współczesnych technologii informacyjnych. Po nabyciu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych związanych z modułami ogólnohumanistycznymi i kulturoznawczymi, student samodzielnie dokonuje wyboru specjalizacji, co determinuje nabycie kolejnych umiejętności. Program studiów skonstruowany jest w taki sposób, aby wiedza ogólna poprzedzała wiedzę szczegółową, dostosowaną do poziomu studiów i studiowanej specjalności. Cały jednak program mieści się w ramach dyscypliny kulturoznawstwo jako zdecydowanie dominującej – w przypadku studiów I stopnia w 90% (10% efektów odnosi się do nauk o sztuce), w przypadku studiów II stopnia w 100%. Studia mają charakter ogólnoakademicki.

Studia I stopnia, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 14.11.2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji, mają dostarczać wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które następnie są rozwijane i udoskonalane na stopniu II. W pełni uwzględnione zostało to zalecenie przy konstruowaniu efektów kształcenia, stąd absolwent kulturoznawstwa I stopnia np. zna i rozumie w stopniu zaawansowanym zjawiska, teorie i metody oraz zależności w obrębie systemu wiedzy z zakresu nauk o kulturze (K_W01), II zaś stopnia zna i rozumie w pogłębionym stopniu specyfikę przedmiotową, teorie i metodologię badań kulturoznawczych (K_W01), etc.

Wszelkie inne charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6 i 7 również znalazły swe odzwierciedlenie w sformułowanych dla studiów I i II stopnia efektach.

Kluczowe kierunkowe efekty kształcenia obowiązujące dla cykli kształcenia rozpoczętych przed 1.X.2019 r. dla kierunku kulturoznawstwo (studia I stopnia)

Najważniejsze kierunkowe efekty kształcenia dotyczą wiedzy o miejscu i znaczeniu kulturoznawstwa w systemie nauk humanistycznych, a także przedmiocie i metodologii kulturoznawstwa (K_W01); wiedzy o głównych kierunkach rozwoju kulturoznawstwa i najnowszych kierunkach rozwoju tej dyscypliny (K_W03) oraz poszczególnych dziedzinach kultury (K_W15). Równie ważna jest wiedza dotycząca dyscyplin komplementarnych do kulturoznawstwa, takich jak: filozofia, socjologia, antropologia czy historia sztuki (K_W02, K_W04), która umożliwia analizowanie kultury w szerszym kontekście teoretyczno-metodologicznym. Za niezwykle istotne uważamy też dostarczenie wiedzy dotyczącej metod analizy i interpretacji zjawisk kulturowych (K_W05), związków między językiem a kulturą (K_W07), uwzględniając szerokie kompetencje kadry po części wywodzącej się z kierunków filologicznych. Zważywszy na perspektywy zawodowe absolwentów kulturoznawstwa, kluczowym efektem kształcenia odnoszącym się do wiedzy jest znajomość funkcjonowania instytucji kultury (K_W08, K_W14) i wiedza konieczna przy wykonywaniu zawodów związanych z działalnością instytucji kultury (K_W11), także w szerszym kontekście orientacji na temat współczesnego życia kulturalnego (W_W09). Jak wspomniano ważnym

obszarem badań prowadzonych przez Instytut Kulturoznawstwa są mniejszości narodowe, etniczne i religijne, stąd za istotny efekt kształcenia w obszarze wiedzy uważamy wiedzę dotyczącą funkcjonowania tych mniejszości w Polsce i szerzej wiedzę dotyczącą komunikacji międzykulturowej (K_W16). Współczesna kultura i społeczeństwo jest w procesie permanentnej zmiany, stąd student podczas studiów nabywa wiedzę dotyczącą współczesnych przemian społeczno-kulturowych, także związanych z funkcjonowaniem społeczeństwa cyfrowego (K_W10); przydatna jest tu również wiedza na temat zastosowania technologii informacyjnych i internetu w badaniach kulturoznawczych (K_W13). W związku z dominacją kultury obrazu studia kulturoznawcze nie mogłyby funkcjonować bez położenia nacisku na wiedzę dotyczącą szeroko pojmowanej kultury audiowizualnej, stąd efekt uczenia się z tym związany uważamy za równie kluczowy (K_W17).

Odnosnie do efektów kształcenia w zakresie umiejętności absolwent kierunku kulturoznawstwo powinien sprawnie samodzielnie wyszukiwać, selekcjonować i wykorzystywać źródła, metody i narzędzia pozwalające analizować różne aspekty funkcjonowania kultury i nauk o kulturze (K_U01), samodzielnie formułować i analizować problemy badawcze w zakresie kulturoznawstwa (K_U02) i rozwijać własne umiejętności pod kierunkiem opiekuna naukowego (K_W03). Powinien także sprawnie posługiwać się pojęciami i teoriami kulturoznawczymi (K_U04), przeprowadzać krytyczną analizę i interpretację wytworów kultury uwzględniając tło społeczno-kulturowe (K_U05). Jako przyszły krytyk kultury absolwent powinien także być w stanie wyrażać własne poglądy z wykorzystaniem poglądów innych autorów (K_U06), komunikując się przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych zarówno ustnie, jak i pisemnie, w języku ojczystym i języku obcym na poziomie B2 (K_U07, K_U08, K_U09) i współpracując z mediami (K_U20). Potrafi opracowywać i prezentować wyniki badań dotyczących kulturoznawstwa (K_U17).

Odnosnie do efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych, zasadniczą kompetencją jest gotowość do permanentnej edukacji i współdziałania w grupie (K_K01, K_K02). Z punktu widzenia wykonywanego w przyszłości zawodu kluczową kompetencją jest właściwa identyfikacja kwestii etycznych związanych z wykonywaniem zawodu kulturoznawcy, w tym z zasadami ochrony własności intelektualnej (K_K04). Szczególny nacisk kładziemy na to, by absolwent uczestniczył w życiu kulturalnym, szczególnie regionu (K_K06). Najważniejsze jest jednak, by miał świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05), miał świadomość ludzkiej różnorodności (K_K07), był otwarty na inne kultury (w tym mniejszości narodowe i etniczne) w duchu tolerancji i pluralizmu (K_K10), rozumiejąc wagę wielokulturowości w budowaniu tożsamości jednostki, społeczeństwa i narodu (K_K09).

Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się dla naboru rozpoczynającego kształcenie począwszy od 1.X.2019 r. dla kierunku kulturoznawstwo (studia I stopnia)

Do najistotniejszych kierunkowych efektów uczenia się odnośnie do wiedzy zaliczamy znajomość zjawisk, teorii i metod dotyczących nauk o kulturze i religii (K_W02), znajomość miejsca i znaczenia nauk o kulturze i religii w systemie nauk humanistycznych (K_W01), jak również pojęć dotyczących dyscyplin komplementarnych dla kulturoznawstwa, takich jak

historia, filozofia, socjologia, antropologia kultury i historia sztuki (K_W03). W kontekście dynamicznych przemian społeczno-kulturowych istotna jest też wiedza dotycząca dylematów współczesnej kultury w powiązaniu z funkcjonowaniem społeczeństwa wiedzy i społeczeństwa cyfrowego (K_W05). W powiązaniu z przyszłymi perspektywami zawodowymi absolwentów, ważne jest również nabycie wiedzy dotyczącej wieloaspektowego funkcjonowania instytucji kultury (K_W06), a także identyfikowanie kwestii etycznych związanych z zawodem kulturoznawcy (K_W04), jak również znajomość zasad ochrony własności intelektualnej (K_W04).

Odnosnie do umiejętności kluczowymi do nabycia przez studentów kulturoznawstwa efektami uczenia się są: formułowanie i rozwiązywanie w sposób nowatorski problemów związanych z naukami o kulturze i religii, naukami o sztuce (K_U01) oraz analizą kultury (K_U05); interpretowanie zjawisk kulturowych z wykorzystaniem poznanych teorii (K_U02); wyszukiwanie, selekcjonowanie i analizowanie informacji przy wykorzystaniu do tego źródeł, metod i teorii z zakresu nauk o kulturze (K_U03); komunikowanie się z otoczeniem, branie udziału w debacie, również w języku obcym na poziomie B2 z wykorzystaniem specjalistycznej terminologii kulturoznawczej (K_U06, K_U07, K_U08); planowanie pracy zespołowej i współpracę w ramach zespołów interdyscyplinarnych (K_U09, K_U10), co jest związane z samym synkretycznym charakterem dyscypliny, jaką są nauki o kulturze i religii.

W aspekcie kompetencji społecznych ważne jest przyjęcie odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i tradycje zawodu kulturoznawcy (K_K04), odpowiedzialne i etyczne wykonywanie zadań związanych z zawodem kulturoznawcy (K_K02), zaangażowanie w działania na rzecz środowiska społeczno-kulturowego, szczególnie w regionie (K_K05), a także krytyczne podejście do posiadanej wiedzy i zasięganie pomocy ekspertów (K_K01, K_K03).

Kluczowe kierunkowe efekty kształcenia obowiązujące dla cykli kształcenia rozpoczętych przed 1.X.2019 r. dla kierunku kulturoznawstwo (studia II stopnia)

Zasadniczymi efektami kształcenia dotyczącymi wiedzy jest znajomość teorii i metodologii badań kulturoznawczych i specyfiki przedmiotowej nauk kulturoznawczych (K_W01), posiadanie szczegółowej i pogłębionej wiedzy dotyczącej tradycji w kulturze współczesnej (K_W02), współczesnych mediów (K_W03), estetyki (K_W06), filozofii kultury (K_W07), antropologii kultury (K_W11), turystyki kulturowej (K_W12), badań religioznawczych (K_W13), sztuki i muzealnictwa (K_W14), badań nad problematyką pamięci (K_W15).

Kluczowe umiejętności nabyte podczas studiów to: zdolność do wyszukiwania, selekcjonowania i analizowania informacji dotyczących kulturoznawstwa i poszczególnych dziedzin kultury i sztuki (K_U01, K_U11, K_U13, K_U14), umiejętność krytycznej analizy i interpretacji różnych wytworów kultury (takich jak: film, sztuki intermedialne, teksty kultury popularnej) (K_U03, K_U05), analiza prac innych autorów, synteza idei i poglądów, właściwy dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych (K_U06, K_U10).

Do kluczowych kompetencji społecznych należy zaliczyć otwartość na dziedzictwo kulturowe i docenianie odrębności innych kultur, mniejszości narodowych i etnicznych, a także religijnych (K_K03, K_K07), zainteresowanie aktualnymi wydarzeniami kulturalnymi i

uczestnictwo w życiu kulturalnym (K_K05), właściwe identyfikowanie i rozstrzyganie dylematów związanych z wykonywaniem zawodu kulturoznawcy (K_K04), umiejętność współdziałania w grupie podczas przygotowania projektów z zakresu kulturoznawstwa (K_K02).

Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się dla naboru rozpoczynającego kształcenie począwszy od 1.X.2019 r. dla kierunku kulturoznawstwo (studia II stopnia)

Do najistotniejszych efektów uczenia się zaliczyć należy pogłębioną znajomość specyfiki przedmiotowej, teorii i metodologii badań kulturoznawczych, a także interdyscyplinarny charakter studiów kulturoznawczych (K_W02). Oprócz tego absolwent studiów kulturoznawczych II stopnia powinien znać zaawansowane metody analizy i interpretacji, a także problematyzowania wytworów kultury (K_W02) oraz mieć uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę szczegółową dotyczącą poszczególnych dziedzin kultury, w tym kultury wizualnej (K_W03), wiedzę dotyczącą filozofii i antropologii kultury, estetyki, badań nad sztuką, muzealnictwem i turystyką kulturową (K_W05). Zważywszy na perspektywy zawodowe absolwentów równie istotnym elementem jest pozyskanie wiedzy dotyczącej funkcjonowania współczesnych instytucji kultury, w tym zagadnień związanych z ich działalnością edukacyjną i animacyjną (K_W06). Efektem uczenia się w zakresie wiedzy równie istotnym na pierwszym, jak i drugim stopniu studiów kulturoznawczych jest refleksja nad fundamentalnymi dylematami współczesnej kultury (K_W10).

Odnosnie do umiejętności absolwent powinien być w stanie nabytą wiedzę dotyczącą dyscypliny nauki o kulturze i religii wykorzystywać do formułowania i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów badawczych (K_U01), wykorzystując różnorodne źródła informacji, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne (K_U02), posługując się specjalistyczną terminologią kulturoznawczą, także w języku obcym na poziomie B2+ (K_U06). Absolwent powinien też być w stanie prezentować wyniki badań własnych oraz popularyzować wiedzę kulturoznawczą (K_U04), a także kierować pracą zespołu podejmując kierowniczą rolę (K_U07), co jest szczególnie pożądane przy przygotowaniu projektów kulturalnych.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent, zważywszy, że ma być krytykiem kultury, powinien krytycznie oceniać zdobywane informacje, systematycznie poszerzać wiedzę dotyczącą zjawisk współczesnej kultury (K_K01), rozwiązywać problemy związane z organizacją wydarzeń kulturalnych i zarządzaniem instytucjami kultury (K_K02); powinien charakteryzować się myśleniem i działaniem w sposób przedsiębiorczy w obszarze kultury (K_K03), wchodzić w relacje dialogu i otwartości wobec innych kultur, mniejszości narodowych, religijnych i etnicznych (K_K04).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

Jakość kształcenia i nowatorskie koncepcje dydaktyczne pracowników Instytutu Kulturoznawstwa zostały potwierdzone nagrodami „Studia z przyszłością” przyznanymi w bieżącym roku kierunkowi prowadzonemu przez Instytut, a po części związanemu z nowoczesnym kulturoznawstwem (tj. technologiom cyfrowym w animacji kultury), o czym więcej w dalszej części raportu samooceny.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Treści programowe odnoszące się do poszczególnych przedmiotów ściśle wynikają z przyjętych efektów kształcenia, odzwierciedlają aktualny stan wiedzy i metodyki oraz są ściśle związane z dyscypliną nauki o kulturze i religii i w pewnej mierze nauki o sztuce (w przypadku studiów I stopnia) oraz naukami o kulturze i religii (w odniesieniu do studiów II stopnia). Dobór kluczowych treści kształcenia jest też ściśle związany z dorobkiem naukowym osób prowadzących dany przedmiot, potwierdzonym publikacjami naukowymi (zał. 2.4. Charakterystyka nauczycieli). Przypisanie kierunkowych efektów uczenia się do przedmiotu dokonywane jest przez osobę prowadzącą przedmiot/koordynatora przedmiotu; modułowe efekty uczenia się stanowią uszczegółowienie kierunkowych efektów uczenia się – publikowane są one w postaci sylabusów na stronie internetowej UMCS (Uniwersytecki System Obsługi Studiów – USOS). System ten zapewnia kompleksową obsługę toku studiów (na poziomie student-doktorant-pracownik badawczo-dydaktyczny-pracownik dydaktyczny-dziekanat); treść sylabusu przedmiotu omawiana jest ze studentami na pierwszych zajęciach, a poszczególne treści przedmiotowe realizowane są zgodnie z harmonogramem. Sylabusy złożone są z następujących części głównych (odnoszących się do informacji ogólnych na temat przedmiotu): Nazwa przedmiotu, punkty ECTS wraz z regułami punktacji, godzinowe ekwiwalenty punktów ECTS (ze wskazaniem godzin realizowanych z udziałem nauczyciela akademickiego i pracy własnej studenta), sposób weryfikacji efektów kształcenia, pełny opis przedmiotu, literatura, efekty kształcenia (z podziałem na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne). Rozwinięciem sylabusu jest część – informacje o przedmiocie – zawierająca także odniesienie do metod i kryteriów oceniania, zakresu tematów (z podziałem na liczbę jednostek godzinowych) oraz metody dydaktyczne.

Kluczowe treści kształcenia ściśle powiązane z kierunkowymi efektami uczenia się zostały szczegółowo opisane w punkcie 1 raportu samooceny. Dotyczą one nabycia wiedzy, umiejętności i kompetencji ogólnohumanistycznych, kulturoznawczych, odnoszących się do wybranych, interesujących studentów zakresów zainteresowań (zależnych od wybranej specjalizacji oraz wybranych przedmiotów fakultatywnych).

Specjalistyczna literatura polecana na zajęcia (anglojęzyczna), szczególnie na studiach II stopnia umożliwia studentom rozwój umiejętności językowych dotyczących posługiwania się fachową terminologią kulturoznawczą w języku obcym.

Związek pomiędzy badaniami naukowymi prowadzonymi przez pracowników a kierunkowymi treściami kształcenia związanymi z dyscypliną nauk o kulturze i religii widoczny jest zarówno w przypadku przedmiotów obowiązkowych, jak i fakultatywnych. W odniesieniu do przedmiotów fakultatywnych prowadząca przedmiot komunikacja niewerbalna w perspektywie międzykulturowej (E. Głazewska, III r. kulturoznawstwa) wykorzystywała własny współautorski podręcznik *Komunikacja niewerbalna – pleć i kultura. Wybór zagadnień*, Realizowane modułowe efekty kształcenia dotyczyły, takich elementów jak: Wiedza: W01. Student ma wiedzę dotyczącą komunikacji niewerbalnej konieczną przy

wykonywaniu zawodów związanych z działalnością instytucji kultury - K_W11. Umiejętności: U01. Posiada umiejętność formułowania i wyrażania własnych poglądów z wykorzystaniem poglądów innych autorów - teoretyków komunikacji niewerbalnej oraz formułuje logiczne wnioski - K_U06; U02. Posiada umiejętność przygotowywania wystąpień ustnych i prezentacji multimedialnych poświęconych wybranym problemom komunikacji niewerbalnej - K_U19; Kompetencje: K01. Dzięki wiedzy o różnorodności międzykulturowych zachowań niewerbalnych rozumie wagę wielokulturowości w budowaniu tożsamości jednostki, społeczności i narodu - K_K09.

Dobór osób prowadzących poszczególne przedmioty jest całkowicie związany z kompetencjami merytorycznymi, a w przypadku urlopów naukowych lub zdrowotnych osoby zastępujące dobierane są pod kątem wiedzy i umiejętności koniecznych dla zapewnienia właściwej jakości kształcenia.

Wybrane przykłady powiązania treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się oraz dyscypliną nauki o kulturze i religii:

- studia I stopnia przedmiot komunikacja kulturowa, treści: relacje słowo-obraz. Analiza wybranych multimodalnych tekstów kultury – odniesienie do efektów kierunkowych: student w stopniu zaawansowanym zna zjawiska, teorie i metody oraz zależności w obrębie systemu wiedzy z zakresu nauk o kulturze i religii (K_W01), jest w stanie zastosować poznane teorie do interpretacji zjawisk kulturowych (K_U02), krytycznej oceny posiadanej wiedzy i praktycznego stosowania poznanych teorii z poszanowaniem dorobku innych osób (K_K01); dyscyplina: nauki o kulturze i religii;

- studia I stopnia przedmiot historia sztuki, treści: chronologia sztuki nowożytnej i współczesnej – odniesienie do efektów kierunkowych: K_W04 (student ma uporządkowaną wiedzę teoretyczną dotyczącą historii sztuki); dyscyplina: nauki o sztuce;

- studia II stopnia, przedmiot wprowadzenie do PR, treści: wizerunek a tożsamość firmy – analiza i interpretacja przykładów systemu identyfikacji wizualnej instytucji kultury pod kątem ich znaczenia i oddziaływania społecznego – odniesienie do efektów kierunkowych: K_W03 (student ma pogłębioną, szczegółową wiedzę dotyczącą współczesnych mediów oraz ich wpływu na działania public relations w zakresie kultury), K_U03 (posiada pogłębione umiejętności w zakresie zdobywania i analizowania informacji z wykorzystaniem różnych źródeł, odnoszących się do szeroko rozumianej problematyki kulturowej w odniesieniu do wytworów współczesnych mediów. Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację komunikatów medialnych pod kątem wizerunku instytucji kultury w mediach), K_U09 (potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych komunikatów wizualnych w kontekście ich oddziaływania społecznego i kulturowego, w celu określenia ich znaczeń i odniesień. Potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych, a także popularyzować wiedzę o komunikowaniu się za pomocą środków i kanałów wizualnych), K_K04 (Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu PR-owca); dyscyplina: nauki o kulturze i religii;

W odniesieniu do kierunkowych efektów kształcenia przeprowadzone zostały analizy sprawdzające adekwatność odniesienia kierunkowych efektów kształcenia do obszarowych efektów kształcenia dla obszaru lub obszarów kształcenia przyporządkowanych kierunkowi kulturoznawstwo, w tym porównanie efektów kształcenia dla programu kształcenia z

efektami kształcenia dla poszczególnych modułów (materiały do wglądu w Instytucie Kulturoznawstwa).

Metody kształcenia dobierane są zależnie od specyfiki danego przedmiotu (inne w przypadku przedmiotów o charakterze stricte teoretycznym, inne o charakterze bardziej praktycznym) i zainteresowań studentów, mają na celu osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Dlatego wykładowcy biorą pod uwagę najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, środki i narzędzia dydaktyczne dobierają do potrzeb danej grupy studentów lub – w miarę potrzeb – dla studenta indywidualnie.

Najczęściej stosowane metody pogrupować można w następujący sposób:

- Metody problemowe (wykład problemowy, wykład konwersatoryjny włączający studentów w dyskusję); analiza tekstów naukowych i źródłowych, w tym metoda przewodniego tekstu;
- Metody aktywizujące (studium przypadku, burza mózgów, tworzenia mapy myśli, przewodniego tekstu przydatna podczas omawiania ugruntowanych w kulturoznawstwie metodologii analitycznych, metoda projektu – studenci podczas zajęć lub cyklu zajęć przygotowują do prezentacji projekt, który ma na celu praktyczne wdrożenie przyswojonej wiedzy teoretycznej; grupowe projektowanie realizacji projektu i następnie realizowanie go, uczy pracy w zespole, podziału zadań, odpowiedzialności za zespół i efekt, co jest bardzo przydatne absolwentom w późniejszej pracy zawodowej);
- Metody dyskusji (dyskusje problemowe); metody te uczą sztuki argumentacji, kultury dyskusji naukowej, uporządkowania wywodu, co jest szczególnie istotne w warsztacie badacza.

Wykład informacyjny jako metoda klasyczna, aczkolwiek mało interakcyjna i interaktywna, jest metodą coraz rzadziej stosowaną na rzecz projektów grupowych, prezentacji studenckich połączonych z dyskusją, gdzie podawcza forma przekazu wiedzy zastępowana jest metodą rozwiązywania problemów (*banking model versus problem solving model*). Często wymienione metody są łączone i nie występują w czystej postaci. Generalnie, dobór metod podporządkowany jest idei stymulowania studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się.

Studenci kształceni są także w zakresie wykorzystania zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. W zakresie nauki języków obcych stosowane są metody kształcenia gwarantujące nabycie kompetencji językowych.

Poniżej wymieniono przykłady wykorzystania opisanych metod w odniesieniu do kierunkowych efektów kształcenia, bądź/i modułowych efektów kształcenia. W tych egzemplifikacjach uwidaczniają się m.in. treści i metody, pozwalające przygotować studenta do działalności naukowej z zakresie nauk o kulturze.

Przykładem wprowadzania metod aktywizujących jest przedmiot fotografia i sztuka - wprowadzenie do estetyki fotografii. W ramach zajęć studenci zdobywają wiedzę w zakresie kształtowania się fotografii jako odrębnej, samodzielnej dziedziny sztuki oraz nowego obszaru kultury. Zagadnienia te są omawiane w perspektywie dokonujących się w 2 połowie XIX i 1 połowie XX wieku przemian historycznych i kulturowych, a także w odniesieniu do procesów ewoluowania sposobów postrzegania i rozumienia sztuki w tym okresie. W ramach zajęć studenci zdobywają także wiedzę i umiejętności w zakresie analizy i interpretacji

fotografii jako przekazów wizualnych będących ważnym elementem współczesnej kultury. Zajęcia prowadzone są z wykorzystaniem takich metod dydaktycznych jak wykład konwersatoryjny z prezentacją PPT, dyskusja dydaktyczna, oglądanie i wspólna analiza fotografii i dzieł malarskich, oglądanie i analiza filmu (animacji wykonanej przy użyciu fotografii). Studenci mają także za zadanie samodzielnie zrealizować (indywidualnie lub w małej grupie) projekt fotograficzny odwołujący się do problematyki poruszanej w czasie zajęć. Zagadnienia te wpisują się w obszar zagadnień dyscypliny badawczej, jaką jest kulturoznawstwo (nauki o kulturze i religii). Powiązanie metod kształcenia z modułowymi efektami kształcenia i kierunkowymi efektami kształcenia: (Wiedza: W01. Student ma podstawową wiedzę związaną z głównymi nurtami sztuki i fotografii połowy XIX i XX wieku – K_W01; W02. Student zna pojęcia, kategorie badawcze, metody analizy i interpretacji wykorzystywane na gruncie badań nad fotografią i estetyką fotografii – K_W02; W03. Student ma wiedzę dotyczącą głównych metod analizy i interpretacji fotografii – K_W05; Umiejętności: U01. Student potrafi oceniać przydatność metod i praktyk współczesnej filozofii i kulturoznawstwa oraz wykorzystać je do działań z zakresu animacji kultury opartej o nowe media – K_U03; U02. Student swobodnie operuje podstawowymi pojęciami właściwymi dla współczesnej sztuki i estetyki, kultury współczesnej, filozofii, problematyki społeczeństwa informacyjnego i cyberkultury – K_U10; Kompetencje społeczne: K01. Student rozumie potrzebę poszerzania swojej wiedzy na temat relacji kultury i nowych technologii, społeczeństwa informacyjnego, cyberkultury, sztuki nowych mediów, teorii mediów – K_K01; K02. Student potrafi w toku dyskusji wypracowywać kompromisy – K_K12.

Inny przykład to przedmiot kultura audiowizualna. Zaprojektowane efekty kształcenia realizowane były przy pomocy mieszanych metod nauczania, w tym: studia przypadku, metody eksponujące (oglądanie filmów, fragmentów filmowych), wykład konwersatoryjny, a przede wszystkim moderowane dyskusje problemowe. Przykładowo, dla egzemplifikacji płynności pojęciowej i hybrydalności gatunkowej jako wyrazistych cech kultury audiowizualnej doby postmodernizmu, prowadzący wykorzystywał dzieła filmowe zacierające granice między tradycyjnie rozumianym kinem dokumentalnym a kinem kreacyjnym. Studenci mieli za zadanie obejrzeć uznany przez światową krytykę animowany dokument „Crulic – droga na drugą stronę”, a następnie przeczytać poświęcony mu artykuł naukowy (M. Hendrykowski, „Animacja jako dokument. Dokument jako animacja. Wokół poetyki i antropologii ruchomych obrazów” 2017). Film oraz analizujący go artykuł zostały dogłębnie przedyskutowane na zajęciach. W ten sposób studenci zostali skonfrontowani z ambiwalentną i heterogeniczną naturą współczesnej sztuki filmowej (animowany dokument jako synteza przeciwieństw). Na zaliczenie przedmiotu studenci mieli za zadanie napisać pracę analityczną poświęconą jednemu z pięciu zaproponowanych przez prowadzącego filmów, w podobny sposób zacierających granice pomiędzy kinem dokumentalnym a kinem fikcji. W ten sposób zrealizowane oraz zweryfikowane zostały następujące efekty kształcenia: K_W05, K_W17, K_U04, K_U05, K_K08.

Wykładowcy i studenci kierunku kulturoznawstwo po odbyciu odpowiednich szkoleń w tym zakresie, korzystają z metod i technik kształcenia na odległość za pomocą platform e-learningowych (możliwość przygotowania i prowadzenia zajęć w takiej formie określają

zapisy Uchwały nr XXII-10.3/09 Senatu UMCS [art. 4] oraz Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów [art. 12, Dz.U. 2018 poz. 1861]) (stan prawny na dzień złożenia Raportu samooceny). Do najpopularniejszych platform zdalnego nauczania wykorzystywanych na kierunku kulturoznawstwo należą: Academia Electronica w wirtualnym świecie Second Life (prowadzenie zajęć w czasie rzeczywistym) oraz platforma Moodle funkcjonująca w ramach Wirtualnego Kampusu UMCS (<https://kampus.umcs.pl/>, umożliwiająca prowadzenie zajęć asynchronicznych). Wyżej wymienione platformy służą do usprawnienia i uzupełnienia procesu kształcenia poprzez:

- umieszczanie informacji o grupach zajęciowych i informacji dla studentów;
- umieszczanie materiałów wspierających proces dydaktyczny (różnego rodzaju otwartych zasobów internetowych, narzędzi cyfrowych, aplikacji internetowych, web questów, itp.);
- prowadzenie zajęć online (umieszczanie zapisu cyfrowego wykładów oraz kursów online przybliżających tematykę zajęć oraz wykorzystywane w ich trakcie zasoby, narzędzia i aplikacje);
- rozwiązywanie zadań praktycznych po zapoznaniu studentów z merytoryczną treścią zajęć;
- bezpośrednią komunikację ze studentami odnośnie treści poszczególnych zajęć;
- odrabianie zaległych zajęć (zamieszczanie teoretycznych i praktycznych zadań do wykonania);
- zaliczanie prac i projektów (przekazywanie uwag i ocena materiałów przesłanych przez studentów).

Podczas zajęć wykorzystywane są także narzędzia on-line takie jak fora, czaty, serwisy internetowe (np. YouTube i Vimeo) oraz służące do realizacji projektów grupowych aplikacje typu Trello i Asana.

Wskazane wyżej metody i techniki kształcenia na odległość wykorzystywane są pomocniczo podczas następujących zajęć na kierunku kulturoznawstwo:

- Technologia informacyjna, 1 rok, I st., 30 KW, dr Radosław Bomba
- Aplikacje internetowe w badaniach kulturoznawczych, 2 rok, II st., 15 KW, dr Radosław Bomba
- Teoria kultury, 2 rok, I st., 30 WY, 30 KW, dr hab. Andrzej Radomski prof. nadzw.

Indywidualne zainteresowania badawcze studentów realizowane są przede wszystkim podczas zajęć seminaryjnych, gdzie cała ścieżka badawcza dostosowana jest do indywidualnego postępowania badawczego studenta (obejmującego etapy od wyboru tematu do jego finalizacji), a pracownik badawczo-dydaktyczny ma obowiązek poświęcić studentowi stosowny czas potrzebny do zrealizowania efektów uczenia się. Możliwość realizacji indywidualnych zainteresowań naukowych studentów daje wybór spośród szerokiej oferty przedmiotów fakultatywnych oraz wykładów ogólnouniwersyteckich bądź przedmiotów na innym kierunku studiów. Zważywszy, że kierunek kulturoznawstwo prowadzony jest na Wydziale Humanistycznym, gdzie filologie obce stanowią istotny trzon nauczania, studenci mają najszerszy wachlarz przedmiotów w językach obcych do wyboru. Prowadzący zajęcia bardzo często podczas pierwszych zajęć sondują, jakie zagadnienia związane z przedmiotem interesowałyby studentów najbardziej i zazwyczaj pomysły studentów są uwzględniane, a

zakres merytoryczny przedmiotu dostosowany do sugestii studentów. Oprócz tego wszyscy pracownicy zobowiązani są do wyznaczania 2 godzin konsultacji w ciągu tygodnia, w których są dostępni dla studentów oraz do zapewnienia kontaktu emailowego za pośrednictwem poczty elektronicznej uniwersyteckiej (adresy emailowe publikowane są na profilach pracowniczych i mają zawsze prostą strukturę, tj. złożone są z imienia i nazwiska pracownika, a zakończone są akronimem umcs.pl, np. ewa.glazewska@poczta.umcs.lublin.pl).

Wszelkie uwagi dotyczące kształcenia zgłaszane są przez studentów (często za pośrednictwem starosty roku bądź osobiście) do opiekuna roku lub dyrektora Instytutu i w uzasadnionych przypadkach wdrażane na bieżąco. Pozytywna ocena dotycząca indywidualnego podejścia do studentów (szczególnie w przypadku zajęć seminaryjnych) widoczna jest w ocenach i komentarzach wyrażanych przez studentów w ankietach ewaluacji zajęć, analizowanych po każdym semestrze przez pracownika, kierownika Zakładu i dyrektora Instytutu.

Indywidualne ścieżki kształcenia studentów kulturoznawstwa odbywają się poprzez dwa tryby: indywidualną organizację studiów (IOS) oraz indywidualny plan studiów (IPS), których zasady określa Regulamin Studiów.

IOS to atrakcyjna ścieżka dla tzw. dwukierunkowców, ale również studentów przebywających na urlopach zdrowotnych, natomiast IPS dostępny jest dla najlepszych studentów legitymujących się wysoką średnią ocen.

Indywidualne ścieżki kształcenia są szczególnie ważne dla studentów niepełnosprawnych, w szczególności istotne jest, aby metody kształcenia były właściwie dostosowane do potrzeb indywidualnych związanych z niepełnosprawnością.

Nowy Regulamin Studiów UMCS przewiduje „Program dwutorowej kariery UMCS” w odniesieniu do osób, które charakteryzują się ogólnopolskimi lub międzynarodowymi wybitnymi osiągnięciami artystycznymi, sportowymi, na rzecz wolontariatu, w działalności społecznej bądź w działalności badawczej (Załącznik do Uchwały Nr XXIV-26.5/19 Senatu UMCS z dnia 24 kwietnia 2019 r., § 8).

Harmonogram zajęć ustalany jest przez pracownika, który stara się zaplanować zajęcia w sposób możliwie przyjazny studentom, pozwalający im efektywnie wykorzystać czas na naukę podczas zajęć i pracę samodzielną. Staramy się nie kumulować dużej liczby godzin w jednym dniu, planować przerwy między zajęciami oraz dopasowywać wielkość sal do liczebności grup - w przypadku wykładów, w których uczestniczy cały rok, zajęcia odbywają się w największych salach i aulach. Atutem są niewielkie odległości przestrzenne między salami, w których odbywają się kolejne zajęcia danego dnia. Wychodzimy też naprzeciw osobom z niepełnosprawnościami, starając się dopasować sale pod kątem możliwości dojazdu do nich windą.

Zajęcia do wyboru odbywają się w terminach gwarantujących realną możliwość indywidualnego dopasowania harmonogramu zajęć. Od roku akad. 2018/2019 zapisy na zajęcia fakultatywne odbywają się przy końcu roku akademickiego (w odniesieniu do II i III roku studiów I stopnia) oraz na I roku (w odniesieniu do II roku studiów II stopnia), tak aby wczesny wybór fakultetów umożliwił sprawne skonstruowanie harmonogramu zajęć. W odniesieniu do I roku (studiów I i II st.) wybór przedmiotów fakultatywnych następuje w pierwszym tygodniu zajęć. Zapisy na zajęcia językowe odbywają się indywidualnie z możliwością wyboru języka obcego w zależności od kompetencji językowych. W przypadku

prośb studentów o zmianę godziny i/bądź dnia, w którym zaplanowane zostały zajęcia niejednokrotnie pracownicy przychylają się i planują zajęcia w bardziej dogodnych terminach (w szczególności chodzi o zajęcia seminaryjne, które odbywają się w gabinetach pracowników badawczo-dydaktycznych, a więc wyeliminowany jest problem dostępności sal dydaktycznych).

W każdym sylabusie pracownik przed rozpoczęciem zajęć dokonuje szacunku, jaki czas podczas realizacji danego przedmiotu student ma przeznaczyć na tzw. godziny (lekcyjne) kontaktowe (wykład, konwersatorium, konsultacje) oraz godziny niekontaktowe (przygotowanie do egzaminu/zaliczenia, przygotowanie do zajęć, studiowanie literatury przedmiotu), co realnie zapewnia czas na sprawdzanie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, ich systematyczną weryfikację i sukcesywne przekazywanie studentom informacji zwrotnej o stopniu uzyskania przez nich efektów uczenia się.

Formy prowadzonych zajęć wynikają ze specyfiki przedmiotu. Wykłady dotyczą przede wszystkim przedmiotów teoretycznych, kluczowych z punktu widzenia nauk o kulturze i religii, typu historia kultury czy socjologia kultury.

Większość zajęć odbywa się jednak w postaci konwersatoriów umożliwiających znacznie większą aktywizację studentów, stymulację ich do samodzielności, dostosowanie zajęć do ich indywidualnych potrzeb, weryfikację osiąganych efektów kształcenia i dostarczanie studentom informacji zwrotnych, zasada ta stosowana jest bezwzględnie w odniesieniu do zajęć fakultatywnych (wszystkie tego typu zajęcia w programie studiów zaplanowane są jako konwersatoria).

Liczebność grup studenckich w odniesieniu do poszczególnych form zajęć określa Uchwała Nr XXII-10.3/09 Senatu UMCS (<https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2018/0109/125300-obowiazki-nauczycieli-tj-2017-10-01.pdf>) i stanowi, że wykłady są prowadzone dla wszystkich studentów na danym roku, ćwiczenia odbywają się w grupach liczących 25–35 osób, konwersatoria natomiast w grupach 15–25 osobowych, laboratoria zaś w grupach 10–15 osobowych, a lektoraty języka obcego w grupach 15–20 osobowych. Minimalna liczebność grup w przypadku seminariów dyplomowych to 6 osób. Uruchomienie specjalności i realizacja przedmiotu fakultatywnego wymaga grupy co najmniej 20-osobowej. Zważywszy na liczbę osób, którzy podjęły studia kulturoznawcze w ostatnich latach, studenci mają zapewnione komfortowe warunki studiowania i indywidualne podejście kadry Instytutu Kulturoznawstwa.

Na studiach I stopnia łączna liczba godzin wynosi 2010 z czego 465 godz. stanowią wykłady, 1245 konwersatoria, 270 ćwiczenia, 60 seminaria (podane wartości dotyczą specjalności medialnej i niewiele się wahają w odniesieniu do innych specjalności). Zajęcia związane ze specjalnościami to łącznie 1380 godz. (antropologia i socjologia kultury, krytyka i animacja sztuki, medialna oraz judaistyka, 1110 (teatrologia i filmoznawstwo).

Oprócz tego plan studiów zakłada przedmioty do wyboru – 480 godz., seminarium licencjackie 60 godz. oraz język obcy 120 godz. W planie ujęto również praktyki w wymiarze 90 godz. oraz wycieczki programowe – dwie jednodniowe i jedną 4-dniową, a także zajęcia ogólnouniwersyteckie lub na innym kierunku studiów za 2 pkt. ECTS. W przypadku specjalności antropologia i socjologia kultury przewidziane są również: 1-dniowy objazd metodyczny oraz 7-dniowy obóz terenowy, który odbywa się pod kierownictwem naukowym instytutowego etnologa.

Na studiach II stopnia łączna liczba godzin wynosi 840 (w przypadku specjalności wielokulturowość w Polsce – tradycja i współczesność), z czego 120 godz. stanowią wykłady, 435 konwersatoria, 120 ćwiczenia 120 seminaria. Zajęcia związane ze specjalnościami to łącznie 255 godzin godz. (wielokulturowość w Polsce – tradycja i współczesność), (teatrologia i filmoznawstwo), 285 antropologia i etnologia, zarządzanie w kulturze, media i kultura popularna. Oprócz tego plan studiów zakłada przedmioty do wyboru – 120 godz. seminarium licencjackie 120 godz. oraz język obcy 60 godz. W planie ujęto również praktyki w wymiarze 45 godz. a także zajęcia ogólnouniwersyteckie lub na innym kierunku studiów za 2 pkt. Zważywszy na możliwość wyboru zajęć w wymiarze ponad 30% liczby punktów ECTS, studenci mają zapewnione elastyczne ścieżki kształcenia. Program zapewnia też możliwość doskonalenia znajomości języka obcego.

Podsumowując, czas trwania studiów oraz nakład pracy mierzony punktami ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się w odniesieniu do konkretnych zajęć (godziny kontaktowe z nauczycielem oraz czas na pracę własną studenta) pomagają studentowi w osiągnięciu zamierzonych efektów uczenia się. Liczba punktów ECTS uzyskiwana na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału osób prowadzących zajęcia jest zgodna z wymogami. Proporcje wykładów w stosunku do konwersatoriów i ćwiczeń są uzasadnione w odniesieniu do studiów o profilu ogólnoakademickim.

Na kierunku kulturoznawstwo studenci obu stopni odbywają praktyki zawodowe w formie praktyki śródrocznej specjalizacyjnej (I stopień – II rok, semestr 4, 45 godz., 4 ECTS; II stopień – II rok, semestr 3, 45 godzin, 6 ECTS). Czas, przebieg, forma, długość, miejsce odbywania praktyk, sposób weryfikacji programu praktyk oraz osiąganych przez studentów efektów są adekwatne do koncepcji kształcenia na kierunku kulturoznawstwo, zwłaszcza w odniesieniu do zapewnienia studentom zdobycia kompetencji miękkich, ważnych i pożądanych na rynku pracy, niezbędnych do sprawnego funkcjonowania w instytucjach kultury. Z tego powodu zawarte w programach praktyk cele dotyczą następujących zakresów: zastosowanie wiedzy i umiejętności zdobytych w trakcie studiów w praktycznej działalności instytucji kultury; doskonalenie praktycznych umiejętności i kompetencji, istotnych w wykonywaniu zawodu pracownika instytucji kultury (w szczególności realizacji projektów związanych z kulturą; doskonalenie warsztatu kulturoznawcy); poznanie celów, zadań, form, metod i wyników pracy instytucji kultury; poznanie różnorodnych uwarunkowań funkcjonowania instytucji i realizacji działań związanych z kulturą. Natomiast umiejscowienie praktyk na drugim roku studiów sprawia, że studenci, będąc po pierwszym roku i przygotowaniu ogólnym, bardziej świadomie wybierają miejsce praktyk, pełniej korzystają z praktyki, a zatem – osiągają zamierzone efekty kształcenia.

Efekty kształcenia zakładane dla praktyk są w pełni uzgodnione z efektami kształcenia przypisanymi do pozostałych grup zajęć, zostały wypracowane w toku dyskusji z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi (zob. zał. 10.1.).

Jeśli chodzi o dobór instytucji, w których studenci odbywają się praktyki, z założenia są to instytucje związane ze studiowaną specjalnością, pracą dyplomową/magisterską lub z kulturoznawczymi zainteresowaniami studenta. Są to instytucje kultury sensu stricto (jak domu kultury, muzea), ale też organizacje pozarządowe, urzędy samorządowe itp. W przeważającej większości studenci odbywają praktyki w Lublinie, czyli w miejscu

studiowania, co wynika z bogactwa i wewnętrznego zróżnicowania sektora kultury w tym mieście; w drugiej kolejności są to instytucje w terenie, np. w miejscu zamieszkania studenta. Rzadko zdarzają się instytucje spoza Polski (np. w roku akademickim 2018/2019 jedna osoba odbyła praktykę w Domu Kultury w Warasz na Ukrainie). Dla przykładu podać można typy instytucji z dwu ostatnich cykli praktyk II stopnia: - samorządowe instytucje kultury (Centrum Kultury w Lublinie, Centrum Spotkania Kultur, Galeria Labirynt, Muzeum Lubelskie w Lublinie, Muzeum Wsi Lubelskiej w Lublinie, Warsztaty Kultury w Lublinie); - Instytucje kultury spółdzielni mieszkaniowych (Dzielnicowy Dom Kultury Spółdzielni Mieszkaniowej „Czechów” w Lublinie; Dom Kultury SM „Czechów” w Lublinie; Osiedlowy Dom Kultury „Czuby” w Lublinie); - jednostki samorządu terytorialnego (Urząd Miasta Lublina, Wydział Kultury); - organizacje pozarządowe (Fundacja Kultury Duchowej Pogranicza; Fundacja Chrońmy Dziedzictwo; Lubelskie Stowarzyszenie Fantastyki „Cytadela Syriusza”) oraz - placówka oświatowa (Młodzieżowy Dom Kultury w Chełmie).

Student samodzielnie wybiera praktykodawcę, czyli miejsce realizacji praktyk, konsultuje je z opiekunem praktyk z ramienia IK, który ostatecznie – biorąc pod uwagę kryteria jakościowe (wysoki poziom merytoryczny działań danej instytucji na rzecz kultury, dobrze przygotowana kadra, dobre zaplecze techniczne) – zatwierdza wybór dokonany przez studenta. Szczegółowiej opisuje tę procedurę punkt V podpunkty 1-2 Programu praktyk (zał. 10.2.-10.5).

Dzięki rozwiniętej działalności kulturalnej tych instytucji (wysoka jakość działalności ekspozycyjna, repertuarowa, edukacyjno-kulturowa, przystosowanie działalności do potrzeb osób niepełnosprawnych, niekiedy dokumentacyjno-badawcza – STL, Warsztaty Kultury, Galeria Labirynt), ich dobremu zapleczu technicznemu (sale widowiskowe, ekspozycyjne, kinowe, multimedia, sprzęt oświetleniowy, projekcyjny, nagłośnieniowy; archiwa, biblioteki) i aktywności opiekunów praktyk z ramienia pracodawcy, pozytywnie wyróżniających się w sektorze kultury Lublina, Lubelszczyzny i ponadregionalnie (np. Katarzyna Pudło, Paweł Onochin, Łukasz Kowalski, Anna Krawczyk), studenci osiągają założone efekty kształcenia. Warto podkreślić, że zwykle jeden opiekun z ramienia praktykodawcy ma pod swoją opieką jednego lub co najwyżej dwóch praktykantów w jednym czasie, co również zapewnia skuteczność w osiągnięciu efektów kształcenia przez studentów.

Weryfikacja i ocena osiągniętych przez studenta efektów kształcenia zakładanych dla praktyk odbywa się w czterech etapach i zarazem w czterech różnych formach: 1) student samodzielnie sporządza dziennik praktyk i odpowiednio opieczetowany przedkłada do oceny; 2) po zakończeniu praktyk patron wydaje pisemną opinię o odbytych praktykach w postaci zaświadczenia o odbytej praktyce (zał. 10.6.), w której wskazuje stopień osiągnięcia każdego efektu kształcenia z osobna, jak też opisowo ocenia; 3) kolokwium ustne na temat odbytej praktyki (ich zakresu i stopnia samodzielności, a także – na temat instytucji, w której odbywał praktyki); 4) hospitacja wybranych praktyk, polegająca np. na udziale w wydarzeniu kulturalnym, przy której student odbywa praktykę, na rozmowie z opiekunem praktyki czy obserwacji aktywności studenta na stronach internetowych instytucji lub organizacji. Połączenie tych czterech metod weryfikacji i oceny osiągniętych efektów kształcenia pozwala ustawicznie doskonalić system praktyk i zasady dot. praktyk dla studentów kulturoznawstwa. Praktyki regulowane są przez formalnie przyjęte przez Radę Instytutu dokumenty instytutowe zatytułowane Program praktyk (zał. 10.2-10.5.), które są ogłoszone przez opiekunów praktyk

z ramienia Instytutu na ich profilach na stronach UMCS, przekazane studentom w formie drukowanej oraz skomentowane na organizacyjnym spotkaniu z grupą studentów rozpoczynających praktykę. Programy te zawierają opis ujęty w następujące sekcje: informacja o wymiarze praktyk, ich umiejscowieniu w planie studiów i kryteriach, jakie mają spełniać instytucje jako miejsca praktyki (przede wszystkim – zgodne ze studiowaną specjalnością), akty nadrzędne, cele praktyki, zakres praktyk, efekty kształcenia, sposób odbywania i zaliczania praktyki, obowiązki opiekuna praktyk z ramienia Instytutu Kulturoznawstwa (przed, w trakcie i po zakończeniu praktyki).

Programy praktyk powstają w toku prac, dających się opisać przez następną procedurę: opiekunowie praktyk analizują nowe akty prawne jak też procedury uniwersyteckie i wydziałowe regulujące praktyki, dokonują aktualizacji programów praktyk, przedstawiają do dyskusji przedstawicielom pracodawców, studentom podczas rozmów zaliczeniowych dot. praktyk oraz członkom Rady Instytutu, nanoszą poprawki i przedkładają do zatwierdzenia przez Radę Instytutu. Po zakończeniu cyklu praktyk, opiekunowie praktyk z ramienia IK dokonują ich ewaluacji (na podstawie wypełnionego przez opiekuna praktyk z ramienia instytucji zaświadczenia o odbytej praktyce oraz na podstawie rozmów ze studentami podczas kolokwium zaliczeniowego) i formułują rekomendacje dot. praktyk, ale też programu studiów. Program praktyk jest zharmonizowany z dokumentami obowiązującymi na uczelni, z pracami dziekanatu, jak też z internetowym Systemem Obsługi Praktyk.

Programy praktyk dla obu stopni w okresie sprawozdawczym aktualizowane były dwukrotnie. Po raz pierwszy wprowadzono zmiany na początku 2016 roku, w związku z wejściem w życie ZARZĄDZENIA Nr 70/2015 Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie zasad organizacji i odbywania praktyk objętych planem studiów w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w ramach studiów pierwszego, studiów drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich. Redakcji programów praktyk dokonali opiekunowie (A. Kopciowski – wówczas instytutowy koordynator praktyk, oraz K. Smyk), zostały one przedyskutowane z przedstawicielami pracodawców IK, na forum Rady Instytutu i – po naniesieniu wskazanych poprawek – zatwierdzone przez Radę Instytutu IK (zob. programy praktyk z 2016 r.). Po raz drugi programy praktyk aktualizowano w związku z tym, że od roku akademickiego 2016/2017 praktyki realizowane na Wydziale Humanistycznym UMCS zostają od roku akademickiego 2016/2017 zintegrowane z Internetowym Systemem Wsparcia Praktyk w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej (zw. System Obsługi Praktyk; <https://praktyki.umcs.lublin.pl>). W związku z tą zmianą, w 2017 roku (po półrocznym okresie pilotażowym), dokonano ewaluacji programu praktyk i programu zwłaszcza pod kątem organizacji przebiegu praktyk, a następnie opiekunowie praktyk (A. Kopciowski, K. Smyk) dokonali redakcji programów praktyk, przekazali je interesariuszom zewnętrznym pod dyskusję; następnie zostały one przedyskutowane przez Radę Instytutu IK oraz – po naniesieniu wskazanych poprawek – przez nią zatwierdzone (zob. programy praktyk z 2018 r.). Obecnie trwają prace nad przystosowaniem programu praktyk do efektów uczenia się, zatwierdzonych dla kulturoznawstwa I i II stopnia naboru 2019/2020.

Efekty kształcenia i zakres praktyk podlegają systematycznej i ciągłej ewaluacji na dwu poziomach: rekomendacje formułują opiekunowie praktyk z ramienia IK, jak też opiekunowie praktyk z ramienia praktykodawcy oceniają stopień osiągnięcia danego efektu kształcenia

przez studenta, co pozwala na podjęcie odpowiednich kroków przez instytutowych opiekunów praktyk w kolejnych cyklach kształcenia. Na przykład po praktykach w roku akademickim 2018/2019 na poziomie dobrym oceniono takie efekty, jak „zna zasady zarządzania wykorzystywane w praktyce w instytucji kultury” oraz „stosuje techniki i narzędzia pracy przyjęte w danej instytucji kultury oraz potrafi wdrażać nowoczesne rozwiązania IT w jej działalności”, co zaowocowało wprowadzeniem do siatki studiów od roku akademickiego 2019/2020 nowego przedmiotu dla studiów I stopnia (czyli celowo we wczesnej fazie kształcenia) o nazwie foundrising w kulturze – jak pozyskać środki na działalność kulturalną (II rok, 3 semestr) oraz nowego fakultetu pod nazwą cyfrowe zasoby kultury (I rok, I semestr). W dokumentacji z zaliczenia praktyk, jaka obowiązywała w IK w roku akademickim 2015/2016 (zanim wprowadzono ujednolicone dokumenty uczelniane), w formularzu dziennika praktyk IK wprowadził też prośbę do studentów o ocenę przebiegu praktyki. Dawało to dodatkową wiedzę o wartości odbytych praktyk, atmosferze w danej instytucji itd., pozwalało wprowadzić kolejne elementy do programu praktyk, co uczyniono, opracowując i redagując program w 2015 roku i następnie ustawicznie go doskonaląc do formy obowiązującej do dziś.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

Należy też zauważyć, że wykładowcy mają bogate doświadczenie we wdrażaniu nowatorskich koncepcji dydaktycznych (stosowanie nowych technologii), które testowali już przy prowadzeniu zajęć na 2 specjalizacjach: cyberkultura oraz kultura przekazu i techniki audiowizualne”, realizowanej ze środków unijnych na Wydziale Humanistycznym UMCS w latach 2011-14. Kierunek studiów „Technologie cyfrowe w animacji kultury” na poziomie licencjackim jest kontynuacją wspomnianej specjalizacji cyberkultura, realizowanej w ramach projektu „UMCS dla rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy” (POKL.04.01.01-00-362/10), współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej (w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013, Priorytet IV, Poddziałanie 4.1.1 „Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni”).

Istotnym elementem z punktu widzenia przygotowania absolwentów do rozpoczęcia pracy zawodowej są zajęcia praktyczne. Są one realizowane w formie jednodniowych wyjazdów studyjnych połączonych konkretnym przedmiotem, terenowych obozów badawczych, warsztatów, praktyk oraz zajęć w instytucjach kultury.

Studia kulturoznawcze przygotowują więc do pracy w instytucjach kulturalnych i oświatowych, muzeach regionalnych, skansenach, instytucjach zajmujących się turystyką, a także w mediach, dla których wiedza o kulturowym zróżnicowaniu świata stanowi użyteczną i niezbędną kompetencję. Umiejętność zrozumienia i interpretacji zjawisk społeczno-kulturowych może być przydatna w pracy wielu instytucji społeczno-kulturalnych (m.in. samorządy lokalne, organizacje pozarządowe), dostarczając też narzędzi do kreowania polityki społeczno-kulturalnej regionu i kraju, a jednocześnie umożliwiając rozpoznanie wartości danego obszaru i jego promowanie.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Rekrutacja na kierunek *kulturoznawstwo* I i II stopnia odbywa się za pośrednictwem portalu dedykowanego UMCS pod nazwą *Internetowa Rejestracja Kandydatów* (IRK) według zasad obowiązujących na całej Uczelni, ujętych w uchwale Senatu przyjmowanej w terminie wymaganym przez ustawę (<https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2018/0604/114612-xxiv-17-5-2018-uchw-rekrutacyjna-na-rok-2019-2020.pdf>)

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste, selektywne i bezstronne oraz zapewniają kandydatom równe szanse podjęcia studiów. Przyjęcie na kierunek *kulturoznawstwo* studia stacjonarne I stopnia, w ramach ustalonego limitu miejsc, odbywa się w trybie postępowanie konkursowego. Decyduje o tym pozycja kandydata na liście rankingowej, tworzonej w oparciu o wyniki uzyskane na świadectwie maturalnym, które przeliczane są na punkty. Komisja rekrutacyjna bierze pod uwagę jeden przedmiot spośród następujących: język polski, historia, filozofia, geografia, historia sztuki, historia muzyki lub wiedza o tańcu, wiedza o społeczeństwie, język obcy nowożytny, matematyka.

Poza trybem konkursowym przyjmowani są finaliści i laureaci olimpiad stopnia centralnego oraz laureaci konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich. W przypadku kierunku *kulturoznawstwo* są to następujące olimpiady/konkursy: Języka Polskiego, Historyczna, Wiedzy o Kulturze, Literatury i Języka Polskiego. Kwestie te reguluje Uchwała Senatu UMCS UCHWAŁA Nr XXIV – 22.22/18 Senatu Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 19 grudnia 2018 r. <https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2019/0102/135438-xxiv-22-22-18-olimpiady-2018-12.pdf>

Rekrutacja na II stopień studiów stacjonarnych na kierunku *kulturoznawstwo* odbywa się również w trybie konkursowym, o przyjęciu kandydata decyduje pozycja na liście rankingowej, tworzonej w oparciu o oceny na dyplomie ukończenia studiów wyższych. W przypadku ocen identycznych decyduje średnia arytmetyczna ocen ze studiów wyższych, co pozwala na wybór możliwie najlepszych kandydatów i osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej określa §9 „Regulaminu studiów na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie” Załącznik do Uchwały Nr XXIII-25.3/15 z dnia 22 kwietnia 2015 r. <https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2017/1124/084003-regulamin-studiow-t-j-od-2017-10-01.pdf>

Najnowsze przepisy określają zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej - §9 „Regulaminu studiów na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej” (Załącznik do Uchwały Nr XXIV-26.5/19 Senatu UMCS z dnia 24 kwietnia 2019 r.). Przeniesienie zajęć zaliczonych poza UMCS w miejsce punktów przypisanych zajęciom i praktykom określonym w planie studiów i programie kształcenia możliwe jest wówczas, gdy istnieje zbieżność uzyskanych efektów uczenia się.

Zasady, warunki oraz tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów określa „Uchwała Nr XXIII – 22.3/15 Senatu Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie potwierdzania efektów

uczenia się zdobytych poza edukacją formalną w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie”, a także odpowiedni dokument pod nazwą „Zasady potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną na Wydziale Humanistycznym UMCS”. Weryfikacja efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną dokonuje się w odniesieniu do efektów kształcenia określonych w programie dla kierunku kulturoznawstwo. Uczelnia dokonała dostosowania w/w uchwały <https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2019/0628/112243-xxiv-28-35-19-potw-efektow-uczenia-sie-projekt-zm-1706-2019-wysl-na-senat-logo.pdf>

Zasady, warunki oraz tryb dyplomowania zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Zasady te określa dokument „Opis procedur dotyczących zasad dyplomowania na Wydziale Humanistycznym UMCS” oraz „Harmonogram najważniejszych czynności związanych z zapewnieniem jakości kształcenia na WH UMCS”. W dokumentach tych określa się m.in. kwestie wyboru przez studenta opiekuna naukowego oraz zgodnego z kierunkiem studiów tematu pracy dyplomowej – licencjackiej lub magisterskiej. Tematy prac są przedstawiane do zaopiniowania przez instytutowy zespół do spraw jakości kształcenia oraz zatwierdzane przez Radę Naukową Instytutu Kulturoznawstwa. Proces dyplomowania obejmuje aktywny udział studenta w zajęciach seminaryjnych, badania własne oraz przygotowanie pracy dyplomowej, która podlega ocenie promotora i recenzenta. Proces dyplomowania wspomagany jest przez Jednolity System Antyplagiatowy (JSA) zintegrowany z systemem Archiwum Prac Dyplomowych (APD), do którego pracę dyplomową kieruje promotor oraz analizuje wyniki otrzymane z systemu. Przed przystąpieniem do egzaminu dyplomowego student jest zobowiązany, w myśl Zarządzenia Nr 57/2015 Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 5 października 2015 r. w sprawie *składania i archiwizacji prac dyplomowych z wykorzystaniem systemu Archiwum Prac Dyplomowych (APD)*, do wprowadzenia pracy do systemu APD oraz wydruku pracy do akt osobowych. Proces dyplomowania wieńczy ustny egzamin dyplomowy przed komisją, w skład której wchodzi: przewodniczący, promotor oraz recenzent, którzy, biorąc pod uwagę wynik egzaminu, ocenę pracy dyplomowej oraz oceny ze studiów, ustalają ocenę końcową ukończenia studiów oraz sporządzają protokół ewaluacji systemu dyplomowania. Kwestie kontroli prac dyplomowych z wykorzystaniem JSA reguluje ZARZĄDZENIE Nr 5/2019 Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 7 stycznia 2019 r. w sprawie kontroli prac dyplomowych z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (<https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2019/0118/130049-zr-nr-5-2019-apd-antyplagiat-procedura-na-umcs-2019-100119.pdf>).

Zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są przejrzyste, zapewniają bezstronność, rzetelność i równe traktowanie wszystkich studentów. Wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne studentów są sprawdzane i oceniane na bieżąco za pomocą prac zaliczeniowych, prezentacji multimedialnych oraz innych form zatwierdzonych przez prowadzącego. Ponadto zespół do spraw jakości kształcenia w Instytucie Kulturoznawstwa UMCS monitoruje postępy studentów za pomocą ankiety autoewaluacyjnej wypełnianej przez osoby prowadzące zajęcia i przeprowadzające egzamin końcowy. Wnioski z ankiet są analizowane po zakończeniu sesji egzaminacyjnej, w przypadku uwag wymagających modyfikacji procesu nauczania i uczenia

się studentów, podejmowane są przez osoby prowadzące zajęcia działania doskonalące polegające na ewentualnych zmianach metod czy treści nauczania.

Na kierunku kulturoznawstwo przeprowadza się regularne monitorowanie odsiewu studentów I i II stopnia. Jak wynika ze zgromadzonych danych, pewna część studentów rozpoczynających studia rezygnuje z nich po I roku. Starając się dociec przyczyn tego zjawiska, na podstawie rozmów ze studentami, ustalono, że główną przyczyną rezygnacji jest konieczność podjęcia pracy zarobkowej. Województwo lubelskie, skąd pochodzi większość naszych studentów, ale także Podlaskie i Podkarpackie, to regiony wykazujące się największym stopniem ubóstwa. Zapewne głównie z tego powodu rodziny naszych studentów nie są w stanie zapewnić im pełnego utrzymania na czas edukacji w szkole wyższej i muszą oni podejmować zatrudnienie. Rynek pracy w Lublinie nie ma zbyt wielu ofert zatrudnienia, dlatego studenci wyjeżdżają do większych ośrodków, jak np. Warszawa czy Kraków. Podejmowanie dodatkowego zatrudnienia w czasie studiów skutkuje również wyższym wynagrodzeniem w przyszłości, co ukazują dane zaprezentowane na portalu ela.nauka.gov.pl

Efekty kształcenia, w szczególności wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne studentów, są sprawdzane i oceniane na bieżąco za pomocą np. prac zaliczeniowych, prezentacji multimedialnych. Zasady określające formę pracy, sposób jej przygotowania i prezentacji oraz oceny ustala prowadzący zajęcia, który jest zobowiązany podać te informacje w sylabusie przedmiotu. Problematyka prac cząstkowych, zaliczeniowych czy egzaminacyjnych zależy od specyfiki poszczególnych zajęć. Pracownicy prowadzący zajęcia dydaktyczne archiwizują dokumentację związaną ze sprawdzaniem i potwierdzaniem osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia.

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania efektów uczenia się zawarte są w „Regulaminie studiów na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie”, Załącznik do Uchwały Nr XXIII-25.3/15 z dnia 22 kwietnia 2015 r. <https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2017/1124/084003-regulamin-studiow-t-j-od-2017-10-01.pdf>

Obszary zainteresowań studentów przygotowujących prace licencjackie i magisterskie na kierunku kulturoznawstwo obejmują takie zagadnienia jak: dziedzictwo kulturowe Lubelszczyzny (w tym szczególnie kultura ludowa), kultura mniejszości narodowych (w tym szczególnie kultura Żydów polskich), komunikacja kulturowa (w tym medialna), instytucje kultury Lublina i Lubelszczyzny (w tym organizowane przez nie wydarzenia sztandarowe), film i teatr, subkultury młodzieżowe, kultura popularna.

Metodyka pisania pracy dyplomowej obejmuje zasadnicze etapy: wybór obszaru zainteresowań, określenie celu pracy, sprecyzowanie tematu, gromadzenie literatury przedmiotu, wybór metody i techniki badawczej, gromadzenie i analiza materiału badawczego, sporządzenie planu pracy i jego realizacja, sporządzenie bibliografii końcowej, sporządzenie aneksów. Jednym z zasadniczych celów seminarium dyplomowego jest przygotowanie studenta do prowadzenia samodzielnej działalności naukowej.

Część absolwentów I stopnia studiów kulturoznawczych UMCS podjęła studia na tym samym kierunku na macierzystej uczelni, niektórzy wybrali inne ośrodki akademickie, pozostali bądź zdecydowali się na wybór pokrewnego kierunku studiów (aby zwiększyć swoje szanse na rynku pracy), bądź też porzucili studia I stopnia (dla tych osób

kulturoznawstwo było niejednokrotnie drugim kierunkiem studiów, często drugim humanistycznym, uzupełniającym poprzednie wykształcenie).

Absolwenci I i II stopnia kulturoznawstwa UMCS obecnie w dużej mierze są zatrudnieni w branży kulturalnej, wykorzystując w pracy zawodowej wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne zdobyte podczas studiów. Z prowadzonego monitoringu ich losów wynika, że dość duża grupa absolwentów pozostaje zatrudniona w różnego typu instytucjach kultury, ponadto w sektorze NGO, część związała się ze szkolnictwem (przedmiot wiedza o kulturze), fundacjami, organizacjami i stowarzyszeniami zajmującymi się przedsięwzięciami kulturalnymi, ponadto aktywni są w środowisku artystycznym (teatr, taniec, muzyka) oraz w mediach (prasa, radio, telewizja, internet); kilkoro absolwentów zajmuje się etatową pracą naukową.

Wybór miejsca pracy często wiąże się z ukończoną podczas studiów kulturoznawczych specjalizacją bądź specjalnością (np. krytyka i promocja sztuk plastycznych, folklorystyka i etnologia, medialna, zarządzanie w kulturze, filmoznawstwo i teatrologia, kultura i turystyka). Wśród przykładowych instytucji kultury, w których absolwenci kulturoznawstwa UMCS znaleźli stałe zatrudnienie lub z którymi pozostają związani na zasadzie pracy dodatkowej bądź społecznej można wymienić: Centrum Kultury w Lublinie, Stowarzyszenie Centrum Młodzieży „Arka” w Radomiu, Teatr „Maat Projekt”, Stowarzyszenie Teatralne „Chorea” w Łodzi, Gminne Centrum Kultury w Grębowie, Stowarzyszenie Kulturalne „Jarte” w Mielcu, Muzeum Narodowe w Kielcach (Muzeum Dialogu Kultur), Radomskie Stowarzyszenie Romów „Romano Waś”, Warsztaty Kultury w Lublinie, Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 w Rykach, Lubelska Regionalna Organizacja Turystyczna, Centrum Promocji Województwa Lubelskiego, Centrum Spotkania Kultur w Lublinie, Stowarzyszenie Twórców Ludowych, Lubelski Park Naukowo-Technologiczny, I Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie w Sokołowie Podlaskim, Sokołowskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne, Biuro Wystaw Artystycznych w Krośnie, Miejskie Centrum Kultury w Boguchwale, Rzeszowski Inkubator Kultury, Lubelski Teatr Tańca, Polskie Radio Lublin, Polskie Radio Program 4, Niepubliczna Biblioteka Fantastyczna im. Stanisława Lema w Lublinie, Gminny Ośrodek Kultury w Komańczy, Urząd Gminy w Bukowsku, Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, Lubelskie Stowarzyszenie Fantastyki „Cytadela Syriusza”, Akademickie Centrum Kultury UMCS „Chatka Żaka” w Lublinie (w tym: kierownictwo placówki, Inkubator Medialno-Artystyczny TV UMCS), Serwis internetowy „Super Express”, TVP Kultura, Warsztaty Kultury w Lublinie, Teatr im. Juliusza Osterwy w Lublinie, Agencja „5 Żywiołów”, Muzeum Okręgowe w Suwałkach (kierownictwo Działu Etnografii), Augustowsko-Suwańskie Towarzystwo Naukowe, Firma Comarch, Dom Kultury Śródmieście w Białymstoku (Pracownia Projektowania Graficznego), „Uroczysko Ruczaj” w Karczmisku, Wydawnictwo „Mucha”, Portal internetowy „Mortal”, Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN” w Lublinie, Urząd Wojewódzki w Lublinie, Starostwo Powiatowe w Biłgoraju, Urząd Gminy Biłgoraj, TVN24, Miejsko-Gminne Centrum Kultury w Rykach, Urząd Miasta Lublin (Wydział Kultury), Ośrodek Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża” w Lublinie, Biuro Polskiego Towarzystwa Turystyki Krajowej (PTTK) w Warszawie, Stowarzyszenie Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce.

Instytut Kulturoznawstwa utrzymuje stały kontakt z absolwentami (zob. sylwetki absolwentów (<https://www.umcs.pl/pl/absolwenci,8297.htm>)). W bieżącym roku wybitni absolwenci kierunku uczestniczyli w Dniu Kulturoznawcy – w panelu praktyków kultury.

Losy absolwentów analizowane są również przy wykorzystaniu <https://ela.nauka.gov.pl/pl/infographics>.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia w ramach Kulturoznawstwa posiadają bogaty dorobek naukowy i szerokie kompetencje dydaktyczne, co zapewnia prawidłową realizację zajęć. Proces kształcenia na kierunku kulturoznawstwo (studia I i II stopnia) prowadzą pracownicy Instytutu Kulturoznawstwa i są to: 1 profesor tytularny, 9 doktorów habilitowanych (w tym 7 zatrudnionych na stanowisku profesora nadzwyczajnego), 9 doktorów (stan na wrzesień 2019). Dwóch doktorów jest w trakcie postępowań habilitacyjnych w dyscyplinie kulturoznawstwo, jeden w dyscyplinie nauki prawne. Zajęcia z zakresu nauk o sztuce prowadzą pracownicy Instytutu Sztuk Pięknych UMCS posiadający stopień doktora habilitowanego lub doktora. Przedmioty praktyczne związane ze specjalnością medialną prowadzą specjaliści z lubelskich bądź ogólnopolskich mediów (dziennikarze z TV UMCS, Radio Lublin, „Gazeta Wyborcza”), oraz pracownicy IK mający bogate doświadczenie edytorskie i znajomość funkcjonowania mediów i wydawnictw, ze względu na wykształcenie filologiczne wielu pracowników, ukończone specjalizacje i studia podyplomowe dziennikarskie i w zakresie PR, kierowanie wydawnictwami naukowymi, czynne doświadczenie dziennikarskie.

Pracownicy są autorami/współautorami podręczników akademickich szeroko wykorzystywanych w dydaktyce przez inne uniwersytety.

Kadra systematycznie podnosi również swoje kwalifikacje dydaktyczne poprzez:

a) ukończenie studiów podyplomowych przygotowujących do nauczania wybranych przedmiotów:

- studia podyplomowe Public Relations (Instytut Stosowanych Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego, Instytut Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk oraz Instytut Rozwoju Biznesu, Warszawa 2009/2010).

- studia podyplomowe Ochrona własności intelektualnej ukończyli dr Agnieszka Kościuk-Jarosz (2014), dr Radosław Bomba (2014), dr hab. Katarzyna Smyk (2015);

- studia podyplomowe Grafika komputerowa i DTP (2016) – dr Radosław Bomba;

b) udział w seminariach i warsztatach rozwijających kompetencje dydaktyczne:

- warsztaty metodologiczne *Victims of the Holocaust and Nazi Crimes: New Resources for Polish and East European Scholars* (Instytut Pamięci Narodowej, International Tracking Service, Muzeum Historii Żydów Polskich Polin, United States Holocaust Memorial Museum, Warszawa 2017);

- zdobycie certyfikatu tutora (Szkoła Tutorów Collegium Wratislaviense, Warszawa 2014): dr hab. Katarzyna Smyk

- szkolenie „Romowie na rynku pracy” w ramach projektu „Odważny krok do kariery” (Centralna Rada Romów w Polsce, 2015): dr Mariola Tymochowicz

c) udział w kursach i szkoleniach rozwijających kompetencje dydaktyczne:

- szkolenia w ramach projektu „Akademicka kadra przyszłości” (Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, OŚ PRIORYTETOWA III SZKOLNICTWO WYŻSZE DLA GOSPODARKI I ROZWOJU, Działanie 3.4 Zarządzanie w instytucjach szkolnictwa wyższego) (2017, 2019):

- „Innowacyjne metody prezentacji danych – Tworzenie prezentacji w Prezi i MS PowerPoint”: dr hab. Ewa Głazewska prof. nadzw., dr hab. Grzegorz Żuk, dr Mariola Tymochowicz;

- „Profesjonalne wystąpienia publiczne”: dr Mariola Tymochowicz;

- „Zarządzanie informacją naukową składnikiem kompetencji informacyjnych”: dr hab. Ewa Głazewska, prof. nadzw., dr hab. Grzegorz Żuk, dr Mariola Tymochowicz

- „Kurs moderatora Design Thinking”: dr hab. Grzegorz Żuk, dr Magdalena Dąbrowska

- „Indywidualne wsparcie metodyczne”: dr hab. Ewa Głazewska prof. nadzw., dr hab. Grzegorz Żuk, dr Mariola Tymochowicz;

d) udział w konferencjach dotyczących jakości kształcenia:

- udział w VII edycji Ogólnopolskiej Konferencji Naukowo-Szkoleniowej „Akredytacje, zapewnianie i ocena jakości kształcenia na polskich uczelniach” (Fundacja Rozwoju Edukacji i Szkolnictwa Wyższego, Warszawa 2017): dr hab. Ewa Głazewska prof. nadzw.

e) szkolenia dotyczące opieki nad studentami:

- szkolenie dla opiekunów lat i kierunków realizowane w ramach projektu „Dobre życie”, którego celem jest m.in. przeciwdziałanie zachowaniom samobójczym wśród młodzieży akademickiej – UMCS 2017: dr Mariola Tymochowicz, dr Agnieszka Kościuk;

- szkolenie „Komunikacja ze studentem w sytuacji kryzysowej” (Zespół ds. Obsługi Osób Niepełnosprawnych UMCS, 2018): dr Monika Torczyńska;

f) kursy i seminaria językowe:

- cotygodniowe seminarium translatorskie „Jidysz tisz” prowadzonym przez prof. Monikę Adamczyk-Garbowską (2015–2019): dr hab. Adam Kopciowski, dr Marta Kubiszyn, dr Agata Rybińska;

- ukończenie kursu języka hiszpańskiego na poziomie B1 (Profi-Lingua, 2019): dr hab. Ewa Głazewska prof. nadzw.

- ukończenie kursu języka angielskiego w Szkole Językowej w Manchesterze (EF International Language Campuses, EF Manchester, Level of B2-2, lipiec-sierpień 2019): dr hab. Katarzyna Smyk, prof. nadzw.

Osoby prowadzące zajęcia na obu stopniach kulturoznawstwa, oprócz działalności naukowej i dydaktycznej popularyzują wiedzę kulturoznawczą poprzez m.in.: a) wykłady popularnonaukowe (np. dla uczniów szkół średnich); b) prelekcje dla pracowników instytucji kultury; c) artykuły popularnonaukowe i publicystyczne; d) wypowiedzi eksperckie dla mediów (prasa, radio, telewizja, internet); e) współpracę z towarzystwami naukowymi, ośrodkami badawczymi, stowarzyszeniami; f) współpracę z instytucjami kultury; g) warsztaty

dla zainteresowanych daną tematyką (np. kulturą cyfrową); h) uczestnictwo w Drzwiach Otwartych UMCS, Uniwersytecie III Wieku, Uniwersytecie Dziecięcym (szczegółowy wykaz zał. 8. Popularyzacja wiedzy kulturoznawczej).

Przydział zajęć oraz obciążenia godzinowe poszczególnych nauczycieli oraz innych osób prowadzących zajęcia umożliwia prawidłową realizację programu kształcenia. Zajęcia na obu stopniach kierunku kulturoznawstwo prowadzą pracownicy Instytutu Kulturoznawstwa. Jedynie niektóre moduły związane z dyscypliną nauk o sztuce przekazane są pracownikom Instytutu Sztuk Pięknych UMCS, natomiast zajęcia językowe prowadzą pracownicy Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych UMCS. Szczegółowy wykaz znajduje się w załączniku nr 2.2. (Obsada zajęć...), zał. 2.3. (Harmonogram zajęć...), zał. 2.4 (Charakterystyka nauczycieli). Warto dodać, że wybrani pracownicy Instytutu Sztuk Pięknych UMCS zadeklarowali przynależność do dyscypliny nauki o kulturze i religii, co rokuje na zacieśnienie współpracy naukowo-dydaktycznej.

Odnośnie do zajęć prowadzących do osiągania przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej szczególne znaczenie mają seminaria dyplomowe przygotowujące do samodzielnego prowadzenia poszczególnych etapów procesu badawczego. Osoby prowadzące seminaria są specjalistami w swoich dziedzinach. Obciążenia godzinowe nauczycieli akademickich zatrudnionych w UMCS jako podstawowym miejscu pracy są zgodne z wymaganiami.

Studenci kulturoznawstwa – od początku istnienia kierunku – mieli możliwość zdobywania i rozwijania kompetencji badawczych podczas licznych badań terenowych, prowadzonych we współpracy z instytucjami kultury (m. in. gminnymi ośrodkami kultury w Woli Osowińskiej, Rykach, Janowie Lubelskim i in.). Obozy badawcze, głównie o charakterze etnologicznym i folklorystycznym, początkowo wpisane były w program zajęć specjalizacji etnologia i folklorystyka, później – realizowane także poza zajęciami, w ramach działalności Studenckiego Koła Naukowego Kulturoznawców.

Wyniki badań terenowych prowadzonych, m. in. przez studentów kulturoznawstwa zostały opublikowane w monografii *Z badań nad kulturą ludową Hańska i okolic. Tradycja i współczesność*, pod red. Jana Adamowskiego i Agnieszki Kościuk-Jarosz, Chełm 2014. Studenci zostali włączeni w prace badawcze (terenowe), a następnie w opracowanie zebranych materiałów. W badaniach brało udział 32 studentów II i III stopnia studiów, zaś 23 opublikowało artykuły w monografii.

Artykuły, będące wynikiem badań terenowych, w których udział brali studenci i absolwenci kulturoznawstwa, zostały opublikowane także w monografiach: *Opozycje jako kategoria kulturowa*, red. Marzena Badach, Katarzyna Smyk, Lublin 2016 oraz *Fotografia w czasie, czas w fotografii*, red. Magdalena Długosz, Monika. Suchodolska, Lublin 2016 – monografie współredagowane przez absolwentów kulturoznawstwa; *Sacrum w kulturze tradycyjnej i współczesnej*, red. Jan Adamowski, Mariola Tymochowicz, Lublin 2016 oraz *Dziedzictwo kulinarne w kontekstach tradycyjnych i współczesnych*, red. Jan Adamowski, Mariola Tymochowicz, Lublin 2018, a także *Kultura tradycyjna gminy Wojcieszków*, red. Jan Adamowski, Mariola Tymochowicz, Lublin 2018.

Studenci mają możliwość zdobywania kompetencji badawczych podczas zajęć, np. w maju 2018 roku w ramach zajęć z przedmiotu pamięć społeczna i kulturowa studenci II roku II stopnia brali udział w międzyuniwersyteckim projekcie badawczym „Lublin – wizerunek i

tożsamość miejsca”. W projekcie wzięli udział studenci kulturoznawstwa (opiekun: dr hab. Marta Wójcicka) oraz antropologii UAM w Poznaniu (opiekun: prof. dr hab. Waldemar Kuligowski) oraz studenci europeistyki UMCS (opiekun: dr Małgorzata Dziekanowska). Celem projektu były wspólne, pilotażowe interdyscyplinarne badania dotyczące trzech obszarów badawczych zatytułowanych: „Lublin surrealistyczny”, „Miejsca pamięci” oraz „Tożsamość miejsca”. Efektem są niepublikowane materiały (prezentacje, zbiory fotografii). Do pracy badawczej przygotowują studentów w sposób szczególny zajęcia seminaryjne.

Najzdolniejsi studenci i doktoranci mają możliwość publikacji wyników swoich badań w czasopismach wydawanych przez UMCS – w przypadku studentów kierunków prowadzonych przez Instytut Kulturoznawstwa jest to np. czasopismo naukowe „Kultura i Historia” (ISSN 1642-9826). Wyniki badań publikowane są również w recenzowanych monografiach oraz recenzowanych tomach pokonferencyjnych (zał. 9). Wszechstronne rozwijanie zainteresowań naukowych studentów możliwe jest również za sprawą oferty pozaprogramowej, tj. poprzez działania w ramach kół naukowych funkcjonujących przy Instytucie Kulturoznawstwa, przede wszystkim jest to Studenckie Koło Naukowe Cyberkultury oraz Studenckie Koło Kultury Audiowizualnej oraz Towarzystwo Rozgrywek i Animacji Dzieł Analogowych m.in. dzięki dużemu wyborowi różnorodnych przedmiotów fakultatywnych, a także oferty pozaprogramowej w postaci kół naukowych (np. Cyberkultura, Towarzystwo Rozgrywek i Animacji Dzieł Analogowych).

Studenci i doktoranci czynnie angażują się w działalność naukową i popularyzatorską, czego przykładem jest organizacja konferencji naukowych: w roku 2016 Studenckie Koło Naukowe Cyberkultury, działające przy Instytucie Kulturoznawstwa UMCS, zorganizowało konferencję naukową „Kultube 2.0.Czas Youtuberów”; z kolei Studenckie Koło Kultury Audiowizualnej zorganizowało konferencję naukową „Fotografia w czasie, czas w fotografii”, której pokłosem jest wspomniana wyżej recenzowana monografia (zał. 9).

Kadra Instytutu Kulturoznawstwa jest w pełni przygotowana merytorycznie do prowadzenia zajęć przewidzianych w planie studiów I i II stopnia kulturoznawstwa. Zasadą podstawową doboru osób prowadzących konkretny moduł jest adekwatność problematyki badań prowadzonych przez daną osobę potwierdzonej publikacjami naukowymi do wykładanego przedmiotu.

Proces rekrutacji na stanowiska badawczo-dydaktyczne (gdyż tylko takie są w Instytucie) odbywa się na zasadach otwartych konkursów. Zasadniczymi kryteriami brany pod uwagę dotychczas jest dorobek naukowy w postaci opublikowanych artykułów z list A, B, C (i monografii), doświadczenie dydaktyczne oraz zamiar prowadzenia działalności naukowej w dyscyplinie nauki o kulturze i religii. Prowadzenie badań w dyscyplinie zadeklarowali również obecni pracownicy Instytutu Sztuk Pięknych, Instytutu Muzyki oraz Instytutu Anglistyki, co stwarza dużo większe możliwości rozszerzenia przedmiotu badań i wzbogacenia oferty dydaktycznej np. o elementy związane z etnomuzykologią.

Każdy pracownik naukowo-dydaktyczny oceniany jest przez swojego bezpośredniego przełożonego (kierownika Zakładu bądź dyrektora) (stan do 30. 09. 2019 r.) oraz wydziałową i uczelnianą komisję w kategoriach działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej – ocena taka przeprowadzana jest nie rzadziej niż raz na 4 lata, a w uzasadnionych wypadkach częściej; własną ocenę formułują też studenci (ankiety studenckie).

Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku, w przypadku pojawienia się negatywnych komentarzy, bądź ocen w ankietach studenckich, proszeni są przez Dyrektora Instytutu o wyjaśnienia sytuacji (analogiczna rozmowa odbywa się ze studentami, przede wszystkim starostą roku) i podjęcie działań naprawczych, ewentualnie w kolejnym cyklu kształcenia przedmiot zostaje przydzielony innej kompetentnej osobie. Sytuacje takie zdarzają się niezwykle rzadko, a regułą jest, że pracownicy otrzymują bardzo wysokie oceny w ankietach studenckich. Od roku akad. 2019/2020 bezpośrednim przełożonym pracowników w kwestiach dydaktycznych, zgodnie ze Statutem UMCS, jest dziekan Wydziału.

Za działanie mające motywować pracowników do rozwoju naukowego czy dydaktycznego należy uznać system dodatkowego nagradzania pracowników uregulowany Uchwałą Nr XXIV – 3.4/16 Senatu UMCS Regulamin przyznawania nagród Rektora nauczycielom akademickim Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Regulamin stanowi, że nagrody mają charakter indywidualny lub zbiorowy i przyznawane są w 3 kategoriach: nagród za osiągnięcia naukowe lub artystyczne, osiągnięcia dydaktyczne lub organizacyjne. W zakresie osiągnięć naukowych lub artystycznych nagrody mogą zostać przyznane w szczególności za opracowania naukowe o charakterze monografii (tylko pierwsze wydanie) z uwzględnieniem rangi naukowej wydawnictwa, cykl co najmniej pięciu artykułów naukowych, przy nagrodzie zespołowej co najmniej siedmiu artykułów, wyróżniające habilitacje lub doktoraty; uzyskane krajowe lub międzynarodowe prawa wyłączne – patenty na wynalazki, prawa ochronne na wzory użytkowe; realizację projektów badawczych finansowanych przez MNiSW, NCN, NCBiR lub inne źródła krajowe lub międzynarodowe o dużym znaczeniu dla Uniwersytetu; retrospektywną wystawę, publikację partytur dużych lub małych form muzycznych; cykl wystaw indywidualnych, recitali, koncertów. W zakresie osiągnięć dydaktycznych nagrody mogą być przyznane za redakcję, autorstwo lub współautorstwo podręcznika akademickiego (tylko pierwsze wydanie), prowadzenie zajęć dydaktycznych w innowacyjny sposób, przyczyniające się do poprawy wyników kształcenia – opracowanie nowoczesnych metod, nowatorskich programów nauczania (tutoriale, e-platformy i inne multimedialne platformy, opracowanie własnych stron internetowych, etc.), wygłoszenie cyklu wykładów w instytucjach edukacyjnych lub jednostkach badawczych w kraju i za granicą bądź inne o szczególnym znaczeniu osiągnięcia dydaktyczne (szczegóły: <https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2017/0908/080045-tekst-jednolity-regulamin-nagrod-rektora-wyczyszczony-06-2017.pdf>).

W ostatnich latach kilku pracowników Instytutu Kulturoznawstwa otrzymało nagrody indywidualne i zbiorowe I, II i III stopnia za osiągnięcia naukowe lub organizacyjne.

Jeśli chodzi o rozwój naukowy, jak wspomniano, pracownicy Instytutu dbają o podnoszenie własnych kwalifikacji. Obecnie 3 pracowników Instytutu Kulturoznawstwa jest w trakcie procedury habilitacyjnej (w tym 2 w dyscyplinie kulturoznawstwo). Polityka władz Instytutu zmierza do takiego planowania obciążeń dydaktycznych, aby osoby kończące rozprawy habilitacyjne bądź doktorskie miały mniejsze obowiązki organizacyjne miały czas na finalizację badań.

Oto szczegółowy wykaz dotyczący awansów naukowych z ostatnich 5 lat:

- tytuł profesora nauk humanistycznych:

- Jan Adamowski – 16 IX 2016.

- stopnie doktora habilitowanego:

- Ewa Głazewska – 7 X 2014 – dyscyplina: kulturoznawstwo (SWPS, Warszawa);
- Marta Wójcicka – 17 XII 2014 – dyscyplina językoznawstwo (UMCS);
- Katarzyna Smyk – 17 XII 2014 – dyscyplina językoznawstwo (UMCS);
- Adam Kopciowski - 23 IX 2015 - dyscyplina historia (UMCS);
- Grzegorz Żuk – 12 IV 2017 - dyscyplina pedagogika (UMCS);

Z wymienionych - 3 osoby awansowało na stanowisko profesora uczelni (E. Głazewska, M. Wójcicka, K. Smyk).

- stopnie doktora:

- Ganna Shvets (2015),
- Oleksander Shevchuk (2016),
- Krzysztof Snarski (2017),
- Justyna Sołtys (2017),
- Denys Gornichar (2018),
- Sławomir Niemiec (2018).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4:

Polityka kadrowa Instytutu Kulturoznawstwa umożliwia trwały rozwój pracowników badawczo-dydaktycznych i jest nastawiona na stabilizację ich zatrudnienia, a także wieloaspektowe doskonalenie.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Kształcenie prowadzone jest w nowoczesnej bazie dydaktycznej. Sale i pracownie dydaktyczne oraz ich wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy badawczej/zawodowej oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć.

Studenci kształceni są w dwóch pracowniach komputerowych (s. 110B, 322) – posiadających po 15 stanowisk każda, a także w pracowni audiowizualnej (s. 029B) posiadającej profesjonalne kamery, sprzęt audio, wyposażenie studia filmowego (lampy, statywy itp.) oraz stację do montażu audio-video. Korzystają również z kilku innych sal (328, 226, 013B, 18, 19) w pełni wyposażonych multimedialnie. Instytut Kulturoznawstwa, który prowadzi opisywany kierunek, zakupił licencję na program Photoshop do nauki grafiki na 15 stanowisk. Ponadto wykorzystywane są w szerokim zakresie profesjonalne oprogramowania open-source'owe, typu: Avid Media Composer First, Blender, Gimp, Inkscape, OpenToonz, Pycharm Community, RStudio, WordPress.

Studenci mają także możliwość korzystania z nowocześnie wyposażonego Humanistycznego Laboratorium Digitalizacji i Wizualizacji Informacji (zob. <https://www.umcs.pl/pl/informacje-ogolne,12086.htm>). W zakresie realizacji zajęć dydaktycznych z wychowania fizycznego studenci korzystają także z bazy Centrum Kultury

Fizycznej UMCS (<https://www.umcs.pl/pl/ckf.htm>) (m.in. pływalni, zajęć aqua fitness, siłowni), oferującej również zajęcia z gimnastyki korekcyjnej i leczniczej.

Dzięki trwałym kontaktom pracowników IK z instytucjami i organizacjami kultury z otoczenia zewnętrznego uczelni (o czym napisano wcześniej) oraz dzięki szerokiej ofercie kulturalnej w Lublinie, spora część zajęć prowadzona jest poza uczelnią, co pozytywnie wpływa na jakość kształcenia studentów. Zdobywają oni wiedzę praktyczną i obycie, poznają liczne instytucje kultury i sposób ich funkcjonowania z pierwszej ręki; wyrabiają sobie własne zdanie na temat tych instytucji, by łatwiej im było szukać odpowiedniego dla siebie miejsca pracy czy włączać się w działania wolontariackie danej instytucji. Zajęcia zaś są ciekawsze i silniej oddziałują dydaktycznie, zwłaszcza, gdy korzysta się z bieżącej, trzymającej dobry poziom lubelskiej oferty wystawienniczej, koncertowej, teatralnej itd.

Dla przykładu, dla studentów I stopnia: - w ramach przedmiotu Wstęp do kulturoznawstwa organizowane są zajęcia w Ośrodku „Brama Grodzka – Teatr NN”, w Centrum Kultury w Lublinie, Akademickim Centrum Kultury „Chatka Żaka” czy w Osiedlowym Domu Kultury LSM; - w ramach przedmiotu dziedzictwo kulturowe-problemy dokumentacji i ochrony odwiedzany jest Brama Grodzka – Teatr NN, Archiwum Państwowe w Lublinie, IPN w Lublinie, Muzeum Lubelskie w Lublinie; - przedmiot kultura mniejszości narodowych częściowo realizowany jest w formie wyjść do Jesziwy Chachmej Lublin, Muzeum Lubelskiego w Lublinie; - Współczesne życie kulturalne wiąże się z wyjazdami studyjnymi do Bramy Grodzkiej – Teatru NN, Domu Słów, Centrum Spotkania Kultur, Galerii Labirynt, Państwowego Muzeum na Majdanku – Niemieckiego Nazistowskiego Obozu Koncentracyjnego i Zagłady; - w ramach zajęć dziedzictwo kulturowe Lubelszczyzny wykładowcy organizowali zajęcia w Ośrodku „Brama Grodzka – Teatr NN”, Centrum Islamu w Lublinie, Państwowym Muzeum na Majdanku, Synagoga w budynku Jesziwy; - w ramach kursu Holokaust – wybrane zagadnienia zajęcia realizowane we współpracy z Państwowym Muzeum na Majdanku i obejmują zwiedzanie terenu byłego obozu, a także zajęcia w Archiwum i w Dziale Muzealiów współprowadzone przez kierowników obu działów. Dla studentów II stopnia np. – w ramach zajęć antropologia turystyki organizowane są zajęcia w Muzeum Wsi lubelskiej; - w ramach zajęć Instytucje kultury – modele i formy działania organizowane są wizyty studyjne w Galerii Labirynt itd.

Drugi typ zajęć poza uczelnią to tematyczne spacer dydaktyczne, organizowane i przeprowadzane przez wykładowców np. w ramach zajęć dziedzictwo kulturowe Lubelszczyzny – spacer po cmentarzu żydowskim przy ul. Siennej, spacer po cmentarzu katolickim i ewangelickim przy ul. Lipowej oraz spacer oraz śladami lubelskich unitów. W ramach zajęć sposoby upamiętniania Zagłady w Polsce i na świecie wykładowca przygotował i przeprowadził zajęcia terenowe obejmujące zwiedzanie upamiętnień Zagłady na terenie Lublina (spacer lubelskim „Szlakiem Pamięci”).

Odmianą zajęć prowadzonych poza uczelnią jest zapraszanie gości z instytucji kultury do sal zajęciowych na uczelni. Wynika to np. z barier architektonicznych w siedzibie instytucji czy organizacji, które uniemożliwiają studentom z niepełnosprawnością ruchową udział w zajęciach (np. pracowników Centrum Integracji). Na przykład na zajęcia z przedmiotu współczesne życie kulturalne zapraszane były osoby z organizacji pozarządowych: Stowarzyszenie „Studnia Pamięci”, Herstory, Karuzela, My i Psy, a także pracownik kulturalno-oświatowy z Aresztu Śledczego w Lublinie.

Bardzo ważne jest organizowanie zajęć poza uczelnią w instytucjach kultury w terminach koncertów i przedstawień, np. z przedmiotem muzyka źródeł wiążą się zajęcia odbywane podczas Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Ludowej „Mikołajki Folkowe” w Akademickim Centrum Kultury UMCS „Chatka Żaka” oraz podczas Festiwalu „Najstarsze Pieśni Europy” w Centrum Kultury w Lublinie; przedmioty dotyczące teatru połączone są z wyjściami grupowymi na spektakle do Teatru im. J. Osterwy, do Centrum Kultury w Lublinie czy do Teatru im. H. Ch. Andersena w Lublinie. O każdym wyjściu na zajęcia poza uczelnię informowany jest sekretariat IK (mailowo). Na temat instytucji, w których odbywają się praktyki napisano w sekcji dot. programu i organizacji praktyk.

Wybór tych instytucji jako miejsca odbycia praktyk i zajęć poza uczelnią, jest ściśle merytoryczny, niemniej ważne jest również zaplecze – infrastruktura: - są to instytucje o wysokim stopniu wyposażenia i stosowania nowych technologii; - przygotowanie do udziału studentów z niepełnosprawnościami ruchowymi oraz wzrokowymi; - są to instytucje o wysokich wartościach architektonicznych; - są położone w niedużej odległości od uczelni. Dysponują też dobrym – a w wielu wypadkach doskonałym – zapleczem technicznym, jak sale widowiskowe (np. Centrum Kultury w Lublinie, ACK „Chatka Żaka”, Osiedlowy Dom Kultury LSM, Centrum Spotkania Kultur – w tym największa po tej stronie Wisły sala operowa); sale kinowe (np. w/w oraz Warsztaty Kultury); wyposażenie sprzętowe tych sal w nowoczesny sprzęt oświetleniowy, nagłośnieniowy, projekcyjny; sale ekspozycyjne z nowoczesnym wyposażeniem i oświetleniem (np. Muzeum Lubelskie, Centrum Spotkania Kultur, Centrum Kultury, Teatr NN) i sprzętem do wystaw multimedialnych (Galeria Labirynt, Teatr NN, Muzeum na Majdanku). Dla jakości kształcenia studentów kulturoznawstwa ogromne znaczenie ma jednak to, że instytucje te dysponują wyjątkowymi w skali Lubelszczyzny i kraju zasobami kadrowymi, wysokiej jakości stałą i czasową ofertą kulturalną, edukacyjną (w tym wykwalifikowani edukatorzy czy lekcje muzealne) i artystyczną, jak też mają rozbudowany system wolontariatu, co pozwala bezpośrednio i harmonijnie włączyć studentów w rynek pracy.

Realizując zajęcia na kierunku Kulturoznawstwo studenci korzystają z dwóch pracowni komputerowych w budynku Wydziału Humanistycznego UMCS: sali 322 i 110B. Obie pracownie liczą łącznie 32 stanowiska komputerowe (po 16 w każdej), w tym dwa stanowiska dla prowadzącego zajęcia. Pierwsza z nich zaopatrzona jest w laptopy HP EliteBook 8760W, druga zaś w komputery stacjonarne klasy AMD A8-7600 Radeon R7/10 RAM. Komputery w obu salach wyposażone są w następujące oprogramowanie: Windows 10 Pro 64 bit, MS Office Professional Plus 2007, Adobe Photoshop Extended CS5, Adobe Presenter v. 7, Adobe Creative Suite 5.5 Design Premium EDU, Adobe Premiere Pro CS 5.5, które jest systematycznie aktualizowane. W pierwszej z pracowni jest obecnie instalowana klimatyzacja. Wymienioną wyżej infrastrukturę informacyjno-komunikacyjną wykorzystuje się w kształceniu na przedmiotach takich jak: technologie informacyjne, aplikacje internetowe w badaniach kulturoznawczych oraz teoria kultury. Studenci korzystają z niej w trakcie realizacji w/w zajęć. W kształceniu na odległość wykładowcy posługują się metodami i technikami wyszczególnionymi w punkcie 2.3. niniejszego raportu (m.in. Academia Electronica w wirtualnym świecie Second Life oraz platforma Moodle funkcjonująca w ramach Wirtualnego Kampusu UMCS). W szerokim zakresie użytkowany jest również uczelniany (dostępnego dla wykładowców i studentów) system obsługi studentów (USOS):

<https://usosweb.umcs.pl/>, w którym zamieszcza się informacje o zajęciach i sylabusy, a także dokonuje zapisów studentów na poszczególne przedmioty, wprowadza oceny z zaliczeń i egzaminów i drukuje protokoły. Wszyscy pracownicy dydaktyczni są zobowiązani do dyżurów konsultacyjnych w wymiarze dwóch godzin tygodniowo (dwa godzinne dyżury), a komunikacja pomiędzy studentem i wykładowcą odbywa się również drogą elektroniczną za pomocą wskazanych wyżej platform e-learningowych, systemu USOS, e-maili (adresy wszystkich pracowników widnieją na stronie internetowej uniwersytetu), a czasami również portali społecznościowych.

Zarówno Wydział Humanistyczny, dysponujący salami w których odbywają się zajęcia, jak i cały Uniwersytet starają się w coraz większym stopniu dostosowywać infrastrukturę do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Budynki, w których odbywają się zajęcia, wyposażone są w windy przystosowane do osób niepełnosprawnych ruchowo oraz niewidomych, a parkingi w obrębie Pl. Marii Curie-Skłodowskiej mają wyznaczone specjalne miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych oraz podjazdy umożliwiające pokonanie barier architektonicznych. Zespół ds. Obsługi Osób Niepełnosprawnych oferuje pomoc asystenta osoby niepełnosprawnej. Uczelnia dysponuje 9 domami studenckimi położonymi w sąsiedztwie budynków dydaktycznych, które oferują również pokoje dla osób niepełnosprawnych. W roku 2019 r. przeprowadzono modernizację miasteczka akademickiego: dostosowano podjazdy i teren do osób z niepełnosprawnościami. Zainstalowano też windy i podjazdy dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Dodatkowo w budynku Wydziału Filozofii i Socjologii (w których odbywają się również zajęcia dla studentów kulturoznawstwa) zainstalowano nową windę dla osób z niepełnosprawnościami z systemem dźwiękowych i przyciskami w języku Braille'a. Budynek Wydziału Humanistycznego posiada podjazdy i wejścia z poziomu gruntu, windy i toalety dla osób niepełnosprawnych, miejsca parkingowe dla ON oraz oznaczone drzwi wewnętrzne w języku Braille'a. Szczegółowe informacje znajdują się na stronie: <https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2019/0703/121439-dostepnosc-budynkow-umcs-2019-r.pdf>

System biblioteczno-informacyjny

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć.

Wartością studiów kulturoznawczych prowadzonych przez Instytut Kulturoznawstwa na Wydziale Humanistycznym UMCS jest fakt, że Instytut posiada nie tylko rozbudowany system biblioteczny, ale także własne zasoby archiwalne, budowane w oparciu o materiały pozyskane w czasie prac badawczych i badań terenowych realizowanych przez pracowników, a także o dary przekazywane przez inne instytucje i osoby prywatne. System biblioteczno-informacyjny Instytutu Kulturoznawstwa, będący ważną częścią bazy dydaktycznej jest systematycznie doskonalony – rozwijany i rozbudowywany o nowe pozycje, adekwatnie do potrzeb i oczekiwań pracowników Instytutu oraz studentów.

W ramach zasobów bibliotecznych wyróżnić można trzy zasadnicze części:

- zbiory Biblioteki Instytutu Kulturoznawstwa obejmują 2.574 woluminy wpisane do księgi inwentarzowej. Są to książki i czasopisma potrzebne do celów dydaktycznych

oraz naukowych, których zakup proponują pracownicy. W zbiorach biblioteki znajduje się także 98 książek przekazanych przez pracowników Instytutu oraz pozycji pozyskanych w formie darów od instytucji kultury czy towarzystw regionalnych współpracujących z Instytutem Kulturoznawstwa. Książki te stanowią część podręcznych księgozbiorów poszczególnych Zakładów i znajdują się w zajmowanych przez nie pomieszczeniach. Tematyka publikacji obejmuje różne działy szeroko pojętej kultury (przede wszystkim kultury tradycyjnej, antropologii społeczno-kulturowej, historii sztuki, mediów, reklamy, turystyki, muzealnictwa, historii i filozofii kultury oraz historii sztuki). Zakup tych publikacji dokonujemy ze środków Międzywydziałowego Funduszu Dydaktycznego w wysokości ok. 4 tys. na rok akademicki.

- zbiory Zakładu Kultury i Historii Żydów obejmują 1.869 woluminów wpisanych do księgi inwentarzowej. Księgozbiór ten dotyczy tematyki judaistycznej w różnych aspektach i zawiera beletrystykę w języku polskim, angielskim, jidysz i hebrajskim, prace historyczne, w tym w szczególności dotyczące Holokaustu, opracowania dotyczące kultury materialnej i artystycznej, biografie i literaturę wspomnieniową, a także encyklopedie, słowniki i opracowania bibliograficzne. Szczególną wartość ma kolekcja 58 książek pamięci (dotyczących głównie regionu lubelskiego). W zasobach Zakładu znajduje się także kolekcja czasopism w języku jidysz (ok. 200 woluminów) oraz płyt CD zawierających archiwalne nagrania popularnych tekstów literackich w języku jidysz.
- książki przekazane w depozyt do Zakładu Kultury Polskiej: 3913 woluminów należących do księgozbioru z nieistniejącej już Katedry Etnologii i Etnografii Instytutu Archeologii. Są to książki oraz czasopisma o tematyce antropologicznej (z zakresu kultury tradycyjnej Polski i Europy oraz społeczności pozaeuropejskiej) oraz innych nauk humanistycznych. W księgozbiórze znajdują się także pozycje obcojęzyczne oraz cenne publikacje z XIX wieku, a także znaczna liczba publikacji, które ukazywały się do lat 60. XX wieku (tj. do czasu przed rozwiązaniem Katedry).

Książki z zasobów bibliotecznych Instytutu są udostępniane pracownikom oraz studentom na miejscu, tj. w gabinetach, w których zbiory się znajdują.

Studenci i pracownicy mogą korzystać także z Biblioteki Wydziału Humanistycznego, znajdującej się w nowym skrzydle budynku Wydziału Humanistycznego. Biblioteka ta utworzona została w 2005 roku na mocy zarządzenia rektora Uniwersytetu w wyniku połączenia zbiorów sześciu bibliotek instytutowych wchodzących w skład Wydziału. Zajmuje powierzchnię ponad 1500 m², a jej zbiory liczą ok. 260.000 woluminów, druków zwartych oraz 235 tytułów czasopism polskich i zagranicznych. Jest to tym samym największa biblioteka wydziałowa w UMCS. Udostępnianie zbiorów odbywa się w dwojaki sposób: na miejscu wszystkim czytelnikom oraz na zewnątrz pracownikom uczelni i studentom Wydziału Humanistycznego. Trzy nowoczesne i przestronne czytelnie oferują ok. 30.000 woluminów zbiorów otwartych, podzielonych na sekcje tematyczne. Do dyspozycji czytelników przeznaczono 15 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu i możliwością przeglądania katalogów bibliotek polskich i zagranicznych.

Studenci i pracownicy mogą korzystać także z Biblioteki Głównej UMCS ulokowanej w pobliżu Instytutu, dysponującej bogatym księgozbiorem i katalogiem komputerowym dostępnym w Internecie, umożliwiającym wyszukiwanie i zamawianie książek. Biblioteka gromadzi wydawnictwa zwarte (książki) wydane po 1800 r., tj. naukowe wydawnictwa monograficzne i podręczniki akademickie ze wszystkich reprezentowanych na UMCS kierunków, w tym także kulturoznawstwa, wydawnictwa ciągłe (czasopisma, wydawnictwa seryjne i zbiorowe) oraz zbiory specjalne, obejmujące m.in. druki lubelskie oraz dotyczące Lublina i regionu, przedwojenne wydawnictwa polskie z terenów wschodnich historycznej

Rzeczypospolitej i judaika. Wg danych na koniec 2018 roku cały zasób systemu biblioteczno-informacyjny liczy 2.801.887 woluminów i jednostek obliczeniowych. Biblioteka posiada także zbiory elektroniczne i organizuje dostęp do licencjonowanych, pełnotekstowych naukowych baz danych. Udostępnianie zbiorów odbywa się zgodnie z Regulaminem Biblioteki i ogólnymi zasadami udostępniania. Do korzystania z licencjonowanych zasobów elektronicznych, tj. baz danych, e-książek i e-czasopism poza siecią uniwersytecką (np. z komputerów domowych) uprawnieni są pracownicy i studenci UMCS, posiadający ważne konto biblieczne. Wyszukiwarka naukowa Primo (dostępna za pośrednictwem strony Biblioteki) umożliwia przeszukiwanie wszystkich, tradycyjnych i cyfrowych, opracowanych komputerowo zasobów Biblioteki i umożliwia dostęp do treści zasobów elektronicznych.

Instytut Kulturoznawstwa, w ramach Archiwum Zakładu Kultury Polskiej, gromadzi i archiwizuje materiały z badań terenowych prowadzonych od 2002 roku przez pracowników i studentów w ramach organizowanych obozów naukowych dla specjalności antropologiczno-folklorystyczno-etnologicznymi kierunkami Kulturoznawstwo, a w ostatnich latach zbieranych do opracowywania prac licencjackich, magisterskich, doktorskich. Archiwum to obejmuje nagrania audio (format analogowy i cyfrowy), fotografie (analogowe i cyfrowe) oraz transkrypcje półfonetyczne większości nagrań. Instytut posiada także bogate materiały z badań terenowych przekazane z nieistniejącej już Katedry Etnologii i Etnografii Instytutu Archeologii, zgromadzone przez prof. dr. hab. Romana Reinfussa. Składają się na nie fotografie (około tysiąc sztuk) oraz opracowane wywiady, mapy, rysunki (40 teczek opisanych, uporządkowanych w większości zdigitalizowane) z etnologicznych badań terenowych z przełomu lat 60. i 70. XX wieku, głównie z pasa wschodniego Polski oraz Lubelszczyzny. Materiały dotyczące Łemkowszczyzny zostały w formie skanów udostępnione Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku, gdzie również przechowywane są wywiady i fotografie pozyskiwane przez prof. R. Reinfussa.

Zebrane materiały służą studentom w trakcie pisania prac licencjackich, magisterskich oraz doktorskich nie tylko z naszego uniwersytetu i są sukcesywnie powiększane. Podczas zajęć dydaktycznych wykorzystywana jest także wideoteka oraz taśmoteka będąca własnością Instytutu, obejmująca zbiory filmów poświęconych zjawiskom kultury tradycyjnej i współczesnej (obrzędy i zwyczaje, twórcy, kultura mniejszości narodowych). Zbiory te po zdigitalizowaniu w 2009 roku zgromadzone są na ponad 90 płytach DVD. W zajęciach wykorzystywane są też zbiory muzyczne dr. Stefana Müncha, związane z zajęciami na temat kultury muzycznej, szczególnie – muzyki klasycznej, a także zbiory filmów i slajdów na temat sztuk plastycznych, historii sztuki oraz turystyki i szlaków turystycznych.

Znaczące miejsce zajmuje także filmoteka przekazana w 2009 roku Instytutowi przez Polski Instytut Sztuki Filmowej w Warszawie. Jest to zbiór liczący 22 płyty DVD z komentarzem filmoznawczym (po 2-3 filmy na płycie). Jest to kolekcja najbardziej wartościowych filmów polskich. W zajęciach wykorzystywane są też zbiory muzyczne dr. Agaty Kusto, etnomuzykologa, a także zbiory fonograficzne pracowników zajmujących się kulturą tradycyjną oraz zbiory filmów i slajdów na temat sztuki ludowej, etnologii Polski, Lubelszczyzny i świata itp.

Wymienione w punkcie 5.3. niniejszego raportu infrastruktura informacyjno-komunikacyjna oraz oprogramowanie dostępne są dla studentów w trakcie realizacji zajęć dydaktycznych. Niektóre materiały wspierające proces dydaktyczny umieszcza się na wskazanych w punkcie 2.3. platformach zdalnego nauczania. Wszyscy wykładowcy i pracownicy posiadają bezpłatny dostęp do bezprzewodowej sieci internetowej eduroam: www.eduroam.umcs.pl.

Bieżące zapotrzebowanie na książki zgłaszane jest na poziomie Instytutu do osoby odpowiedzialnej za księgozbiór i dotyczy działalności naukowo-dydaktycznej pracowników,

którzy aktualizują literaturę wykorzystywaną podczas zajęć i zamawiają potrzebne materiały – zapotrzebowania takie zgłaszane są przed rozpoczęciem roku akademickiego. Zgłoszenia dotyczące potrzebnych w dydaktyce książek i źródeł kierować można także do Biblioteki Głównej UMCS (<https://www.umcs.pl/pl/propozycje-zakupu-ksiazek,9607.htm>). W związku z dostępem do infrastruktury – sal dydaktycznych (w tym pracowni komputerowych), bogatych zbiorów bibliotecznych (na poziomie Instytutu, Wydziału i Uniwersytetu), również cyfrowych oraz do baz danych studenci mają pełną możliwość przygotowania do zajęć oraz realizacji prac wynikających z programu studiów w ramach prac własnych, w szczególności mają dostęp do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach. W przypadku jakichkolwiek trudności czasowych trudności w dostępie do polecanej literatury studenci informują osobę prowadzącą przedmiot, która reaguje na zaistniałą sytuację udostępniając własne zasoby, bądź wskazując inne źródła pozyskania informacji.

Spełniamy więc wszelkie reguły i wymagania w zakresie infrastruktury dydaktycznej i naukowej zawarte w standardach kształcenia zawartych w przepisach prawnych odnoszących się do prowadzonego kierunku studiów.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców – z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów – jest zgodny z dyscypliną kierunku, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem rynku zawodowego.

Otoczeniem społeczno-gospodarczym dla IK w kontekście studiów kulturoznawczych są przede wszystkim instytucje kultury Lublina i Lubelszczyzny (jak też Podkarpacia, Powiśla i Podlasia, skąd pochodzi część naszych studentów) jak też organizacje pozarządowe działające w sektorze kultury (szerzej opisane w kryterium 2.7. i 5.2) oraz jednostki samorządu terytorialnego (np. Wydział Kultury Urzędu Miasta Lublin, Departament Kultury, Edukacji i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego). Nauczyciele akademicki z IK mają stały kontakt z pracownikami tych instytucji i organizacji, co ułatwia podjęcie tematu realizacji i doskonalenia programu studiów na kierunku kulturoznawstwo. Najbardziej sformalizowane są zaś posiedzenia z udziałem przedstawicieli pracodawców z Rady Pracodawców (M. Korbut – dyr. Muzeum Wsi Lubelskiej, G. Rzepecki – dyr. Warsztatów Kultury w Lublinie oraz T. Pietrasiewicz – dyr. Ośrodka „Brama Grodzka – Teatr NN”). W okresie sprawozdawczym odbyło się pięć takich spotkań (XI 2014, I 2015, XI 2016, V 2017, XI 2018, III 2019). Podczas tych posiedzeń omawiane były bieżące sprawy dot. formułowania efektów uczenia się (2019), programów studiów (nowe specjalności dyskutowano w I 2015), nowych przedmiotów (np. ostatnio, w III 2019), jak też efektów kształcenia, celów, przebiegu i dokumentacji praktyk (XI 2014, V 2017). Pojawiały się kwestie dotyczące włączania studentów do pracy instytucji kultury na zasadzie wolontariatu, który wzorcowo (włącznie z zaawansowaną, profesjonalną edukacją wolontariuszy)

prowadzony jest w Warsztatach Kultury w Lublinie. Inną, ważną formą kształtowania programu studiów z wykorzystaniem wiedzy płynącej od pracodawców, jest dokonywana w łonie IK analiza ocen osiągania efektów kształcenia przez studentów podczas praktyk. Zgodnie z procedurami obowiązującymi na WH, a więc też zgodnie z Programami praktyk dla kulturoznawstwa I i II stopnia, wyniki ewaluacji są brane pod uwagę podczas np. proponowania zmian w siatkach. Kolejnym, istotnym sposobem wpływania otoczenia społeczno-gospodarczego na proces kształcenia na naszych studiach, jest prowadzenie zajęć przez specjalistów z wybranych dziedzin, będących pracownikami instytucji kultury, np. Wojewódzkiego Ośrodka Kultury w Lublinie (A. Sar), Młodzieżowego Domu Kultury w Chełmie (M. Majewski), Teatr im. J. Osterwy w Lublinie (W. Dobrowolski), Teatr Kameralny w Lublinie (M. Majewski), Fundacji My Evergreen (P. Kuś). Można zatem powiedzieć, że współpraca ta jest wielopłaszczyznowa, wieloletnia, pogłębiona, harmonijna i przynosi każdej ze stron wiele korzyści.

Monitorowanie form współpracy IK z otoczeniem społeczno-gospodarczym prowadzone jest w przypadku studiów kulturoznawczych na bieżąco, czemu służą regularne, w wąskim gronie spotkania przedstawicieli IK z pracodawcami z Rady Pracodawców WH, dedykowane programom studiów i praktyk oraz efektom uczenia się (wcześniej – efektom kształcenia), jak też rozmowom na temat kondycji instytucji kultury w Lublinie. Zarazem przy bardzo szerokiej, pogłębionej współpracy i powiązaniom pracowników Instytutu z wieloma pracownikami różnych typów instytucji kultury i organizacji z sektora kultury, bardzo łatwo byłoby wychwycić niepożądane zjawiska w obszarze tej współpracy. O harmonijności i wzmacnianiu tej współpracy świadczą nie tylko udoskonalane plany naszych studiów czy programy praktyk, ale też utrzymywanie się wszystkich więzi i pojawianie nowych z kolejnymi instytucjami, zapraszanie pracowników IK do gremiów doradczych instytucji, jak też dobrze funkcjonujące od lat prowadzenie niektórych zajęć w instytucjach kultury czy udział ich pracowników w zajęciach odbywających się na uczelni.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia traktujemy jako jeden z priorytetowych kierunków rozwoju studiów kulturoznawczych oraz ważny kierunek rozwoju całego Instytutu i Uniwersytetu. Poczynione zostały aktywne działania na tym polu. W roku akademickim 2018/2019 uruchomiony został nowy kierunek studiów anglojęzycznych II stopnia „Intercultural Communication in Education and the Workplace”. Kierunek ten jest prowadzony na Wydziale Humanistycznym UMCS i przeznaczony jest dla obcokrajowców oraz polskich studentów pragnących studiować w środowisku wielokulturowym. Stanowi znakomitą propozycję edukacyjną dla absolwentów I stopnia kulturoznawstwa pragnących poszerzać wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne w zakresie badań wielokulturowości, a zważywszy, że wszystkie zajęcia prowadzone są w języku angielskim studenci znacząco mogą podnieść swoje kompetencje językowe. Pierwsza edycja studiów jest efektem otrzymania z NCBiR dofinansowania w kwocie 508 655 zł w ramach projektu

POWR.03.05.00-IP.08-00-PZ1/17 na Zintegrowane Programy Uczelni (Ścieżka I, Działanie 3.5 Zarządzanie w instytucjach szkolnictwa wyższego, Oś III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020), co gwarantuje studentom z całego świata (również Polski) bezpłatne studiowanie. Bieżąca rekrutacja prowadzona jest na zasadach studiów płatnych i obejmuje grupę 15 osobową.

Kolejnym aspektem umiędzynarodowienia jest wprowadzenie do oferty przedmiotów prowadzonych w języku angielskim. W ramach studiów kulturoznawczych II stopnia proponujemy przedmiot fakultatywny Horror Cinema. W bieżącym roku akademickim wprowadziliśmy do oferty dwa inne przedmioty fakultatywne: Nomemory – Postmemory – Co-memory: The Annihilation of Lublin Jews as a Subject of Memory Culture of a Local Community, Contemporary Art-house Animation. Trends and Contexts.

Poza tym studenci, w ramach szerokiej gamy zajęć ogólnouniwersyteckich (zapisy w systemie USOSweb) bądź na innym kierunku mogą wybrać przedmioty obcojęzyczne, również w ramach kierunku Intercultural Communication in Education and the Workplace. Zważywszy, że kierunek kulturoznawstwo prowadzony jest przez Wydział Humanistyczny oferujący takie kierunki jak: anglistyka, germanistyka, romanistyka, bałkanistyka, ukrainistyka, filologia rosyjska, lingwistyka stosowana, portugalistyka czy hispanistyka, możliwości wyboru są więc imponujące.

Warto dodać, jak wspomniano, że nasze lubelskie kulturoznawstwo jest wyraźnie zorientowane na badania wielokulturowości – zarówno z perspektywy kulturoznawczo-antropologicznej, jak i historycznej, stąd kształcenia międzynarodowe ściśle wpisuje się w strategię rozwoju i profil Instytutu Kulturoznawstwa.

Przygotowanie studentów do uczenia się w językach obcych odbywa się poprzez uczestniczenie z lektoratami języka obcego. Na studiach I stopnia student ma do wyboru lektoraty w wymiarze 120 godzin (8 ECTS) oraz na studiach II stopnia 60 godz. (4 ECTS).

Warto dodać, że w ramach oferty specjalnościowej zapewniamy możliwość nauki języka jidysz w wymiarze 60 godz. (4 ECTS) oraz języka hebrajskiego w wymiarze 90 godzin (9 ECTS) – oferta dotyczy specjalności Judaistyka (studia I stopnia), a także podstaw wybranego języka nowych mniejszości w wymiarze 60 godzin (8 ECTS) – oferta dotyczy specjalności wielokulturowość w Polsce – tradycja i współczesność (studia II stopnia). Osiągnięcie efektów kształcenia zgodnych z wymaganiami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego na poziomie B2 (studia I stopnia), bądź B2+ (studia II stopnia) odbywa się w postaci oceny ciągłej na zajęciach w zakresie mówienia i pisanie, testów śródsesemestralnych oraz zaliczenia końcowego.

Instytut Kulturoznawstwa uczestniczy w programie Erasmus plus. W ramach programu studenci mogą odbyć część studiów na uczelniach zagranicznych. Za obsługę studentów odpowiedzialny jest instytutowy koordynator dr Michał Bobrowski, a wszelkie informacje dotyczące rekrutacji i zasad udziału w programie dostępne są na stronie UMCS w zakładce student: <https://www.umcs.pl/pl/koordynatorzy-wydzialowi,2667.htm>

Pracownicy i studenci Instytutu Kulturoznawstwa uczestniczą w wymianie międzyuczelnianej i międzynarodowej, wyjeżdżają na kwerendy zagraniczne i biorą udział w konferencjach naukowych organizowanych w innych krajach. Opracowanie i wdrożenie w Instytucie europejskiego systemu punktowego (ECTS) umożliwia studentom korzystanie z oferty innych uniwersytetów na równych prawach. Jest to możliwe dzięki wypełnianiu przez

kierunek zaleceń określonych ministerialnych standardach kształcenia. Instytut Kulturoznawstwa opracował także szczegółowe procedury obsługi studentów zagranicznych oraz studentów UMCS wyjeżdżających na studia zagraniczne, głównie w ramach programu Komisji Europejskiej Erasmus+, programu wymian CEEPUS oraz programu Funduszu Wyszehradzkiego. W 2015 roku została podpisana umowa bilateralna z Babeş-Bolyai Universitatea (Rumunia), zaś w 2017 roku – z Christ Church University w Canterbury (Wielka Brytania).

W ramach programu Erasmus+ studenci kulturoznawstwa studiowali w Niemczech (Humboldt Universitaet w Berlinie w 2015/2016) oraz w Portugalii (Universidade Aberta, Lizbona 2017/2018), jedna osoba była także na praktykach w Pradze. W 2018 roku w Instytucie Kulturoznawstwa, w ramach stażu naukowego z Programu Stypendialnego Rządu RP dla Młodych Naukowców przebywała jedna stażystka z Ukrainy.

Międzynarodowa aktywność pracowników Instytutu ma charakter bardziej zindywidualizowany, zaś zakres i charakter podejmowanych w tym obszarze działań wynika bezpośrednio z zainteresowań badawczych poszczególnych osób, odzwierciedlając profil badań prowadzonych przez określone Zakłady. W organizowanych przez Instytut Kulturoznawstwa konferencjach międzynarodowych uczestniczą goście z zagranicznych uniwersytetów.

Pracownicy Zakładu Kultury i Historii Żydów uczestniczą w międzynarodowych konferencjach organizowanych za granicą i wyjeżdżają na kwerendy naukowe. Dr Agata Rybińska w latach 2015-2018 zrealizowała 7 tego rodzaju wyjazdów (2015: Biblioteka Uniwersytecka w Wilnie oraz Germania Judaica i biblioteka Instytutu Judaistyki w Kolonii, w 2016: StaatsBibliothek i Biblioteka Muzeum Żydowskiego w Berlinie, w 2017: Biblioteka Narodowa w Jerozolimie oraz Biblioteka Uniwersytecka w Tel Avivie, w 2018: Bawarska Biblioteka i Biblioteka Instytutu Historii w Monachium oraz Narodowa Biblioteka Ukrainy im. W. Stefanyka i archiwum miejskie we Lwowie, 2019: Austriacka biblioteka Narodowa w Wiedniu, Archiwum Uniwersytetu w Wiedniu oraz Biblioteka Muzeum Żydowskiego w Wiedniu). W 2019 roku uczestniczyła także w międzynarodowym seminarium „Brave woman” zorganizowanym w czeskich Lomnicach. Dr Rybińska od 2015 roku stale współpracuje z Fundacją Respect and Tolerance (Czechy) oraz z dwoma znanymi badaczkami: Dinah Berland z USA i Alzą Lavie z Izraela, realizując wspólne badania i zajmując się popularyzacją wiedzy o Fanny Neudzie i jej twórczości, a także o kulturze i literaturze żydowskiej XIX w.

W 2019 roku dr Teresa Klimowicz wygłosiła referat na międzynarodowej konferencji „Traversing the Gap: Relevance as a Transformative Force at Sites of Public Memory”, zorganizowanej przez The National September 11 Memorial & Museum w Nowym Jorku (USA), zaś dr Marta Kubiszyn w 2016 roku zrealizowała pobyt badawczy w Holokaust Emlékközpont (Holocaust Memorial Center) w Budapeszcie (Węgry).

W latach 2017-2018 przy Zakładzie Kultury i Historii Żydów afiliowana była dr Stephanie Weismann z Universität Vienna, realizując w ramach grantu Narodowego Centrum Nauki i we współpracy z dr Martą Kubiszyn, projekt badawczy „The Smellscapes of Lublin. An Olfactory Urban History of Interwar Poland” (2016/21/P/HS3/04063). W 2017 roku dr Weismann uczestniczyła także w dwóch zagranicznych konferencjach: „The Afterlife of the Shoah in Central Eastern European Cultures” zorganizowanej przez Universität Hamburg

(Niemcy) oraz „Urban Sensesapes” zorganizowanej przez Association for Slavic, East European, & Eurasian Studies w Chicago (USA).

Poza działaniami związanymi z pracą badawczą dr Weismann wygłosiła także referat poświęcony metodologii prowadzonych badań (w czasie spotkania pracowników Instytutu oraz zaproszonych gości z całego Wydziału Humanistycznego UMCS oraz z KUL), przeprowadziła także szereg zajęć dla studentów (m.in. o metodologii badań kulturoznawczych, o zapachach Lublina oraz o żydowskiej architekturze Lublina) i zrealizowała szereg aktywności o charakterze popularyzatorskim (m.in. spacery zapachowe po Lublinie, tworzenie mapy zapachowej miasta i poszczególnych dzielnic – we współpracy z mieszkańcami).

W ramach swojej działalności Zakład organizuje także spotkania gości i wykładowców przyjeżdżających z zagranicy, w tym grupy jidyszystów z USA (25.05.2016) czy grupy studentów z Columbia University, przeprowadzone w ramach projektu Naomi Prawer Kadar Fellowship w latach 2017 i 2018.

W roku 2018 dr hab. Marta Wójcicka z Zakładu Kultury Polskiej brała udział w konferencji „Krise der Europäischen Union? Zu ihrer diskursiven Konstruktion in der polnisch-deutschen öffentlichen Debatte (2015-2018); Kryzys Unii Europejskiej? – dyskursywne obrazy UE w polskiej i niemieckiej debacie publicznej (2015-2018)” w Giessen (Niemcy) organizowanej przez Uniwersytet Justusa Liebiga w Giessen, gdzie wygłosiła referat: Tożsamość europejska w polskim dyskursie publicznym (2015-2018). W 2019 r. natomiast uczestniczyła w konferencji „Religion – Continuities and Disruptions” w Tartu (Estonia), zorganizowanej przez European Association for the Study of Religion gdzie zaprezentowała referat „Religijne gatunki pamięci – tradycja we współczesności”.

W listopadzie i grudniu 2019 r. na zaproszenie dziekana Wydziału Animacji (Department of Animation), Southwest Minzu University, Chengdu, Chiny dr Michał Bobrowski weźmie udział w międzynarodowej konferencji naukowej „The Annual Conference in Animation Studies” oraz przeprowadzi serię wykładów gościnnych dla studentów College of Art (Department of Animation, Southwest Minzu University). Celem wizyty będzie również nawiązanie i sformułowanie podstaw oraz założeń współpracy międzyuniwersyteckiej o charakterze długoterminowym. Indywidualna współpraca naukowa pomiędzy dr Michałem Bobrowskim a Wydziałem Animacji Southwest Minzu University w Chengdu została nawiązana w roku 2016; dr Bobrowski uczestniczył wówczas w „The First Annual China Animation Study Conference” jako członek zespołu projektowego „Image Power” (projekt organizowany przez uniwersytet w Chengdu i Renmin University w Pekinie) i od tego czasu pozostaje w kontakcie z badaczami z Chengdu.

Sekretarz Generalny Polskiego Komitetu ds. UNESCO w kwietniu 2019 r. zaproponował dr hab. Katarzynie Smyk utworzenie na UMCS (przy Instytucie Nauk o Kulturze) Katedry UNESCO do badań niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Trwają rozmowy z partnerami zagranicznymi nad powołaniem takiej katedry. W tej sprawie K. Smyk wyjeżdża w dn. 18-20 listopada 2019 do Uniwersytetu Masaryka w Brnie (Ústav Evropské Etnologie).

W ramach działalności Zakładu Historii Kultury wskazać należy na stałą współpracę dr hab. Roberta Bubczyka prof. nadzw. z historykami z Christ Church University w Canterbury (Wielka Brytania). W czasie pobytu w Christ Church University w ramach programu Erasmus+ dr hab. Robert Bubczyk prof. nadzw. wygłosił wykład dla pracowników i

przeprowadził zajęcia dydaktyczne dla studentów poświęcone problematyce historii polskiego filmu oraz działaniach reżimu komunistycznego skierowanych przeciwko polskiemu środowiskom teatralnym w latach 1945-89. Jako stypendysta Fundacji z Brzezia Lanckorońskich, w 2019 roku dr hab. Robert Bubczyk zrealizował także kwerendę badawczą w Londynie (Wielka Brytania).

Elementem umiędzynarodowienia oferty dydaktycznej Instytutu Kulturoznawstwa są także zajęcia dla studentów zagranicznych prowadzone w języku angielskim, w tym wykłady adresowane przede wszystkim do studentów programu Erasmus+ oraz cudzoziemców, którzy studiują w UMCS. Dr hab. R. Bubczyk prof. nadzw. prowadził zajęcia poświęcone polskiej historii i kulturze (łącznie 60 godzin w roku akademickim), zajęcia poświęcone polskiej kulturze współczesnej i kinematografii (30 godzin). Od roku akademickiego 2019/2020 zajęcia w ramach programu Erasmus+ prowadzi dr Magdalena Grabias.

Ewa Rybał z Zakładu Historii Kultury w 2015 roku prowadziła zajęcia z zakresu kultury polskiej w Ukraińskim Katolickim Uniwersytecie we Lwowie.

Magdalena Długosz, w ramach stypendium MNiSW i Programu Transformation.doc realizowała kursy zagraniczne w Kanadzie w 2015. Uczestniczyła także w projekcie wymiany studentów z Uniwersytetu w Briańsku (Rosja) jako opiekunka grupy studentów.

Pracownicy Zakładu Badań nad Dziedzictwem Kulturowym realizowali liczne kwerendy zagraniczne i uczestniczyli w międzynarodowych konferencjach poza granicami kraju. Prof. Anna Ziębińska-Witek, w ramach grantu NCN, w latach 2015-2019 przeprowadziła kwerendy w Bukareszcie (Rumunia), Sofii (Bułgaria), Wilnie i Grutas (Litwa), Budapeszcie (Węgry), Berlinie i Dreźnie (Niemcy), Tallinie (Estonia), Rydze (Łotwa), Brukseli (Belgia), Pradze (Czechy), Kopenhadze (Dania) i Belgradzie (Serbia).

Magdalena Dąbrowska – dwukrotnie w 2016 roku – zrealizowała pobyt naukowy w Universität Kassel Witzenhausen i uczestniczyła w konferencji „The Ideal Animal – How Images of Animals and Animals Were Created” zorganizowanej przez tę placówkę.

Magdalena Grabias z Zakładu Kultury Wizualnej – we współpracy z Trinity College w Dublinie, w październiku 2016 współorganizowała międzynarodową konferencję naukową „Forth World Dracula Congress” zorganizowaną w Dublinie (Irlandia), zaś w październiku 2018 roku, we współpracy z Uniwersytetem Transylwanskim w Braszowie (Rumunia) – konferencję Children of the Night: A Cross Platform Dracula Congress. Uczestniczyła także w wielu międzynarodowych konferencjach zagranicznych (2015 r. w University of Roehampton w Londynie, Wielka Brytania oraz w West University of Timișoara, Rumunia, w 2017 roku West University of Timișoara, Rumunia oraz w Manchester Metropolitan University, Wielka Brytania oraz 2018 i 2019 roku – ponownie w West University of Timișoara, Rumunia. W latach 2017-2018 zrealizowała także dwie kwerendy naukowe: w Manchester Metropolitan University Library i Manchester Centre for Gothic Studies, zaś w 2019 roku w The British Library i British Film Institute.

Prof. Jan Adamowski realizuje szeroko zakrojoną współpracę międzynarodową obejmującą m.in. liczne publikacje zagraniczne i przedruki w książkach i czasopismach wydawanych w Rosji, Bułgarii, na Ukrainie i Słowacji. Na zaproszenie prof. Adamowskiego, w konferencjach organizowanych przez Zakład Kultury Polskiej przyjeżdżają badacze z różnych ośrodków na Ukrainie, a także z Rosji i Bułgarii. Profesor Adamowski był także opiekunem naukowym dwóch doktorantów z Ukrainy. Obecnie w seminarium doktorskim

prof. Adamowskiego uczestniczy jeszcze jedna osoba z Ukrainy, zaś doktorantka z UMCS pisze pracę na podstawie badań źródłowych przeprowadzonych na Ukrainie (Czerniowce).

Udział studentów kulturoznawstwa w zajęciach prowadzonych przez wykładowców z zagranicy odbywa się poprzez uczestnictwo w wykładach oferowanych przez Wydział Humanistyczny (w szczególności Instytut Anglistyki).

W ramach wymiany międzynarodowej zrealizowanej dzięki programowi Erasmus+, w styczniu 2018 roku w Instytucie Kulturoznawstwa gościła dr Katarzyna Lech ze School of Music and Performing Arts Christ Church University (Canterbury, Wielka Brytania). Brytyjska badaczka przeprowadziła dla studentów II roku kulturoznawstwa MSU zajęcia dydaktyczne na temat sztuki wystąpień publicznych (15 godzin).

Proces umiędzynarodowienia kształcenia jest w sposób stały rozwijany i monitorowany. W ramach uczelni współpracę z zagranicą koordynuje Zespół ds. Międzynarodowej Mobilności i Programu Erasmus działający w strukturach Biura ds. Obsługi Studiów i Studentów Zagranicznych. Procedury związane z uczestnictwem Uczelni w międzynarodowych programach wymiany studentów i pracowników oraz procedury związane z realizacją kooperacji o charakterze transgranicznym poddawane są corocznej ewaluacji zewnętrznej na podstawie raportów z realizacji programów mobilności sporządzanych corocznie przez Biuro dla instytucji wdrażającej program Erasmus+ w kraju. Wszelkie modyfikacje przeprowadzane są z zachowaniem procesów opisanych w Wewnętrznym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia, a także właściwych umowach i aktach normatywnych.

W ciągu ostatnich lat podjęte zostały działania na rzecz rozszerzenia oferty dla programu Erasmus+. Odbywa się to poprzez nawiązywanie kontaktów międzynarodowych i podpisywanie umów w zgodzie z obowiązującym prawem krajowym i międzynarodowym, a także z zachowaniem odpowiednich procedur wewnętrznych oraz zasad realizacji programu w danym roku akademickim. Podejmowane działania na rzecz rozwijania umiędzynarodowienia obejmują m.in. udostępnianie studentom i pracownikom informacji o możliwościach aplikacji na studia i praktyki zagraniczne, zacieśniana jest także współpraca pomiędzy instytutowym koordynatorem a biurem uczelnianym. Tworzona i rozwijana jest także oferta kształcenia w językach obcych, co tworzy warunki dla podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów oraz kadry. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia weryfikuje efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – wspiera postawy tolerancji i szacunku wobec kulturowej odmienności, współtworząc nowoczesne, otwarte społeczeństwo.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

Instytut podejmuje starania zmierzające do integracji studentów kulturoznawstwa ze studentami pokrewnego dyscyplinowo kierunku Intercultural Communication in Education and the Workplace (ICEW). W czerwcu br. obie grupy aktywnie uczestniczyły w wydarzeniach naukowych, popularyzatorskich i integracyjnych związanych z Dniem Kulturoznawcy. III panel dyskusyjny dotyczący wielokulturowego Lublina w zasadniczej części odbywał się w języku angielskim – studenci ICEW opowiadali o kulturze krajów z których pochodzą (Gruzja, Zimbabwe, Irak, Rumunia) oraz dyskutowali o zaletach różnorodności kulturowej i szoku kulturowym w Polsce.

Warto dodać, że UMCS, jak wspomniano w prezentacji Uczelni, jest ośrodkiem akademickim szczycącym się bardzo wysoką liczbą studiujących obcokrajowców, już co 10 student pochodzi z innego kraju niż Polska (w zdecydowanej większości nasi zagraniczni studenci pochodzą z Ukrainy). Zgodnie z raportem „Studenci zagraniczni w Polsce 2017” Fundacji Edukacyjnej Perspektywy nasz Uniwersytet znalazł się na 1. miejscu w Polsce w kategorii „umiędzynarodowienie uniwersytetów”, osiągając tym samym najwyższy współczynnik umiędzynarodowienia – 6,72%. Tym samym UMCS zajmuje najwyższą pozycję wśród czołowych szkół wyższych w całej Polsce z łączną obecną liczbą ok. 1700 studentów zagranicznych. Plasujemy się również na 1. miejscu wśród uczelni publicznych w kształceniu studentów z Ukrainy. Według raportu z 2018 r. UMCS w dalszym ciągu zaliczany jest do grona czołowych uczelni polskich pod względem liczby studentów zagranicznych 2017/18 (7. miejsce).

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oferuje swoim studentom – w tym studentom niepełnosprawnym – różnorodne formy wsparcia w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy, a także doskonaleni oferowane przez siebie formy wsparcia. Z takiej pomocy korzystają także studenci kulturoznawstwa. Doskonalenie form wsparcia realizowane jest poprzez ich rozwój, np. Biuro Rozwoju Kompetencji powstało w miejsce działającego dotychczas Biura Karier i poszerzyło swoją ofertę. Wsparcie, o którym mowa, realizowane jest m.in. poprzez następujące działania uczelni:

1) Zapewnienie części studentów dostępu do bazy noclegowej (9 domów studenckich) i gastronomicznej (na miasteczku akademickim działa kilkadziesiąt punktów).

2) Zapewnienie wszystkim studentom dostępu do dobrze zaopatrzonych bibliotek – głównej uniwersyteckiej, wydziałowych, instytutowych.

3) Prowadzenie systemu stypendialnego – stypendium Rektora za osiągnięcia w nauce oraz stypendium socjalne dla uprawnionych.

4) Na uczelni działa Biuro Spraw Studenckich zajmujące się udzielaniem informacji i pomocy z zakresu: a) domów studenckich; b) świadczeń stypendialnych; c) kredytów studenckich; d) kół i organizacji studenckich; e) ubezpieczeń zdrowotnych studentów; f) współpracy z osobami niepełnosprawnymi. Informacje o wszelkich kwestiach związanych z organizacją życia studenckiego znajdują się ponadto na stronach internetowych uczelni.

5) Studenci mają możliwość kontaktowania się z Pełnomocnikiem Rektora ds. Studenckich (obecnie funkcję tę pełni dr Ewelina Panas) w Biurze Spraw Studenckich podczas dyżurów.

6) Na uczelni funkcjonuje Zespół ds. Obsługi Osób Niepełnosprawnych. Grupa ta działa na rzecz: a) studentów i doktorantów z orzeczoną stopniem niepełnosprawności; b) osób przewlekle chorych; c) studentów i doktorantów doświadczających kryzysów zdrowia psychicznego; d) studentów i doktorantów pragnących znieść „bariery” w środowisku akademickim; e) nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych uniwersytetu.

Misją zespołu jest: a) integracja osób z różnego typu niepełnosprawnością ze środowiskiem akademickim; b) wyrównanie szans edukacyjnych; c) likwidowanie barier oraz

przeciwdziałanie wykluczeniu; d) dostosowanie procesu dydaktycznego do studentów/doktorantów o różnych potrzebach wynikających ze stanu zdrowia; e) prowadzenie doradztwa i szkoleń z zakresu efektywnego uczenia się i wykorzystania czasu studiów (zob. <https://www.umcs.pl/pl/zespol-ds-obslugi-osob-niepelnosprawnych,3222.htm>).

Ważnym aspektem działania zespołu jest wsparcie psychologiczne studentów. Materiały dla nauczycieli akademickich dotyczące kształcenia studentów niepełnosprawnych są dostępne także na stronach internetowych uczelni w formie informatora i szczegółowo opracowanego poradnika.

7) Studenci mają możliwość zrzeszania się w różnego rodzaju organizacjach studenckich, samorządzie studentów, a przede wszystkim w kołach naukowych, co pozytywnie wpływa na ich rozwój naukowy i społeczny. Jednym z takich przykładów jest Studenckie Koło Naukowe Cyberkultury. W przypadku studentów kulturoznawstwa szanse na rozwijanie zainteresowań naukowych (udział w projektach badawczych, seminariach, programach interdyscyplinarnych), szczególnie w aspekcie kultury cyfrowej oferuje też Centrum Badań Gier Wideo UMCS, którego Dyrektorem jest dr Radosław Bomba z Instytutu Nauk o Kulturze UMCS (<https://www.umcs.pl/pl/centrum-badan-gier-wideo,6865.htm>). Centrum to organizuje np. cykliczne seminaria groznawcze pt. „Czytanie o ekranie” (<https://www.umcs.pl/pl/aktualnosci,34,czytanie-o-ekranie-seminarium-groznawcze-27-05-,78126.htm>).

8) Poza programem studiów studenci bez ponoszenia dodatkowych opłat mogą korzystać z wykładów ogólnouniwersyteckich, a także uczestniczyć w dodatkowo płatnych, poszerzających umiejętności kursach językowych organizowanych przez Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych. Również poza wynikającymi z programu studiów praktykami zawodowymi studenci, z formalną pomocą uczelni, mogą odbyć praktyki dodatkowe.

9) Uczelnia udziela studentom informacji o możliwościach związanych z wymianą krajową i międzynarodową (MOST, Erasmus, CEEPUS, Fundusz Wyszehradzki, Stypendia Samorządu RP, wymiany dwustronne).

10) Studenci mają możliwość starania się o granty (władz rektorskich, samorządu studentów, biura promocji), przeznaczone na działalność naukową i kulturalną.

11) W czasie wolnym uczelnia proponuje studentom aktywność w Centrum Kultury Fizycznej, Akademickim Centrum Kultury „Chatka Żaka” (Zespół Tańca Ludowego, Zespół Tańca Towarzyskiego „Impetus”, Dyskusyjny Klub Filmowy „Bariera” i inne), Chórze Akademickim, Yacht Clubie.

12) Uczelnia prowadzi Biuro Rozwoju Kompetencji, które zajmuje się działalnością edukacyjną, doradczą i informacyjną dla studentów, absolwentów i pracowników UMCS na rzecz ich rozwoju zawodowego i osobistego. Powstanie tej jednostki podyktowane było dynamicznie zmieniającą się sytuacją na rynku pracy, oczekiwaniami pracodawców względem absolwentów szkół wyższych w zakresie posiadanych przez nich kompetencji, a także koniecznością budowania wizerunku uczelni otwartej dla przedstawicieli środowiska pozaakademickiego, dzielącej się wiedzą i gotowej do współpracy nie tylko na płaszczyźnie naukowej, ale również praktycznej, zaangażowanej w budowanie gospodarki opartej na wiedzy, wykorzystującej naukę i wiedzę w procesie rozwoju jednostki i społeczeństwa.

Biuro Rozwoju Kompetencji działa w zakresach: a) poradnictwo edukacyjne, zawodowe i psychologiczne; b) szkolenia i warsztaty rozwijające kompetencje społeczne i

zawodowe; c) programy edukacyjne w zakresie przedsiębiorczości; d) pośrednictwo pracy, staży i praktyk; e) organizacja praktyk poza tokiem studiów; f) współpraca z pracodawcami (realizacja projektów rekrutacyjnych, organizacja spotkań, prezentacji firm na Uczelni itp.); g) współpraca z instytucjami i organizacjami rynku pracy; h) budowanie relacji oraz współpraca z Absolwentami UMCS.

Studenci kulturoznawstwa, podobnie jak wszyscy studenci Wydziału Humanistycznego UMCS, w istotnych kwestiach mogą zwracać się do Prodziekana ds. Studenckich (obecnie funkcję tę pełni dr hab. Marek Woźniak, prof. UMCS). Poszczególnym rocznikom studiów na kierunku kulturoznawstwo są ponadto przydzieleni opiekunowie, z którymi studenci odbywają zebrania w sprawach organizacyjnych i wyjaśniają wątpliwości dotyczące spraw bieżących. Studenci z zagranicy mają natomiast możliwość korzystania z poradnictwa Biura ds. Studiów i Studentów Zagranicznych.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

UMCS, zgodnie z wymogami prawnymi, prowadzi Biuletyn Informacji Publicznej w oparciu o Scentralizowany System Dostępu do Informacji Publicznej. Na stronie internetowej BIP UMCS (<http://umcs.bip.gov.pl>) dostępne są wszelkie informacje dotyczące funkcjonowania Uczelni, w tym oferty pracy, zamówienia publiczne, akty prawne obowiązujące w UMCS.

Szczegółowe informacje dotyczące studiów kulturoznawczych dostępne są na stronie Instytutu Kulturoznawstwa (<https://www.umcs.pl/pl/instytut-kulturoznawstwa-umcs,8277.htm>) istniejącego w ramach portalu Wydziału Humanistycznego UMCS. Można tu znaleźć informacje na temat historii i struktury Instytutu, charakterystykę badań naukowych, jakości kształcenia, publikacji, konferencji naukowych. W zakładce „Dla kandydata” znajduje się opis studiów z podziałem na poszczególne stopnie i specjalności, zasady rekrutacji, sylwetka absolwenta, możliwości zatrudnienia, możliwości rozwoju. Strona instytutowa jest zintegrowana ze stroną wydziałową i uniwersytecką, stąd student wchodząc w rozwinięcie zakładki „Dla studenta” ma pełne informacje o planie zajęć, stypendiach, dziekanacie, praktykach, wykładach ogólnouniwersyteckich, regulaminie studiów, legitymacjach, wirtualnym kampusie oraz innych najpotrzebniejszych informacjach. Kandydatów na studia może też zaciekać zakładka „Absolwenci” przedstawiająca sylwetki najciekawszych absolwentów kulturoznawstwa, którzy odnieśli sukces w różnych obszarach kultury.

Oferta dydaktyczna Instytutu Kulturoznawstwa (łącznie z sylabusami przedmiotów), dostęp do uzyskanych ocen, kontakt emailowy między pracownikami i studentami, a także informacje o pracownikach (dostępne również na stronie głównej UMCS), odbywa się za pośrednictwem Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów (USOS) <https://usosweb.umcs.pl/>. Ważnym elementem tego systemu jest podstrona Archiwum Prac Dyplomowych (APD) <https://apd.umcs.pl/>, na której student-promotor-recenzent

przeprowadzają cały proces umieszczania pracy dyplomowej, jej sprawdzania przez Jednolity System Antyplagiatowy, akceptacji, recenzji, których treść jest znana studentowi.

W celach informacyjnych oraz promocyjnych wykorzystujemy również komunikację za pomocą mediów społecznościowych. Jednocześnie na bieżąco staramy się udoskonalać stronę internetową Instytutu.

Tak więc informacje dotyczące studiów kulturoznawczych są dostępne publicznie, z wyróżnieniem celu kształcenia, zasad rekrutacji, programu studiów, opisu organizacji studiów, efektów uczenia się i ich weryfikacji i oceniania, zasad dyplomowania, wsparcia w procesie uczenia oraz sylwetki absolwenta.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Zasady dotyczące sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego oraz administracyjnego nad kierunkiem studiów kulturoznawstwo regulowane są Uchwałą Nr XXIII – 11.5/13 Senatu Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (ze zm.).

Nadzór nad kierunkiem sprawuje Dziekan Wydziału Humanistycznego oraz upoważniony przez Dziekana, Prodziekan ds. Studenckich. Odpowiedzialność organizacyjna przypada dyrektorowi Instytutu Kulturoznawstwa. Nadzór nad systemem jakości kształcenia na poziomie Uniwersytetu sprawuje Prorektor ds. Kształcenia. Ważną rolę w zapewnieniu jakości kształcenia pełni Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia, a na poziomie Wydziału Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Oba te ciała pełnią funkcję doradczą i kontrolną np. z zakresu wprowadzania zmian w programie studiów i efektach uczenia się. Na poziomie jednostki prowadzącej kierunek za system jakości kształcenia odpowiada Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia i jego przewodniczący (m.in. przedstawiający wyniki autoewaluacji zajęć) oraz Zespół Programowy.

System Zapewnienia Jakości Kształcenia dba o zapewnienie wysokiej jakości kształcenia na wszystkich prowadzonych kierunkach studiów – w tym na kulturoznawstwie – w każdej formie i na każdym poziomie kształcenia. System ten rozumiany jest jako komplementarny i przejrzysty zbiór świadomie zaplanowanych działań w zakresie poszczególnych obszarów procesu kształcenia, spójny z przyjętymi celami i strategią kształcenia. System zapewnienia jakości kształcenia dostarcza analiz i wniosków dotyczących funkcjonowania poszczególnych elementów procesu kształcenia oraz wskazuje kierunki działań naprawczych. System zapewnienia jakości kształcenia jest układem dynamicznym, podlega stałej ewaluacji i zmianom, stosownie do potrzeb wynikających z uwarunkowań zewnętrznych oraz wewnętrznych.

Zadaniem Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia jest podejmowanie i koordynacja działań mających na celu doskonalenie jakości kształcenia na wszystkich kierunkach, formach i poziomach kształcenia.

Doskonalenie jakości kształcenia rozumiane jest jako nieustające dążenie do osiągania przez wszystkich odbiorców oferty dydaktycznej możliwie najwyższych wyników kształcenia

w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, stosownych do określonych warunków społeczno-ekonomicznych, przy stałym wzmacnianiu potencjału naukowo-dydaktycznego uniwersytetu.

Doskonalenie jakości kształcenia jest cyklicznym procesem, na który składają się następujące rodzaje działań: a) monitoring procesu kształcenia i obsługi studentów, doktorantów i słuchaczy; b) analiza wyników monitoringu; c) planowanie i wdrażanie działań naprawczych i doskonalących.

Nadzór nad funkcjonowaniem Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Uniwersytecie sprawuje Prorektor ds. Kształcenia. Nadzór nad funkcjonowaniem Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale sprawuje Dziekan lub upoważniony przez niego Prodziekan. W celu koordynacji zadań w zakresie doskonalenia jakości kształcenia Rektor powołuje Pełnomocnika ds. Jakości Kształcenia.

W celu realizacji zadań Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie powołane zostały: 1) Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia; 2) Wydziałowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia; 3) Zespół ds. oceny programów kształcenia.

Wytyczne do projektowania efektów kształcenia, programów kształcenia i planów studiów oraz uruchamiania nowych kierunków określa Uchwała Nr XXIII – 11.6/13 Senatu UMCS. Przy projektowaniu, dokonywaniu zmian i zatwierdzaniu programu studiów kluczową rolę pełni Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, który wnikliwie analizuje i opiniuje programy kształcenia (programy studiów, efekty kierunkowe uczenia się) bądź zmiany dotyczące wymienionych elementów zatwierdzone uprzednio przez Radę Instytutu Kulturoznawstwa. Dokumenty te są następnie omawiane przez Radę Wydziału i w przypadku akceptacji kierowane do Senatu UMCS z wnioskiem o zatwierdzenie. Kluczową rolę w w/w zakresie pełni także Zespół Programowy funkcjonujący w Instytucie. Opisane zasady dotyczą stanu do końca września 2019 r. i w związku ze zmianą struktury organizacyjnej przygotowane są nowe uchwały w tym zakresie.

Monitorowanie stopnia osiągania efektów uczenia się odbywa się zgodnie z Regulaminem Studiów, gdzie określone są prawa i obowiązki studenta dotyczące zaliczania przedmiotów, zdawania egzaminów, etc. Stopień realizacji efektów uczenia się (w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) weryfikowany jest w sposób ciągły na różnych etapach – oceny pracy studenta podczas zajęć, egzaminów, praktyk, ocenę pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego. Źródłem informacji jest też co semestralna analiza wyników nauczania, badanie jakości kształcenia (biegunowo – oceny studenckie i autoewaluacja zajęć przez prowadzącego oraz śledzenie losów absolwenta. Metody weryfikacji efektów kształcenia określa osoba prowadząca przedmiot (pod kontrolą koordynatora przedmiotu, a w przypadku studiów kulturoznawczych najczęściej to ta sama osoba) i są one klarownie przedstawione w sylabusie.

Program kształcenia jest monitorowany na bieżąco zgodnie z zaleceniami Uniwersyteckiego Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Proces obejmuje ewaluację jakości zajęć przez studentów, która odbywa się w każdym semestrze studiów oraz autoewaluację zajęć prowadzoną przez wykładowców odbywającą się po każdej sesji egzaminacyjno-zaliczeniowej. Wyniki owej autoewaluacji omawiane są na posiedzeniach Rady Naukowej Instytutu Kulturoznawstwa, a wnioski

nieustannie wdrażane przez pracowników naukowo-dydaktycznych (m.in. korekty sylabusów przedmiotów). W pierwszych tygodniach nowego semestru Dyrektor Instytutu przeprowadza rozmowy ze starostami poszczególnych lat studiów na temat prawidłowości procesu dydaktycznego, w razie jakichkolwiek uwag negatywnych działania naprawcze podejmowane są natychmiast.

Analiza osiągnięcia efektów uczenia się przez studenta kierunku kulturoznawstwo odbywa się na podstawie ocen uzyskanych na zaliczenie przedmiotu (wszystkie przedmioty kończą się zaliczeniem z oceną bądź egzaminem). Osoba prowadząca przedmiot w ankiecie autoewaluacyjnej wypełnianej po każdej sesji zaliczeniowo-egzaminacyjnej dokonuje analizy realizacji zakładanych efektów kształcenia, wskazuje też ewentualne problemy czy uwagi. Ankiety te są gromadzone przez przewodniczącego Instytutowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, a ich wyniki omawiane podczas posiedzenia Rady Naukowej Instytutu Kulturoznawstwa zwołanej tuż po zakończeniu sesji. Jak wspomniano, uwagi dotyczące realizacji poszczególnych przedmiotów zgłaszają też studenci w formie ankiety oceniającej moduł i prowadzącego (w postaci skalowanej odpowiedzi na konkretne pytania oraz w postaci komentarzy). Zarówno oceny, jak i komentarze są analizowane przez prowadzącego, kierownika Zakładu i dyrektora Instytutu – w przypadkach ocen i komentarzy negatywnych pracownicy składają pisemne wyjaśnienia i proponują postępowanie naprawcze; jeśli problem się utrzymuje przedmiot przydzielany jest innej kompetentnej osobie. Badanie to przeprowadzane jest zgodnie z Zarządzeniem Nr 33/2014 Rektora UMCS (ze zm.) w sprawie prowadzenia badań jakości kształcenia w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Zebrane w toku badania wyniki osobowe na poszczególnych Wydziałach otrzymują - Rektor, prorektor właściwy do spraw jakości kształcenia, dziekani/kierownicy jednostek ogólnouczelnianych, nauczyciele akademicy, których zajęcia były oceniane oraz bezpośredni przełożeni ocenianych nauczycieli. Dostęp do nich jest możliwy poprzez indywidualne konta pracowników w systemie USOSWeb (po zalogowaniu się zakładka „Dla pracowników” – „Wyniki Ankiet”). W semestrze letnim roku akad. 2018/2019 średnia ocen pracowników Instytutu Kulturoznawstwa wyniosła 5,48 (w skali od 1 do 6).

Ocena zajęć jest dokonywana przez studentów także w ramach Ogólnouniwersyteckiego Badania Jakości Kształcenia, raport przedstawiany jest przez Biuro ds. Analiz Jakości Kształcenia Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów (coroczne raporty dostępne są na stronie systemu jakości kształcenia UMCS).

Studenci mogą też zgłaszać uwagi do programu studiów na etapie tworzenia nowego kierunku, bądź jego modyfikacji, jako że przedstawiciele samorządu studentów uczestniczą z prawem głosu w posiedzeniach Rady Wydziału Humanistycznego, która zatwierdza programy (według przepisów obowiązujących do 30.IX.2019 r.). Zgodnie z nowym Statutem przedstawiciel studentów będzie zapraszany na posiedzenie Dzielnicowego Kolegium Dydaktycznego (§25, p. 5) oraz Kolegium Dziekańskiego (§46, p. 6). Indywidualne uwagi zgłaszane są też do dyrektora Instytutu oraz opiekuna roku.

Zgodnie z nowym Statutem UMCS nadzór nad działalnością dydaktyczną prowadzi Dziekan Wydziału Humanistycznego, który „koordynuje działalność dydaktyczną i jest odpowiedzialny za jakość kształcenia na wydziale” (Statut z dn. 29.05.2019 r, §46, p. 1). Głosem doradczym Rektora jest kolegium dydaktyczne, do zadań którego należy m.in. doskonalenie uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia (Ibid., §25, p. 3.2).

Należy odnotować również znaczny wpływ interesariuszy zewnętrznych na efekty procesu projektowania, monitorowania i doskonalenia programów studiów i praktyk. Oddajemy im głos regularnie podczas specjalnych posiedzeń w gronie pracodawców z Rady Pracodawców WH (trzech dyrektorów trzech różnych typów instytucji kultury Lublina) i przedstawicieli IK; jak też poprzez prośbę o ocenę efektów kształcenia osiągniętych przez studentów w wyniku praktyk, a także w rozmowach przy okazji np. zajęć prowadzonych w instytucji kultury.

Główną formą udziału interesariuszy zewnętrznych w doskonaleniu i realizacji programów studiów jest przekazanie bezpośrednio pracownikom IK opinii na temat jakości kształcenia, jaką pracodawcy wyrabiają sobie w trakcie służbowych kontaktów i współpracy z naszymi studentami i absolwentami. Dzielą się również doświadczeniami zdobytymi w kontakcie ze studentami innych kierunków, co pozwala nam dostrzec pozytywne skutki naszych działań edukacyjnych, jak też uczyć się na błędach własnych i innych programów studiów i praktyk. Zależy nam na opinii pracodawców, przyjmujemy ją z pokorą i powagą, gdyż zdajemy sobie sprawę, że od wychodzenia naprzeciw ich potrzebom w znacznym stopniu zależy los zawodowy naszych absolwentów.

Zewnętrzne oceny jakości kształcenia i zalecenia dotyczące doskonalenia programu kształcenia na kierunku kulturoznawstwo zostały wskazane przez Polską Komisję Akredytacyjną w wyniku oceny przeprowadzonej w roku akademickim 2010/2011. Rekomendacja PKA została wdrożona (zał. 2.5.).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

Dodatkowa ocena jakości kształcenia prowadzonej w Instytucie Kulturoznawstwa została przeprowadzona przez Fundację Rozwoju Edukacji i Szkolnictwa Wyższego, która przyznała w roku 2019 kierunkowi Technologie cyfrowe w animacji kultury (studia I stopnia) Certyfikat Akredytacyjny „Studia z Przyszłością” oraz Wyróżnienie Specjalne - Certyfikat Nadzwyczajny „Laur Innowacji”, który otrzymują te spośród certyfikowanych kierunków studiów, które wdrożyły najbardziej innowacyjne i unikalne rozwiązania w zakresie bazy materialnej i technologii wspierających proces dydaktyczny. Certyfikaty przyznawane są kierunkom wyróżniającym się nowoczesnością koncepcji kształcenia, innowacyjnością stosowanych metod i technik nauczania, najwyższą jakością realizowanych programów oraz zgodnością z potrzebami rynku pracy i otoczenia społeczno-gospodarczego.

W opinii ekspertów Komisji Certyfikacyjnej otrzymaliśmy łącznie 89 (na 90 możliwych) punktów. Byliśmy w znakomitym gronie przedstawicieli najlepszych polskich uniwersytetów, w tym Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego czy Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. W tym roku, jeśli chodzi o województwo lubelskie, wyróżnienia zostały przyznane jedynie 2 uczelniom z naszego regionu, w tym z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej jedynie 3 kierunkom prowadzonym na Wydziale Humanistycznym: Technologiom cyfrowym w animacji kultury (studia I stopnia) oraz Lingwistyce stosowanej (studium I i II stopnia). Jako zdobywcy „Lauru Innowacji” znaleźliśmy się w gronie 15 najlepszych w Polsce kierunków studiów. Kryteria, które spełniliśmy w stopniu najwyższym wyróżniającym, dotyczyły dwóch kategorii: A. nowoczesności koncepcji kształcenia, jej zgodności z misją uczelni oraz jakości kształcenia, w tym stosowaniu innowacyjnych metod dydaktycznych, unikatowych metod ewaluacji efektów kształcenia oraz najwyższych standardów jakościowych obowiązujących w szkolnictwie wyższym, oraz B. dostosowania kierunku studiów do potrzeb rynku pracy i oczekiwań otoczenia społeczno-gospodarczego uczelni (czy studia na ocenianym kierunku

umożliwiają przekazywanie studentom aktualnej, nowoczesnej wiedzy, kreują u studentów umiejętności i kompetencje społeczne poszukiwane przez pracodawców, umożliwiają osiągnięcie innowacyjnych efektów kształcenia o wysokim poziomie użyteczności na rynku pracy).

Standardy dotyczące jakości kształcenia staramy się spełniać w równej mierze na wszystkich prowadzonych przez Instytut Kulturoznawstwa kierunkach, tj. kulturoznawstwie (st. I i II st.), technologiach cyfrowych w animacji kultury (st. I i II st.) oraz Intercultural Communication in Education and the Workplace (wspólnie z Instytutem Anglistyki oraz Instytutem Germanistyki i Lingwistyki Stosowanej UMCS).

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Perspektywy rozwoju Instytutu Nauk o Kulturze i kierunku kulturoznawstwo:

- podnoszenie jakości naukowej Instytutu Kulturoznawstwa (w nowej formule Instytutu Nauk o Kulturze) i starania o uzyskanie kategorii naukowej B+, a nawet A.
- zabieganie o dalsze podnoszenie jakości kształcenia, w tym udział w konkursach akredytacyjnych
- poszerzenie zakresu kompetencji merytorycznych pracowników, a co za tym idzie zmiany w programie studiów, w związku z pozyskaniem nowych osób, które złożyły deklaracje w sprawie zaliczenia do liczby pracowników prowadzących działalność naukową (dla celów ewaluacji jakości działalności naukowej) i przynależności do dyscypliny. Obecnie w Instytucie zatrudnione są 23 osoby, jednak deklaracje dyscyplinowe złożyły 33 osoby zatrudnione również w Instytucie Sztuk Pięknych, Instytucie Muzyki oraz Instytucie Anglistyki, specjalizujące się m.in. historii sztuki, etnomuzykologii, historii kultury (w tym audiowizualnej) krajów anglojęzycznych. Przynależność wymienionych osób do dyscypliny oraz poszerzenie składu Rady Naukowej Instytutu Nauk o Kulturze znacząco wzmocni potencjał badawczo-dydaktyczny jednostki.
- umiędzynarodowienie procesu kształcenia:
  - kontynuacja rekrutacji na kierunek Intercultural Communication in Education and the Workplace
  - wprowadzenie nowych przedmiotów anglojęzycznych do planu studiów I (dalsze lata) i II stopnia kulturoznawstwa
- rozwój w kierunku wykorzystania nowoczesnych technologii w badaniach kultury. Oferta studiów I stopnia poszerzona została o przedmiot fakultatywny Cyfrowe zasoby kultury realizowany (w ramach współpracy z Instytutem Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa) w Humanistycznym Laboratorium Digitalizacji i Wizualizacji Informacji. Jest to unikatowa na Lubelszczyźnie pracownia, która stanowi innowacyjną bazę naukowo-badawczą umożliwiającą prowadzenie badań związanych z wykorzystaniem narzędzi i technologii cyfrowych w procesach digitalizacji i wizualizacji informacji, a jednocześnie wdrażanie nowoczesnych technologii informacyjnych, typowych dla humanistyki cyfrowej. Laboratorium to pozwala na zwiększenie dostępności do zasobów kulturowych regionu poprzez realizowanie procesu digitalizacji unikatowych zasobów informacyjnych lokalnych i krajowych instytucji, stowarzyszeń i ośrodków. Dla studentów kulturoznawstwa pragnących poszerzać swoją wiedzę w kierunku badań nad cyberkulturą uruchomiliśmy studia II stopnia Technologie cyfrowe w animacji kultury. Kierunek ten (zarówno I, jak i II stopnia) cieszy się dużą popularnością, a jakość kształcenia na nim prowadzonego została doceniona przez instytucje zewnętrzne.

- oferta rozwoju naukowego w postaci studiów doktoranckich w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych UMCS dla wybitnych absolwentów studiów II stopnia.
- wdrażanie nowych kierunków studiów podyplomowych związanych z naukami o kulturze, w tym edukacji muzealnej (rekrutacja prowadzona jest w bieżącym roku akademickim). Studia podyplomowe Edukacja muzealna prowadzone będą we współpracy z Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie (gdzie będą odbywać się wszystkie zajęcia). Skierowane są do pracowników merytorycznych instytucji muzealnych, głównie osób zajmujących się edukacją oraz do kandydatów do pracy na stanowisku „edukator muzealny”. Studia mają charakter dokształcający, ich celem jest aktualizacja i pogłębianie wiedzy oraz rozwój kwalifikacji zawodowych w oparciu o najnowsze osiągnięcia z zakresu edukacji muzealnej. Program studiów obejmuje 172 godziny zajęć, w tym 50 godzin wykładów, 118 godzin ćwiczeń i konwersatoriów oraz 4 godziny poświęcone na seminarium dyplomowe. Zajęcia prowadzą nauczyciele akademicy Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu, oraz liczne grono praktyków – muzealników, pracujących na co dzień w Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie. Planowana jest też trzecia edycja Podyplomowych Studiów Muzealnych
- intensyfikacja kontaktów z instytucjami kultury (Centrum Spotkania Kultur) i współpraca z regionem w realizacji wydarzeń kulturalnych.
- wysiłki w celu pozyskania środków na rozwój infrastruktury dydaktycznej (hardware, software).
- intensyfikacja działań promocyjnych, jak np. organizacja kolejnych Dni Kulturoznawcy, współpracy ze szkołami, etc.
- misja edukacyjna - wysiłki na rzecz zwiększenia edukacyjnej roli nauk o kulturze w skali regionu (opracowanie szkoleń dla młodzieży szkolnej oraz pracowników sfery publicznej) dotyczących promowania wiedzy o wielokulturowości, czyli promowanie kompetencji międzykulturowych, co jest przedsięwzięciem innowacyjnym i stanowi warunek *sine qua non* funkcjonowania społeczeństwa pluralistycznego, otwartego na inne kultury, w jak najmniejszym stopniu determinowanego uprzedzeniami, postawami ksenofobicznymi, myśleniem stereotypowym i etnocentrycznym, a więc mające na celu pokonanie międzykulturowych barier komunikacyjnych. Ma to szczególne znaczenie zważywszy na wielokulturową historię Lublina i Lubelszczyzny, jak i globalne tendencje migracyjne.

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	Mocne strony 1)Unikalność oferty dydaktycznej, która uzupełnia lukę na rynku edukacyjnym w regionie (brak podobnego kierunku w ofercie innych uczelni lubelskich), oferując kilka specjalizacji pomagamy w podjęciu satysfakcjonującej pracy w zawodzie; 2)bardzo dobrze przygotowana do kształcenia, doświadczona, wielopokoleniowa kadra naukowa i dydaktyczna reprezentująca różne dziedziny i dyscypliny nauki, która w równym stopniu jest w stanie odpowiedzieć na wyzwania współczesności, jak i zapewnić łączność z tradycjami intelektualnymi polskiego kulturoznawstwa; 3)lubelskie studia kulturoznawcze dają studentom szeroką wiedzę humanistyczną, uczą obserwacji i interpretacji faktów kulturowych, a kulturoznawstwo uczy myślenia krytycznego i kreatywności w działaniu. Interdyscyplinarny charakter proponowanych kursów koresponduje z pluralistycznymi wymaganiami i wyzwaniami współczesnego świata, a program i oferta dydaktyczna odzwierciedlają potrzeby rynku i instytucji kulturalnych;	Słabe strony 1) na niektórych latach mała liczba studentów; 2) mała aktywność międzynarodowa studentów; 3) trudności językowe niektórych studentów zagranicznych; 4) wynikająca z małej liczby studentów trudność w zawiązywaniu specjalizacji i specjalności (ze względu na wymaganą minimalną liczbę studentów na ogół zawiązuje się jedna specjalizacja i jedna specjalność, co zmusza część studentów do podporządkowania się decyzji większości ze szkodą dla ich rozwoju naukowego i osobistego);

	4)otwarcie na wielokulturowość; 5)silne „umocowanie w terenie” i szeroka współpraca z wieloma lokalnymi instytucjami kultury (praktyki, wolontariat, zajęcia prowadzone również w terenie)	
Czynniki zewnętrzne	Szanse 1)potencjał kulturowy i kulturalny Lublina i Lubelszczyzny (wiele instytucji kultury i NGOów, festiwale, akcje społeczne, działania mainstreamowe, jak też offowe, kultura zinstytucjonalizowana obok oddolnej, wielokulturowość, pograniczność) sprzyja rozwijaniu zainteresowań kulturą i podejmowaniu studiów na tym kierunku, a także sprawia, że studenci mają bezpośredni dostęp do wiedzy o działalności kulturalnej, mogą aktywnie uczestniczyć w badaniu i upowszechnianiu kultury; 2)polityka miasta w sferze kultury oraz dynamiczny rozwój sektora kultury oraz turystyki w Lublinie (działalność szeregu instytucji kulturalnych o zasięgu i znaczeniu ogólnopolskim) rodzą potrzebę wykwalifikowanej kadry ds. kultury w regionie; 3)zwiększające w skali kraju zapotrzebowanie na rynku pracy na absolwentów kulturoznawstwa; 4)kontakty ze środowiskiem zewnętrznym – zawodowym i naukowym; 5)wzrost atrakcyjności Lublina jako	Zagrożenia 1)niż demograficzny oraz migracje studentów do większych miast i ośrodków akademickich; 2)zróznicowany poziom wiedzy i kompetencji rekrutowanych studentów, niewystarczające przygotowanie niektórych absolwentów szkół średnich podejmujących studia; 3)zbyt niskie nakłady finansowe na utrzymanie infrastruktury (np. zakup nowych programów komputerowych) oraz badania naukowe, 4)częste zmiany przepisów utrudniające uzyskanie stabilności kształcenia; 5)zbyt duże obciążenie pracowników naukowo-dydaktycznych obowiązkami administracyjno-organizacyjnymi kosztem działalności naukowej i dydaktycznej

	miejsca studiowania dla studentów zagranicznych	

(Pieczęć uczelni)

DZIEKAN

prof. dr hab. Robert Litwiński

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

Lublin, 26. 09. 2019 r.

DYREKTOR
Instytutu Kulturoznawstwa

Ewa Głazewska

dr hab. Ewa Głazewska, prof. UMCS

REKTOR

prof. dr hab. Stanisław Michalski

(podpis Rektora)

000001353

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5
20-031 Lublin